

— Informe 2013 ●
OBSERVATORI BARCELONA

_Informe 2013 ●
OBSERVATORI BARCELONA

Catalunya, Espanya i Europa es troben immerses en una situació de crisi de gran complexitat. Una crisi econòmica, social, política i institucional, que també està tenint un impacte a Barcelona. Aquesta situació ens planteja reptes de primera magnitud.

En aquest entorn complex, els experts i l'experiència de molts territoris del món coincideixen a assenyalar les grans ciutats com els grans motors de l'economia global, ja que és en aquest entorn on es concentren la innovació i el talent creatiu, i s'impulsa la creació de riquesa. Les grans ciutats seran, per tant, la punta de llança del creixement econòmic, i des de Barcelona volem posar tots els nostres actius i potencialitats al servei de la reactivació de l'economia, la creació d'ocupació, el benestar i la qualitat de vida de les persones.

En primer lloc, a l'Ajuntament hem fet de la solvència financera i el rigor pressupostari eixos fonamentals de la nostra gestió interna, entenent que aquesta és la principal via per garantir la política social. El 2012 l'Ajuntament de Barcelona ha tancat l'exercici amb dèficit zero, paga a 30 dies els seus proveïdors i ha incrementat el nivell d'estalvi brut respecte als ingressos corrents. Estem convençuts que aquesta gestió acurada és una font de credibilitat en l'àmbit internacional.

L'aposta per la solvència i la credibilitat internacional de l'Ajuntament s'emmarca en una estratègia ambiciosa a mig i llarg termini, que aspira a dotar la ciutat d'un nou model econòmic basat en la cultura, el coneixement, la creativitat, la innovació i el benestar, a partir de diferents eixos d'actuació.

En primer lloc, fer una aposta decidida per nous sectors estratègics de futur. Així, Barcelona està en disposició de convertir-se en una de les ciutats de referència mundial en el sector de les *smart cities*, l'economia verda, el vehicle elèctric i l'autosuficiència energètica. Alhora que s'impulsa una col·laboració global en aquests àmbits amb altres ciutats i el món de la innovació i la investigació, mitjançant l'anomenat City Protocol.

Pel que fa a l'àmbit tecnològic, el 2013 ha suposat la presentació de la Capitalitat Mundial de les Tecnologies Mòbils, que Barcelona ostentarà fins al 2018. Una estratègia de consolidació industrial del sector del mòbil –al qual el present informe dedica un monogràfic–, complementària del congrés mundial que se celebra cada any a la ciutat. Serà, sens dubte, una gran oportunitat per crear noves empreses i per atreure inversions i talent vinculats a les noves tecnologies mòbils a Barcelona i la seva àrea metropolitana.

Fomentarem que la cultura i l'esport siguin veritables activitats generadores d'activitat econòmica, principalment a partir d'esdeveniments internacionals de referència. Els pròxims anys consolidarem a Barcelona projectes culturals importants orientats a la innovació i la creativitat, l'art contemporani, el disseny i la recuperació del patrimoni: el Born Centre Cultural i la Fabra i Coats en són alguns exemples. Pel que fa a l'esport, aquest any

organitzem els X-Games d'esports extrems, que se celebraran a Barcelona fins al 2015, i el Mundial de Natació; ambdós són esdeveniments esportius de referència, que generen projecció internacional i activitat econòmica.

Seguirem avançant com a ciutat compromesa amb el coneixement i la formació al llarg de la vida –des de l'escola bressol fins a la universitat, passant per la formació professional–. Una ciutat que aposta per l'excel·lència pel que fa a programes de màster, postgrau i doctorat. Afavorirem, alhora, una major interrelació entre les universitats i el teixit productiu de la ciutat, amb projectes com el nou Campus Tecnològic del Besòs a la zona Fòrum.

Cal potenciar també les infraestructures i la logística per tal que Barcelona esdevingui capital econòmica del sud d'Europa i de la Mediterrània. En aquest sentit, és prioritari que es construeixin els accessos ferroviaris definitius al port de Barcelona, l'ampliació de la Ronda Litoral, l'estació d'alta velocitat de la Sagrera, i aconseguir que el Corredor Mediterrani sigui una realitat, de manera que es converteixi en l'espina dorsal d'una megaregió econòmica des de València fins a Lió.

Certament, Barcelona és una ciutat amb grans fortaleeses i potencialitats. Compta amb una economia diversificada basada en la indústria, el comerç, la moda, el disseny, la gastronomia i els serveis. Cal recordar també el seu lideratge en l'àmbit del turisme, una font creadora de riquesa innegable per a la nostra ciutat, que l'any passat va tornar a batre tots els rècords amb 7,4 milions de visitants i 16 milions de pernoctacions. O el potencial logístic derivat de disposar d'un port, un aeroport, la Zona Franca, Fira de Barcelona i Mercabarna concentrats en un espai reduït i en una situació geoestratègica privilegiada.

La darrera peça que configura el model econòmic que Barcelona està desenvolupant és l'obertura i projecció internacional de la nostra ciutat. Un actiu que, com reflecteix l'informe que els presentem, suposa una oportunitat econòmica de primer ordre si la sabem aprofitar bé. Amb el projecte Barcelona Growth, l'Ajuntament es proposa promoure i gestionar el valuós factor de competitivitat que suposa la Marca Barcelona de forma compartida amb la societat civil. Volem posar la nostra marca a disposició de les empreses per tal de contribuir a la seva projecció i posicionar Barcelona com a entorn privilegiat i ciutat orientada al creixement econòmic i empresarial.

En presentar aquest onzè informe anual de l'Observatori de Barcelona, voldria transmetre la meua felicitació a l'equip tècnic per la seva tasca, agrair la implicació de totes les institucions i entitats que li donen suport i renovar el compromís per seguir avançant en la col·laboració públic-privada. Aquest treball compartit, amb fórmules innovadores, serà en els propers anys una de les claus per impulsar Barcelona cap al futur.

Xavier Trias

Alcalde de Barcelona

En l'informe de l'Observatori de Barcelona d'enguany presentem dos estudis monogràfic realitzats pel Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra. En primer lloc, presentem, per tercer any consecutiu, el monogràfic sobre el clima empresarial a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). I en segon lloc, el monogràfic L'ecosistema *mobile* a Barcelona i a Catalunya, un estudi que, per primera vegada, acota els àmbits d'activitat econòmica que defineixen el sector, d'especial importància donada la transversalitat que el caracteritza, i quantifica la seva rellevància per a la ciutat comtal i el conjunt de l'economia catalana, en termes de volum de negoci, d'ocupació i de nombre d'empreses.

El monogràfic del clima empresarial a l'AMB presenta l'anàlisi dels resultats obtinguts a partir de l'Enquesta de clima empresarial que fem la Cambra de Comerç de Barcelona i l'Institut d'Estadística de Catalunya. En aquesta enquesta, els empresaris catalans valoren com ha anat l'any 2012 i quines són les seves perspectives per al 2013, en termes de facturació, ocupació i inversió, una informació única i exclusiva per conèixer la realitat empresarial, i per tant, d'especial rellevància per a la nostra ciutat, sobretot, en el context econòmic actual.

El 2012 ha estat un any dur, a principis d'any hem entrat novament en recessió, menys de dos anys després d'haver deixat enrere l'anterior, que es va iniciar a mitjans del 2008 i va durar fins a principis de 2010. D'una banda, s'han fet ajustos interns per tal de complir amb l'objectiu de dèficit públic i de sanear el nostre sistema financer que han comportat sacrificis importants. D'altra banda, hem patit la intensificació de la crisi del deute sobirà a la zona euro, que ha comportat un increment de les dificultats de finançament per a la nostra economia i un alentiment del comerç exterior, que és el que fins aquest any compensava l'atonía de la demanda interna. L'any 2012, el comerç exterior ens ha ajudat a que l'impacte de la crisi no sigui tant dur però no ha pogut evitar l'entrada en recessió.

Ara bé, els resultats de l'Enquesta de clima empresarial que fem la Cambra i l'Idescat conjuntament posa de manifest una millora de les expectatives empresarials per al 2013 a l'AMB, que són menys negatives, i que es reflecteix en una previsió de caiguda més moderada per a la facturació i la ocupació amb relació al 2012, i en l'estabilització del descens de la inversió. Segons els empresaris, l'any 2013, les caigudes de la facturació i de la inversió se situaran a l'entorn del 4% nominal cadascuna i la de l'ocupació en el 3% al conjunt de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Així mateix, cal destacar que les perspectives d'exportació a Catalunya per al 2013 són les més positives a la Unió Europea, segons els resultats de l'Enquesta d'Eurochambres, en què la Cambra de Comerç de Barcelona col·labora des de fa més de 15 anys.

La internacionalització de la nostra ciutat és un factor de creixement clau, sobretot en aquests moments de feblesa de la demanda interna. Des de les entitats públiques cal contribuir-hi ajudant a les empreses perquè aquest procés no s'aturi, per què cada vegada hi hagi més empreses que surten a

l'exterior i per què aquest procés sigui sòlid, és a dir, que es converteixi en una activitat regular de l'empresa, amb continuïtat en el temps.

Tanmateix, no cal oblidar que és igualment important continuar treballant per impulsar l'activitat dintre de casa nostra. I això contempla tant la creació i expansió d'empreses nacionals com l'atracció d'activitat i capital estranger. El sector del *mobile* és un dels sectors pels que apostem a Barcelona com a pol de creixement de l'activitat de les empreses que ja estan establertes a la nostra ciutat i com a pol d'atracció de negocis i d'inversió estrangera. L'estudi que presentem en aquesta edició de l'informe de l'Observatori Barcelona reflecteix la rellevància econòmica que ha adquirit aquest sector. Concretament, l'estudi se centra en la caracterització de la situació de partida del denominat ecosistema *mobile* a Barcelona i Catalunya, per tal d'identificar les bases sobre les que es recolzen les expectatives de creixement futur i de posicionament de la ciutat en aquest àmbit, tot tenint en compte les tendències globals del sector i les xifres que el caracteritzen a nivell mundial.

Com a resum, vull destacar que l'ecosistema *mobile* està configurat a Catalunya per gairebé 2.400 empreses, que ocupen gairebé 39.500 persones i generen un volum de negoci proper als 5.400 milions d'euros l'any 2011, segons les darreres dades disponibles. De manera semblant al que succeeix amb el sector de les telecomunicacions, l'ecosistema *mobile* a Catalunya es concentra pràcticament en la seva totalitat a l'àrea de Barcelona, on s'ubiquen el 85% de les empreses, el 90% dels treballadors i el 94% de la xifra de negoci. Així mateix, Catalunya concentra prop de la quarta part de les empreses del conjunt d'Espanya, el 16% dels llocs de treball, i el 9% del volum de negoci.

El sector del mòbil, i de la mobilitat, no presenta només unes clares oportunitats de creixement sinó que també pot actuar de tractor de tots aquells altres sectors que s'hi poden vincular de manera directa. De tots aquests sectors, el més important, tant pel que fa al nombre d'empreses com per l'ocupació i el volum de negoci que genera, és el sector de les activitats de consultoria de tecnologies de la informació. Dos dels altres sectors que també són rellevants, tot i que a més distància que les activitats de consultoria, són els sectors de programació informàtica i d'altres activitats de les telecomunicacions. En l'àmbit industrial, el sector de la fabricació d'instruments i aparells de mesura, verificació i navegació que engloba des de la producció de sensors fins als sistemes de navegació per satèl·lit com el GPS és, juntament de fabricació de components electrònics, el sector d'activitat més representatiu dins de l'ecosistema de la telefonia mòbil.

Vull acabar expressant el meu agraïment a l'equip tècnic pel treball i l'esforç de millora continua en el projecte que representa l'Observatori de Barcelona i a totes aquelles entitats que un any més han col·laborat proporcionant informació i enriquint el contingut de l'informe que us presentem.

Miquel Valls i Maseda

President de la Cambra de Comerç de Barcelona

AJUNTAMENT DE BARCELONA

Sònia Recasens i Alsina

Tinent d'Alcalde d'Economia, Empresa i Ocupació

Jordi Joly i Lena

Gerent de l'Àrea d'Economia, Empresa i Ocupació

Àngels Santigosa i Copete

Directora del departament d'Estudis
Àrea d'Economia, Empresa i Ocupació

CAMBRA DE COMERÇ DE BARCELONA

Miquel Valls i Maseda

President

Xavier Carbonell i Roura

Director Gerent

Joan Ramon Rovira i Homs

Cap del Gabinet d'Estudis Econòmics
i Infraestructures

EQUIP TÈCNIC

Departament d'Estudis de l'Àrea d'Economia, Empresa
i Ocupació de l'Ajuntament de Barcelona

Teresa Udina i Abelló

Economista

**Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures
de la Cambra de Comerç de Barcelona:**

Cristian Bardají Ferraz

Enginyer de camins, canals i ports

Ana Belmonte Rodriguez

Economista

Sandra Gutiérrez Cubero

Estadística i llicenciada en investigació
i tècniques de mercats

Anaís Tarragó Guarro

Economista

Disseny gràfic i coordinació:

Toni Fresno

Cambra de Comerç de Barcelona

Maquetació:

DVA Associats

El sumari és interactiu. Feu un clic sobre l'apartat que voleu consultar per accedir-hi directament.
Per tornar al sumari, cliqueu directament sobre el número de pàgina.

6 Introducció

10 Fitxa estadística Barcelona

14 L'Observatori de Barcelona

18 Resultats

20 Ciutat per als negocis

- 21 Introducció
- 22 Millors ciutats europees per als negocis
- 23 Competitivitat global de les ciutats del món
- 24 Activitat emprenedora als països de l'OCDE
- 25 Perspectives empresarials a la Unió Europea
- 27 Principals ciutats del món receptores de projectes d'inversió internacional
- 28 Millors ciutats europees per a les compres
- 29 Principals ciutats del món organitzadores de reunions internacionals

30 Societat del coneixement

- 31 Introducció
- 32 Població ocupada en manufactures i serveis tecnològics a les regions europees
- 34 Població ocupada en ciència i tecnologia i despeses en recerca i desenvolupament a les regions europees
- 36 Principals ciutats del món pel que fa a la producció científica
- 37 Sol·licitud de patents a les principals províncies de l'OCDE

40 Turisme

- 41 Introducció
- 42 Principals aeroports europeus per volum de passatgers
- 43 Turistes internacionals a ciutats del món
- 44 Creuers als principals ports d'Europa

46 Sostenibilitat i qualitat de vida

- 47 Introducció
- 48 Compromís mediambiental de les empreses europees
- 49 Millors ciutats europees en qualitat de vida per als treballadors
- 50 Qualitat de vida i prosperitat urbana
- 51 Millors ciutats europees en transport intern
- 52 Caràcter social i cultural en ciutats globals

54 Preus i costos

- 55 Introducció
- 56 Impost de Societats i IVA a països del món
- 57 Cost de la vida a ciutats del món
- 58 Preu del lloguer d'oficines a ciutats del món
- 59 Preu del lloguer de locals comercials a ciutats del món
- 60 Preu del lloguer del sòl industrial a ciutats europees
- 61 Nivells salarials a ciutats del món

62 Mercat laboral i formació

- 63 Introducció
- 64 Taxa d'ocupació a les regions europees
- 66 Taxa d'atur a les regions europees
- 67 Treballadors amb estudis universitaris a les regions europees
- 68 Millors escoles de negocis europees

70 Síntesi

78 Monogràfics

- 80 **Clima empresarial a l'Àrea Metropolitana de Barcelona**
Situació 2012 i previsions 2013. Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona

- 90 **L'Ecosistema *Mobile* a Barcelona i Catalunya**
Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona

The background of the slide is a solid dark pink color. In the top-left and bottom-right corners, there are decorative clusters of dots in various shades of pink and white, arranged in a pattern that suggests a larger, repeating design.

_Introducció

L'any 2012 s'ha caracteritzat per una nova desacceleració del creixement de l'economia mundial fins a assolir el 3,2%, tot i que es detecten comportaments clarament diferenciats per àrees geogràfiques. Així, les principals economies emergents continuen sent les que més creixen tot i haver moderat el seu dinamisme, mentre que les economies dels EUA i del Japó han mantingut un creixement del PIB al voltant del 2% i a la zona euro l'activitat econòmica s'ha deteriorat fins a entrar novament en recessió a causa de l'agreujament de la crisi del sistema financer i el deute sobirà.

L'epicentre d'aquesta crisi continua localitzat als països del sud d'Europa, on el deteriorament financer generat pel cercle viciós que mantenen el deute bancari, el deute privat i el deute públic es trasllada a l'economia real i se suma a l'efecte contractador de les polítiques d'austeritat i consolidació fiscal, la qual cosa porta a la caiguda de l'activitat i afecta negativament el conjunt del continent. Una situació que, sumada al protagonisme creixent i el major dinamisme dels països emergents en la fase actual de la globalització, planteja reptes competitius de primera magnitud a les zones urbanes d'aquesta àrea geogràfica.

En aquest difícil entorn conjuntural, la internacionalització de l'economia de Barcelona esdevé el seu principal motor d'activitat. El 2012 indicadors com les exportacions o l'afluència de turistes assoleixen novament màxims històrics i la ciutat manté un bon posicionament internacional en diversos àmbits rellevants per a l'activitat econòmica i empresarial. Cal destacar que l'any 2012 l'indicador sintètic Global Power City Index de la Mori Memorial Foundation —elaborat a partir de 70 indicadors ordenats en sis categories per àmbits de competitivitat urbana (interacció cultural, qualitat de vida, entorn, accessibilitat, R+D i àmbit econòmic)— incorpora per primera vegada Barcelona i li atorga el 13è lloc mundial i el 7è europeu per la seva competitivitat global entre 40 grans ciutats del món. Alhora, Barcelona ocupa la sisena posició com a ciutat preferida pels alts executius europeus per ubicar els negocis el 2011, d'acord amb el European Cities Monitor de Cushman & Wakefield, i s'ha mantingut entre les sis primeres del rànquing, de forma ininterrompuda, durant la dècada 2001-2011. Altres fonts de prestigi confirmen aquesta valoració favorable, com és el cas de KPMG, que al Global Cities Investment Monitor considera Barcelona la 12a metròpolis global en captació de projectes d'inversió estrangera l'any 2012, o The Economist Intelligence Unit, que a l'informe Hot Spots: Benchmarking Global City Competitiveness la situa entre les deu primeres ciutats del món en atractiu global i pel que fa al caràcter social i cultural.

El Marc Estratègic de l'Ajuntament de Barcelona 2012-2015 conté la visió i els objectius que estableixen el full de ruta que Barcelona aspira a aconseguir en els propers quatre anys, amb dues grans prioritats: la reactivació econòmica i la qualitat de vida i el benestar de les persones. Pel que fa a la dimensió del progrés econòmic, es defineixen els següents objectius de ciutat:

- Fer de la Barcelona metropolitana la capital logística del sud d'Europa.
- Impulsar sectors emergents d'alt valor afegit i reforçar els sectors econòmics consolidats establint Barcelona com a referent de qualitat.
- Generar les condicions per atraure capital per invertir a la ciutat.
- Potenciar l'aportació internacional a l'economia barcelonina.
- Donar suport a pimes i autònoms, i promoure l'emprenedoria.
- Fer de Barcelona un lloc fàcil per fer negocis (business friendly).
- Fer de Barcelona la ciutat de la cultura, el coneixement, la creativitat i la ciència, generant un entorn favorable per atraure i retenir talent.

Per tal de portar a la pràctica aquests objectius el 2012 es va posar en marxa la taula Barcelona Creixement, una iniciativa col·lectiva liderada per l'Ajuntament de Barcelona amb la finalitat de garantir les condicions per al creixement econòmic i actuar com a motor de país des de la practicitat, treballant en xarxa de forma ràpida i amb impacte. Després d'una primera fase de treball en sis àrees prioritàries —promoció internacional, redefinició del paper de l'administració, finançament, talent i emprenedoria, societat i Barcelona connectada—, aquesta iniciativa va portar a dissenyar un pla d'acció que contempla 30 mesures concretes per implementar de manera ràpida.

A partir d'aquest impuls, el 2013 l'estratègia de promoció econòmica de Barcelona fa un nou pas endavant amb la creació de Barcelona Growth, l'agència de la marca Barcelona, un gran acord en partenariat amb dues funcions bàsiques:

- Aconseguir l'alineació d'actius i actors públics i privats —com Barcelona Activa, la Cambra de Comerç, Acc10, Fira de Barcelona, Turisme de Barcelona, el sector empresarial de la ciutat, etc.—per posicionar Barcelona com a entorn privilegiat i ciutat orientada al creixement econòmic i empresarial.
- Gestionar, coordinar i potenciar l'ús de la marca Barcelona al servei de les empreses.

El desenvolupament d'aquestes dues funcions parteix de la vocació internacional de Barcelona, considerant que el terreny de joc de la ciutat i les seves empreses és el món, i el seu potencial d'esdevenir capital global com a *creative business city*, un *hub* del coneixement, de l'empresa i del creixement econòmic en clau internacional.

En concret, per aconseguir aquest objectiu es potenciaran cinc grans mesures de les 30 acordades per la iniciativa Barcelona Creixement:

a) L'impuls de la marca Barcelona, un actiu de propietat pública i col·lectiva que es coordinarà, treballarà i projectarà en partenariat amb tots els actors, posant-la també a disposició de les empreses per tal de contribuir-ne a la projecció i el creixement.

b) L'Oficina d'Atenció a l'Empresa, adreçada tant a empreses locals com estrangeres, que actuarà com a "finestreta única" per a la relació entre les empreses i l'administració —execució de tràmits i pagament d'impostos municipals, gestió de licitacions, emissió de certificacions, tramitació telemàtica de societats, etc.—, i alhora oferirà tot un seguit de serveis d'acompanyament a les empreses, com l'accés al finançament, la demanda de professionals i la cerca d'oportunitats i espais de negoci a la ciutat, actuant amb vocació d'ens assessor.

c) La creació del Barcelona Data Resource Center, un espai innovador per presentar la ciutat des del punt de vista empresarial i econòmic a tots els sectors, oferint tota mena de dades relacionades amb l'economia local, i atendre les delegacions internacionals (empresarials, institucionals i acadèmiques) que arribin a Barcelona amb vocació de generar sinergies amb les empreses i serveis del territori metropolità.

d) Convertir la capitalitat del mòbil en motor econòmic dels diferents sectors, estenent la incorporació de les noves tecnologies mòbils a tota l'activitat empresarial i treballant per consolidar el llegat industrial que aquesta capitalitat, que acaba el 2018, ha de deixar a l'àrea de Barcelona. En un entorn global en què la tecnologia mòbil es perfila com un vector clau de creixement per al conjunt de l'economia, aquest projecte suposa una oportunitat estratègica per posicionar la ciutat com a referent internacional en l'àmbit tecnològic.

e) Implantar una Zona Franca d'Emprenedors, una zona lliure d'impostos per a aquells que arrenquin un nou projecte que s'estimi de clar valor i potencial, relacionat amb les tecnologies mòbils i/o algun sector que n'aprofiti la inclusió o l'adaptació per reorientar un servei que fins ara es catalogava de tradicional.

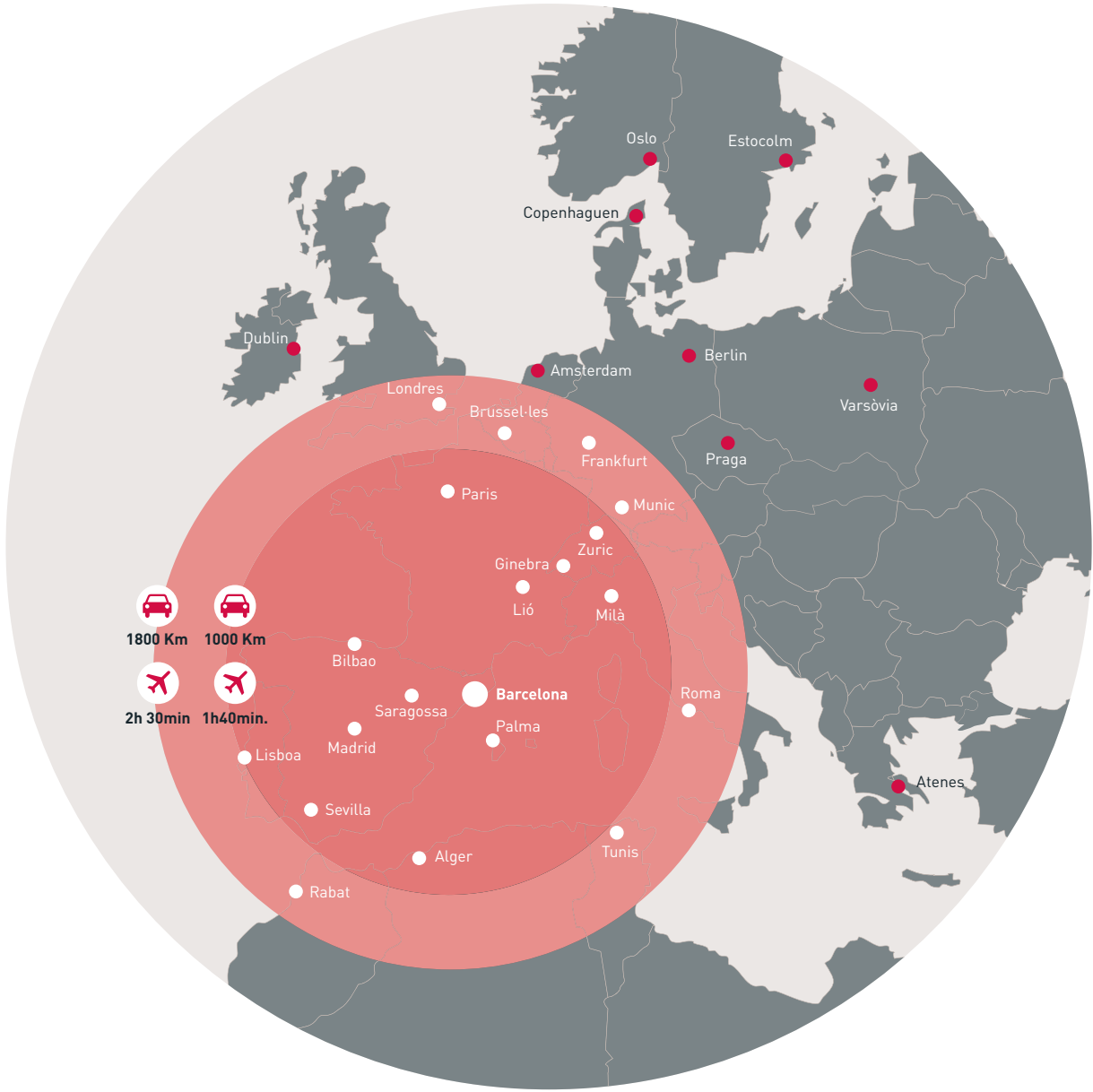
L'edifici Media-TIC esdevindrà el centre visible del projecte Barcelona Growth, ja que acollirà la seu de la Mobile World Capital i el desenvolupament del que ha de ser el seu llegat industrial per a la ciutat de Barcelona, l'Oficina d'Atenció a l'Empresa, el Data Resource Center i la Zona Franca d'Emprenedors, a més d'un ampli ventall d'activitats de formació del talent de les persones. Serà, doncs, un espai d'expressió de la marca Barcelona, un espai de recursos per a l'empresa, d'interlocució directa amb l'administració i un símbol de la Barcelona orientada a l'empresa i al creixement econòmic, amb una localització al cor del districte del 22@ que li permetrà sumar sinergies amb el DHUB, Barcelona Activa i altres actors rellevants.

Barcelona es troba immersa en un context complex en què tant la crisi econòmica i financera com les tendències globals plantegen reptes competitius de primer nivell a les àrees urbanes del sud d'Europa. A partir dels valuosos actius competitius de què disposa, com la seva economia diversificada, el dinamisme de la base exportadora, l'atractiu turístic, la solvència financera municipal o el posicionament de la marca Barcelona com a referent de qualitat, la ciutat encara el futur amb un full de ruta estratègic renovat i noves fórmules innovadores de col·laboració público-privada per tal d'avançar cap a un model productiu basat en el coneixement, la creativitat i la sostenibilitat, i posicionar-se com a entorn de referència internacional per al creixement econòmic i empresarial.

_Fitxa estadística

FITXA ESTADÍSTICA BARCELONA 2012

ENTORN GEOGRÀFIC	
Superfície (km²)	102,2
Població	1.620.943
Població estrangera (% sobre el total)	17,5
Densitat (habitants/ km²)	15.860
Climatologia (Observatori Can Bruixa) 2011	
Temperatura mitjana mensual	17,2ºC
Precipitació anual (mm)	699
Hores de sol	2.597,7

ENTORN ECONÒMIC	
DADES MACROECONÒMIQUES	
PIB (var. int %) - Catalunya	-1,3
Afiliats a la Seguretat Social	969.093
Taxa d'atur 16-64 anys (%)	19,0
Taxa d'ocupació 16-64 anys (%)	64,3
Taxa d'activitat 16-64 anys (%)	79,3
IPC (var. mitjana, %)- prov BCN	2,9
Exportacions (milions d'€)- prov. Barcelona	45.034,4
Importacions (milions d'€)- prov. Barcelona	54.039,6
Inversions a l'exterior (milions d'€) -Catalunya	1.239,7
Inversions de l'exterior (milions d'€) -Catalunya	2.602,9
Empreses - prov. BCN	446.147
Empreses estrangeres a Catalunya*	5.061

COMERÇ I TURISME	
Establiments comerç al detall -prov. BCN (gener 2012)	70.821
Eixos comercials	22
Mercats municipals (nombre i superfície comercial (m²))	43;208.465
Hotels	
Nombre	352
Places	65.100
Turistes	7.440.113

INFRAESTRUCTURES	
Aeroport	
Pistes (nombre i longitud (m))	3/3352;2660;2540
Passatgers	35.145.176
Passatgers internacionals (%)	67,4

Port	
Superfície terrestre (ha)	1.065,3
Molls i atracadors (km)	20,3
Trànsit total (milers de tones)	41.487,4

Activitat firal i congressual	
Salons firals	61
Visites a Fira de Barcelona*	1.965.384
Superfícies ocupada pels salons (m²)*	747.263
Reunions internacionals*	2.283

FORMACIÓ I CIUTAT DEL CONEIXEMENT	
Universitats catalanes	12
Alumnes universitaris a Catalunya (curs 2010/2011)*	247.571
Escoles estrangeres (prov. Barcelona)	38
Empreses innovadores a Catalunya*	4.543

QUALITAT DE VIDA	
Platges (nombre i metres)	7;4.410
Carril bici (km i abonats bicings)	186,7;113.787
Biblioteques públiques (nombre i usuaris)	38;6.439.112
Museus, col·leccions i centres d'exposició (nombre i usuaris)	45;18.604.402
Equipaments esportius públics (nombre i usuaris) *	1776;194.656
Espectadors teatre, música i cinema*	12.213.301

Nota: Dades de 2012, excepte *2011
Font: AENA, Ajuntament de Barcelona, Anuari Comarcal de Caixa Catalunya, Fira de Barcelona, Generalitat de Catalunya, Idescat, INE, Instituto Nacional de Meteorologia, Ports de l'Estat, Secretària d'Estat de Comerç, Turisme de Barcelona i Institut de Cultura de Barcelona, Ministeri d'Educació.

The background is a solid pink color. It is decorated with a pattern of white dots of varying sizes. These dots are arranged in a circular, radial pattern, with a higher density of dots towards the top-left and bottom-right corners, creating a sense of depth and movement.

_L'Observatori

Us presentem *l'Informe 2013* de l'Observatori de Barcelona.

L'Observatori de Barcelona és una iniciativa promoguda per l'Ajuntament de Barcelona i la Cambra de Comerç de Barcelona que compta amb la col·laboració d'un gran nombre d'entitats de la ciutat que, any rere any, col·laboren amb les dues entitats facilitant informació i fent aportacions clau sobre els seus sectors d'activitat.

Amb aquesta onzena edició de l'informe anual de l'Observatori de Barcelona es vol continuar oferint referències que serveixin de base per a la presa de decisions dels agents econòmics interessats en fer negocis o establir-se a Barcelona, per atraure talent i donar suport a la presentació de candidatures a esdeveniments o a l'obertura de seus a la ciutat de Barcelona. Amb aquesta finalitat, com cada any, l'informe presenta el posicionament de Barcelona respecte de les principals ciutats del món en un conjunt d'indicadors econòmics i socials de referència.

L'Informe 2013 es presenta amb un format clar i directe, i amb una sèrie de i característiques que es resumeixen a continuació:

- Una selecció d'indicadors significatius que ofereixen al lector una presentació sintètica i eficient d'aquelles magnituds més rellevants des del punt de vista del posicionament de la ciutat, del que la caracteritza i dels reptes a assolir. En concret, l'informe actual presenta 30 indicadors, dels quals dos són nous: competitivitat global a les ciutats de món, que forma part del capítol de ciutat de negocis, i qualitat de vida i prosperitat urbana al capítol de Sostenibilitat i qualitat de vida.
- La inclusió d'elements visuals per a cada indicador, amb gràfiques o mapes, que faciliten la comprensió dels resultats i l'anàlisi de la seva evolució temporal.
- Una taula de síntesi, que aglutina els indicadors per tal de poder veure el posicionament de Barcelona.
- La incorporació d'un article monogràfic realitzat per la Cambra de Comerç on es presenta una anàlisi del clima empresarial a l'Àrea Metropolitana de Barcelona l'any 2012 i les perspectives per al 2013, que inclou un tractament específic dels principals sectors econòmics. D'aquesta manera, a partir de les opinions dels empresaris es contextualitza l'entorn en el qual s'han trobat Catalunya i la ciutat de Barcelona, així com l'escenari de futur.

La publicació inclou els apartats següents:

- Una introducció general sobre la situació i les línies d'actuació preferents de la ciutat en matèria econòmica.
- Un apartat amb els resultats dels 30 indicadors presentats en sis àmbits temàtics: negocis, coneixement, turisme, sostenibilitat i qualitat de vida, preus i costos, i mercat de treball i formació.
- Un article monogràfic elaborat per la Cambra de Comerç de Barcelona on s'analitza el clima empresarial del 2012 i les perspectives per al 2013 de l'economia de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- Un article monogràfic sobre l'ecosistema de la telefonia mòbil a Barcelona i Catalunya: tendències globals i oportunitats de la capitalitat del mòbil elaborat per la Cambra de Comerç de Barcelona.
- Un apartat de síntesi on es pot veure el posicionament de Barcelona respecte a les principals ciutats de referència, de forma visual i resumida.

L'Observatori de Barcelona es caracteritza pels trets següents:

- Es construeix sobre la base d'una bateria d'indicadors, definits preferentment a escala de ciutat, però susceptibles d'ampliació a altres àmbits territorials.
- Les dades s'obtenen per a una mostra que, en alguns casos, arriba a seixanta ciutats de tot el món. Cal assenyalar que per a set indicadors, per raó de dimensió mostral, es fa una selecció que recull les principals àrees urbanes.
- Els indicadors incorporen, on és possible, una representació gràfica de l'evolució que permet avaluar la progressió en cada àmbit concret.
- Les fonts d'informació són entitats i institucions internacionals de prestigi reconegut.
- Les dades i la informació que es recullen són de màxima actualitat, atenent a la disponibilitat existent.

The background is a solid pink color. It is decorated with a pattern of white dots of varying sizes. The dots are more densely packed in the top-left and bottom-right corners, creating a gradient effect. The text "_Resultats" is centered in the middle of the page.

_Resultats

The background of the image features a close-up, slightly blurred view of several Euro banknotes. The focus is on the texture and patterns of the currency, with the number '10' being prominent on one of the notes. Overlaid on this background is a pattern of semi-transparent polka dots in white, light gray, and dark gray, which are more densely packed in the top-left and bottom-right corners.

_Ciutat per als negocis

Introducció

L'any 2012 s'ha caracteritzat per la recaiguda del PIB a la zona euro, que ha entrat novament en recessió per l'agreujament de la crisi del deute sobirà als països perifèrics, entre ells Espanya. Aquest agreujament s'ha contagiat, a través dels canals financers, a la resta d'economies i ha comportat un alentiment del creixement econòmic mundial per segon any consecutiu. L'agreujament de les tensions financeres també s'ha fet notar en les economies catalana i barcelonina, que com l'espanyola, han entrat de nou en recessió al començament del 2012, només dos anys després d'haver deixat enrere l'anterior i, per tant, registra una caiguda del PIB en el conjunt de l'any.

La demanda externa ha estat el factor que ha contrarestat parcialment l'atonia de la demanda interna l'any 2012, fet que confirma que la internacionalització de l'economia de Barcelona constitueix el seu principal actiu competitiu en el context econòmic actual. El 2012 cal destacar novament el dinamisme del comerç exterior i l'evolució positiva de les exportacions de l'àrea de Barcelona, que assoleixen un volum de 45.034,4 M d'euros –el més alt de la sèrie històrica– i registren una variació interanual del 6,4 % respecte al 2011, la qual cosa la consolida com el principal nucli exportador de l'economia espanyola. Per al 2013 les perspectives dels empresaris catalans confirmen la continuïtat d'aquesta tendència. De fet, les perspectives d'exportació a Catalunya són de les més positives de la Unió Europea, segons els resultats de l'enquesta d'Eurochambres, mentre que la xifra de negocis continuaria evolucionant a la baixa.

En aquest context de dificultats econòmiques, el posicionament internacional de Barcelona esdevé un actiu competitiu de gran rellevància. El 2012 cal destacar que l'indicador sintètic *Global Power City Index* de la Mori Memorial Foundation –elaborat a partir de 70 indicadors ordenats en sis categories per àmbits de competitivitat urbana (interacció cultural, qualitat de vida, entorn, accessibilitat, R+D i àmbit econòmic)–, incorpora per primera vegada Barcelona i li atorga el 13è lloc mundial i el 7è europeu per la seva competitivitat global entre 40 grans ciutats del món. Alhora, Barcelona ocupa la sisena posició com a ciutat preferida pels alts executius europeus per ubicar els negocis el 2011, d'acord amb el *European Cities Monitor* de Cushman & Wakefield. A més, cal destacar la solvència d'aquesta posició, ja que durant la darrera dècada (2001-2011) se situa entre les 6 primeres ciutats preferides a Europa de forma ininterrompuda.

La imatge de la ciutat de Barcelona a l'exterior reforça la seva capacitat d'atraure inversió estrangera. Efectivament, la Ciutat Comtal se situa en la 12a posició en el rànquing de principals ciutats del món receptores de projectes d'inversió internacional l'any 2012, segons l'informe *Global*

Cities Investment Monitor de KPMG. Així mateix, en el període 2008-2012, Barcelona acumula 399 projectes d'inversió estrangera, fet que la situa entre les 10 primeres metròpolis globals preferides pels inversors internacionals. D'altra banda, la revista *fDi* del *Financial Times*, en l'informe "*fDi Cities and Regions of the Future 2012/2013*", atorga la quarta posició a Barcelona i la segona a Catalunya en els rànquings globals de promoció d'inversió estrangera, i concedeix el lideratge a totes dues en aquest àmbit entre les ciutats i regions del sud d'Europa.

També cal destacar com l'any 2011 la taxa d'activitat emprenedora a Catalunya i a la província de Barcelona creix per primer cop en cinc anys i se situa en el 6,8 i el 7%, respectivament.

Al mateix temps Barcelona és la tercera ciutat del món on se celebren més reunions internacionals el 2011. El comerç barceloní també està molt ben posicionat de cara a l'exterior, ja que Barcelona obté el segon lloc entre les millors ciutats per a les compres dels turistes internacionals, segons el Global City Shopper Index, i a més és una de les 10 destinacions principals preferides per les empreses de distribució internacional el 2012, segons Jones Lang LaSalle.

A partir d'aquests resultats favorables per a Barcelona, a les institucions públiques es continua treballant per millorar el posicionament de la ciutat al món i per impulsar-ne la recuperació econòmica. Al començament del 2013 s'ha anunciat el projecte **Barcelona Growth**, impulsat per l'Ajuntament de Barcelona juntament amb agents del sector privat per afavorir el creixement econòmic de la ciutat a partir de l'orientació internacional i afavorint l'atracció de noves inversions i la captació de talent mitjançant el desenvolupament de cinc mesures: l'impuls de la marca Barcelona, l'Oficina d'Atenció a l'Empresa, la creació del Barcelona Data Resource Center, convertir la capitalitat del mòbil en motor econòmic dels diferents sectors i implantar una zona franca d'emprenedors.

Dues d'aquestes mesures es desenvoluparan mitjançant un acord de col·laboració entre l'Ajuntament i la Cambra de Comerç de Barcelona: **l'Oficina d'Atenció a l'Empresa** –adreçada a empreses tant locals com estrangeres–, que donarà servei a les grans empreses, pimes, micro-empreses, autònoms i emprenedors, i on es podran fer tots els tràmits administratius que pugui necessitar una empresa davant l'Ajuntament –com ara l'alta societària, la gestió de licitacions i l'emissió de certificacions–, i accedir a un ampli ventall de serveis d'acompanyament; i el **Barcelona Data Resource Center**, l'espai on s'atendrà les delegacions internacionals (empresarials, institucionals i acadèmiques) que arribin a la ciutat i que oferirà tota la informació que puguin necessitar per decidir la instal·lació de negocis o fer-hi noves inversions.

Millors ciutats europees per als negocis l'any 2011

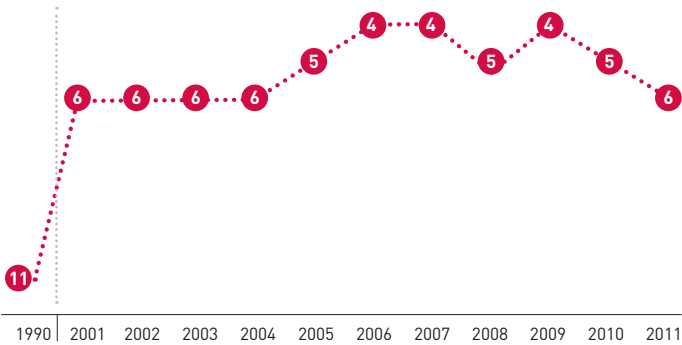
Barcelona, sisena millor ciutat europea per als negocis

El *European Cities Monitor*, prestigiós informe elaborat per la consultora Cushman & Wakefield a partir de les opinions dels alts executius de 500 companyies europees, atorga a Barcelona la sisena posició entre les millors ciutats europees per als negocis l'any 2011. La ciutat perd una posició respecte al 2010, després d'haver avançat Brussel·les i haver estat superada per Amsterdam i Berlín, en un rànquing que segueixen encapçalant Londres, París i Frankfurt.

Cal tenir present que durant la dècada 2001-2011 Barcelona s'ha situat entre les sis primeres posicions d'aquest rànquing de forma ininterrompuda i que l'any 1990 ocupava el lloc 11è, fet que n'evidencia la progressió. D'altra banda, els resultats del 2011 mostren que, a continuació de les tres àrees urbanes que lideren el rànquing de manera indiscutible, s'estableix una forta competència entre un grup de cinc ciutats del qual Barcelona forma part, juntament amb Amsterdam, Berlín, Madrid i Brussel·les.

Així mateix, l'informe del 2011 destaca Barcelona com la segona ciutat d'Europa que millor es promou, la tercera en familiaritat dels executius com a centre de negocis i la sisena en disponibilitat d'espai per a oficines i mobilitat interna.

Posicionament de Barcelona

Rànquing 1990	Ciutat	Rànquing 2010	Rànquing 2011
1	Londres	1	1
2	París	2	2
3	Frankfurt	3	3
5	Amsterdam	6	4
15	Berlín	7	5
11	Barcelona	5	6
17	Madrid	8	7
4	Brussel·les	4	8
12	Munic	9	9
7	Zuric	13	10
8	Ginebra	14	11
9	Milà	11	12
19	Estocolm	16	13
6	Düsseldorf	10	14
14	Hamburg	15	15
13	Manchester	12	16
16	Lisboa	17	17
:	Birmingham	18	18
18	Lió	19	19
:	Dublín	20	20
25	Varsòvia	24	21
:	Istanbul	26	22
20	Viena	22	23
:	Copenhaguen	25	24
23	Praga	21	25
:	Hèlsinki	31	26
:	Bucarest	35	27
:	Leeds	23	28
21	Budapest	30	29
10	Glasgow	29	30
:	Edimburg	27	31
:	Bratislava	32	32
24	Moscú	33	33
:	Oslo	34	34
:	Roma	28	35
22	Atenes	36	36

Nota: El 1990, només 25 ciutats van ser incloses en l'estudi.
Font: Cushman & Wakefield, European Cities Monitor 2011

Competitivitat global de les ciutats del món l'any 2012

Barcelona, entre les 15 primeres ciutats en competitivitat global

L'any 2012 l'informe *Mori Global Power City Index* –que compara 40 grans ciutats del món– inclou per primera vegada Barcelona i li atorga el 13è lloc mundial i el 7è europeu per la seva competitivitat global. En una classificació encapçalada per les grans metròpolis de Londres, Nova York, París i Tòquio, Barcelona obté una puntuació global pròxima a les de Pequín i Frankfurt i lleugerament superior a les de Xangai, Sydney i Estocolm.

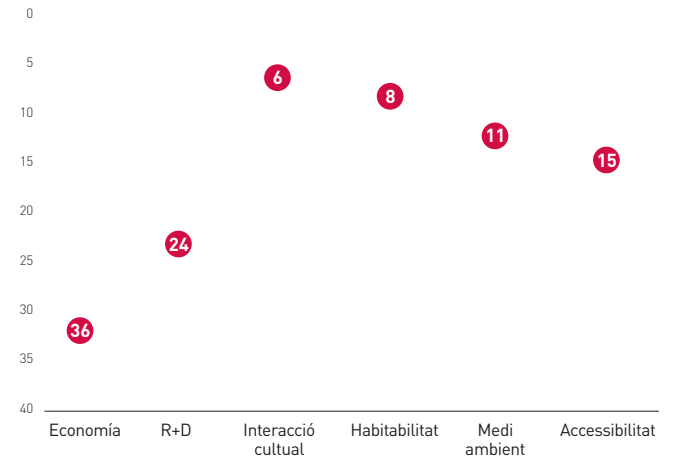
Des de 2008, i amb la participació d'universitats i *think tanks* de reconegut prestigi, la japonesa Mori Memorial Foundation elabora l'índex sintètic *Global Power City Index* a partir dels resultats d'un total de 70 indicadors ordenats en sis categories per àmbits de competitivitat urbana. En l'edició del 2012 Barcelona se situa entre les deu primeres ciutats del món per a les següents categories: la sisena en interacció cultural –per darrere de Londres, París, Nova York, Berlín i Singapur– i la vuitena en qualitat de vida. Pel que fa al bloc de medi ambient, se situa en 11è lloc, mentre que és la 15a en accessibilitat, la 24a en recerca i desenvolupament, i la número 36 en l'àmbit econòmic.

Índex de competitivitat global de Mori

Ciutat	Rànquing
Londres	1
Nova York	2
París	3
Tòquio	4
Singapur	5
Seül	6
Amsterdam	7
Berlín	8
Hong Kong	9
Viena	10
Pequín	11
Frankfurt	12
Barcelona	13
Xangai	14
Sydney	15
Estocolm	16
Osaka	17
Zuric	18
Brussel·les	19
Copenhaguen	20
Toronto	21
Madrid	22
Los Angeles	23
Vancouver	24
Istanbul	25

Font: Mori Global Power City Index. Institut of Urban Strategies. The Mori Memorial Foundation.

Categories de competitivitat urbana. Posicionament de Barcelona

Font: Mori Global Power City Index. Institut of urban Strategies. The Mori Memorial Foundation

Perspectives empresarials a la Unió Europea per a l'any 2013

Catalunya, en el top 5 en perspectives positives d'exportació a la UE

Les perspectives empresarials a Catalunya per al 2013 són, en general, desfavorables, excepte per a l'exportació, segons els resultats de l'enquesta d'Eurochambres. En efecte, les perspectives per a l'exportació dels empresaris catalans són de les més positives a la UE i només són superades per les de Letònia, Portugal i Dinamarca. Concretament, a Catalunya el 56% dels empresaris preveu que l'exportació creixerà enfront del 15% que preveu que disminuirà. En canvi, el 27% dels empresaris catalans preveu que la xifra de negocis caurà, un percentatge superior al que preveu que augmentarà (23%), fet que fa que Catalunya, juntament amb Espanya, se situï a la cua del rànquing de la UE. La mateixa tendència s'observa per a la inversió: a Catalunya el 27% dels empresaris preveu que aquesta disminuirà el 2013, superant l'11% que preveu que creixerà, i se situa només per sobre de Finlàndia, Espanya, Eslovènia i Xipre.

Perspectives empresarials a Catalunya

[p] Previsions FUNCAS (Desembre 2012)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir d'Eurochambres, IDESCAT i previsions FUNCAS

Països	Xifra de negocis (saldos, %)	Països	Exportacions (saldos, %)	Països	Inversió (saldos, %)
Letònia	69	Letònia	85	Letònia	35
Estònia	58	Portugal	65	Romania	18
Romania	37	Dinamarca	44	Malta	18
Polònia	37	Catalunya (BARCELONA)	41	Estònia	17
Bèlgica	34	Estònia	35	Suècia	14
Malta	28	Malta	35	Polònia	11
Suècia	26	Romania	33	Bèlgica	6
Dinamarca	25	Bèlgica	27	Itàlia	6
Bulgària	24	Eslovàquia	26	Bulgària	4
Hongria	19	Itàlia	25	Hongria	4
Eslovàquia	18	Espanya	24	Alemanya	3
Àustria	13	UE27*	17	Portugal	2
UE27*	11	Polònia	17	Dinamarca	2
Holanda	9	Bulgària	17	Eslovàquia	1
Portugal	9	Àustria	16	UE27*	0
Luxemburg	8	Suècia	14	Àustria	-1
Finlàndia	6	Holanda	11	Luxemburg	-2
Itàlia	2	Eslovènia	11	Holanda	-7
Rep. Txeca	-1	Luxemburg	8	Rep. Txeca	-10
Catalunya (BARCELONA)	-4	Alemanya	7	Catalunya (BARCELONA)	-16
Espanya	-6	Xipre	5	Finlàndia	-18
Eslovènia	-8	Rep. Txeca	-3	Espanya	-19
Xipre	-39	Finlàndia	-5	Eslovènia	-27
		Hongria	-10	Xipre	-37

Nota: Els saldos es calculen com la diferència entre el percentatge de respostes que indica "augment" i el percentatge de respostes que indica "disminució"
Aquest any no es disposa d'informació regional perquè la participació de les regions ha estat molt heterogènia per països
* Mitjana mostral.
Font: Eurochambres, The Business Climate in Europe's Regions in 2013

Principals ciutats del món receptores de projectes d'inversió internacional l'any 2012

Barcelona millora tres posicions i se situa en 12a posició en el rànkung mundial

L'any 2012 Barcelona ha captat 102 projectes d'inversió estrangera, xifra que suposa un augment del nombre de projectes per segon any consecutiu, i deixa enrere el descens registrat el 2010, segons l'informe *Global Cities Investment Monitor* de KPMG. Això fa que Barcelona millori tres posicions respecte al 2011 i se situï com la 12a ciutat preferida pels inversors estrangers, per sobre de Düsseldorf, Bangalore i Dublín.

Paral·lelament, cal esmentar que Barcelona concentra el 35% dels projectes d'inversió estrangera que es registren a Espanya, seguida per Madrid, amb el 23%. Aquest percentatge que aglutina Barcelona és idèntic al de París a França (35%) i està molt proper al de Londres al Regne Unit o al de Moscou a Rússia (39% ambdós).

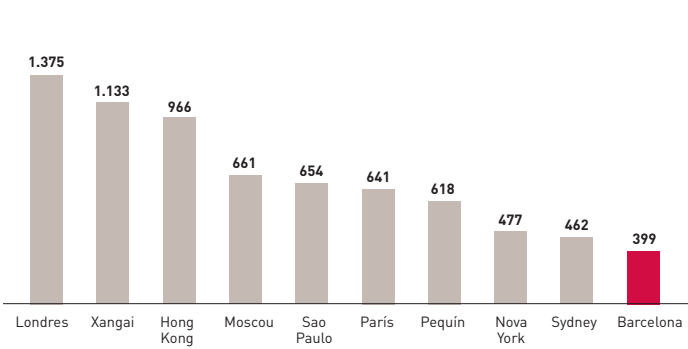
Així mateix, en el període 2008-2012 Barcelona acumula 399 projectes d'inversió estrangera, fet que la situa entre les 10 primeres metròpolis globals preferides pels inversors estrangers.

Projectes d'inversió estrangera (nombre)

2011	2012	Regió (CIUTAT)	Projectes 2012
1	1	Londres	351
3	3	Hong Kong	239
2	2	Xangai	233
4	4	Sao Paulo	233
5	5	Nova York	146
7	6	Pequín	133
8	7	Moscou	129
9	8	Sydney	127
10	9	San Francisco	114
6	10	París	108
14	11	Mumbai	107
15	12	Barcelona	102
12	13	Düsseldorf	94
13	14	Bangalore	93
11	15	Dublín	90

Font: *Global Cities Investment Monitor* 2013, KPMG

Projectes d'inversió internacional (números absoluts), 2008-2012

Font: *Global Cities Investment Monitor* 2013, KPMG.

Millors ciutats europees per a les compres l'any 2011

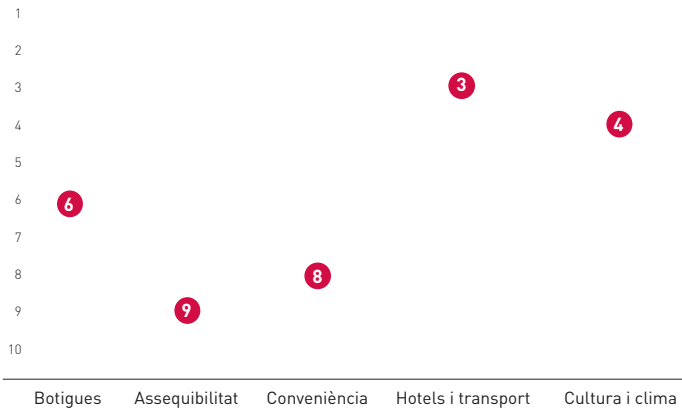
Barcelona, segona millor ciutat europea per a les compres

L'any 2011 Barcelona assoleix la segona posició, juntament amb Madrid, entre les millors ciutats europees per a les compres dels turistes internacionals, segons el *Global Shopper City Index* elaborat per The Economist Intelligence Unit (EIU) a partir de la comparació de les 33 ciutats més importants del continent.

A més, cal destacar que Barcelona obté un resultat molt proper al de Londres, primera ciutat del rànquing. En aquest sentit, l'informe destaca la robustesa de la segona posició de Barcelona perquè obté bons resultats en totes les categories de l'índex, és a dir, en botigues, assequibilitat, conveniència, hotels i transport, i cultura i clima, mentre que la valoració de Londres ofereix resultats favorables per a alguns components i desfavorables per a altres. L'informe de l'EIU destaca l'atractiu de Barcelona per l'oferta gastronòmica i pels baixos preus de les marques, així com pels horaris d'obertura i els descomptes dels comerços.

Així mateix, segons l'informe *Destination Europe* de Jones Lang LaSalle, el 2012 Barcelona se situa com la desena ciutat d'Europa en atractivitat per al comerç minorista internacional, amb un índex proper als de Munic, Sant Petersburg i Praga, i superior als de Berlín, Amsterdam o Brussel·les.

Posicionament de Barcelona

Nota: L'indicador global no s'obté com a mitjana dels rànquings representats als gràfics, sinó com a mitjana dels indicadors obtinguts per a cada categoria. Aquest és, per tant, un valor numèric, i a partir d'aquí s'obté el rànquing de ciutats, on Barcelona ocupa la segona posició com a millor ciutat per anar de compres.

Font: The Economist Intelligence Unit

Rànquing	Ciutat	Índex global
1	Londres	67,3
2	Barcelona	67,1
2	Madrid	67,1
4	París	65,5
5	Roma	62,9
6	Berlín	62,3
7	Lisboa	61,6
8	Amsterdam	61,3
9	Praga	59,7
10	Budapest	59,6
11	Milà	59,3
12	Viena	59,1
13	Istanbul	58,4
14	Dublín	57,6
15	Brusel·les	56,8
16	Atenes	56,2
17	Munic	55,5
18	Copenhaguen	54,1
19	Moscou	53,9
20	Estocolm	53,4
20	Hamburg	53,4
22	Lió	53,3
23	Bratislava	52,3
24	Sofia	52,2
24	Bucarest	52,2
26	Kiev	51,4
26	Edimburg	51,4
28	Varsòvia	50,9
29	St.Petersburg	49,1
30	Hèlsinki	48,2
31	Belgrad	43,6
32	Oslo	43,1
33	Ginebra	41,0

Notes: El *Global Shopper City Index* mesura l'atractiu que tenen les 33 principals ciutats europees per anar de compres quan es fan viatges internacionals. Està compost per 22 indicadors classificats en 5 categories: botigues, assequibilitat, conveniència, hotels i transport, i cultura i clima. 11 dels 22 indicadors es basen en dades quantitatives, 9 en puntuacions qualitatives i 2 es basen en dades quantitatives i avaluacions qualitatives. L'índex té un rang entre 0 i 100, on 100 seria per a la millor ciutat per anar de compres. Els indicadors i les categories ponderen totes per igual.

Més detall a: www.globeshopperindex.eiu.com

Font: The Economist Intelligence Unit

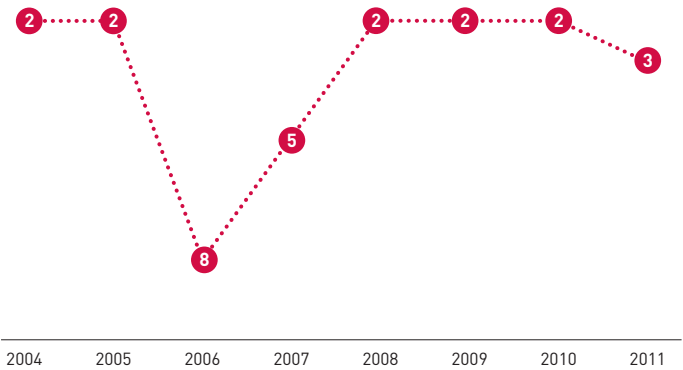
Principals ciutats del món organitzadores de reunions internacionals l'any 2011

Barcelona, tercera ciutat del rànquing mundial en congressos internacionals

L'any 2011 Barcelona se situa com la tercera ciutat del rànquing mundial on se celebren més reunions internacionals, segons l'informe anual de la International Congress and Convention Association (ICCA). El 2011 se'n van celebrar 150 a la ciutat, una xifra només superada per Viena (181) i París (174). Aquesta xifra fa que Barcelona registri un augment del nombre de reunions internacionals respecte del 2009 i del 2010. Tot i que Barcelona perd una posició respecte del 2010, la ciutat es continua mantenint en el *Top 3* per quart any consecutiu.

Tant el 2011 com el 2102 el sector mèdic continua sent el protagonista en l'àmbit dels congressos a Barcelona, segons dades de Barcelona Turisme Convention Bureau. Concretament, l'any 2012 van visitar la ciutat un total de 72.962 congressistes mèdics, que van assistir a un total de 74 trobades professionals. Al sector mèdico-sanitari li segueixen l'econòmico-comercial, l'universitari-acadèmic, el científic i el tecnològic. L'any 2012 els congressistes van valorar la ciutat de Barcelona en un 4,5 sobre 5.

Posicionament de Barcelona

Font: International Congress and Convention Association

Reunions internacionals 2010	Ciutat	Variació 2010/2011(%)	Reunions internacionals 2011
154	Viena	17,5	181
147	París	18,4	174
148	Barcelona	1,4	150
138	Berlín	6,5	147
136	Singapur	4,4	142
114	Madrid	14,0	130
97	Londres	18,6	115
104	Amsterdam	9,6	114
109	Istanbul	3,7	113
98	Pequín	13,3	111
87	Budapest	24,1	108
106	Lisboa	0,9	107
91	Seül	8,8	99
92	Copenhaguen	6,5	98
85	Praga	15,3	98
98	Buenos Aires	-4,1	94
80	Brusel·les	16,3	93
89	Estocolm	4,5	93
72	Roma	27,8	92
99	Taipei	-16,2	83
79	Kuala Lumpur	-1,3	78
82	Hong Kong	-6,1	77
60	Dublín	26,7	76
81	Xangai	-11,1	72
67	Hèlsinki	6,0	71
55	Bangkok	27,3	70
62	Rio de Janeiro	11,3	69
28	Varsòvia	132,1	65
57	Ginebra	10,5	63
56	Zuric	12,5	63
49	Melbourne	26,5	62
49	Oslo	24,5	61
75	Sao Paulo	-20,0	60
102	Sydney	-44,1	57
69	Atenes	-20,3	55
66	Munic	-16,7	55
58	Vancouver	-5,2	55
66	Edimburg	-21,2	52
43	Mèxic	18,6	51
36	Washington	41,7	51
57	Montreal	-12,3	50
68	Tòquio	-26,5	50
58	Santiago de Xile	-15,5	49
28	Tallinn	75,0	49
38	Bogotà	15,8	44
43	Boston	2,3	44
37	Lima	18,9	44
44	Toronto	0,0	44
33	Belgrad	27,3	42
31	Cracòvia	29,0	40
36	Hamburg	11,1	40
20	Ljubljana	100,0	40
57	València	-31,6	39
41	Ciutat del Cap	-7,3	38
32	Oporto	18,8	38
31	Jeju	19,4	37

Font: International Congress and Convention Association

The background is a grayscale abstract image featuring a central circuit board with various components and traces. From the center, numerous bright, white light rays radiate outwards in all directions, creating a sense of energy and connectivity. The overall composition is framed by a pattern of semi-transparent circles of varying sizes, which are more densely packed at the top and bottom edges, giving it a modern, digital feel.

_Societat del coneixement

Introducció

El Marc Estratègic de l'Ajuntament de Barcelona 2012-2015 planteja com a objectiu de ciutat fer de Barcelona la ciutat de la cultura, el coneixement, la creativitat i la ciència, generant un entorn favorable per atreure i retenir talent. D'aquesta manera, referma l'aposta per la transformació del model productiu que ha permès a la ciutat assolir una massa crítica de capital humà i un nivell d'investigació remarcables en l'àmbit internacional i que, a més, en l'actual context econòmic esdevé essencial per impulsar la recuperació de l'activitat. Dins d'aquesta estratègia destaca el projecte Mobile World Capital per al període 2012-2018, que, a més del seu impacte sobre el turisme de negocis, reforça el perfil tecnològic de la ciutat i la seva capacitat d'atreure empreses, professionals i innovació en sectors capdavanters.

En l'àmbit de l'economia del coneixement, cal destacar en primer lloc la massa crítica del mercat laboral català en sectors d'alt valor afegit: Catalunya és la cinquena regió d'Europa amb major nombre d'ocupats en sectors manufacturers d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta, la sisena pel que fa a treballadors en ciència i tecnologia i la novena quant als sectors de serveis intensius en coneixement l'any 2011.

D'altra banda, l'estratègia d'impuls a la recerca ha permès que Barcelona continuï avançant en aquest àmbit i se situï en quarta posició europea i desena mundial en producció científica l'any 2012, segons l'informe anual elaborat per la Universitat Politècnica de Catalunya. Així mateix, de les 300 *Advanced Grants 2012* del European Research Council concedides a investigadors, 9 treballen a Catalunya –i representen el 60% de les beques concedides a l'Estat espanyol–, la qual cosa demostra un cop més la qualitat de la recerca que es fa al Principat. A escala europea Catalunya se situa per darrere del Regne Unit, França, Alemanya, Països Baixos, Suïssa, Israel i Itàlia, i comparteix la vuitena posició amb Dinamarca. A més, en l'àmbit universitari destaca el posicionament de les tres universitats públiques de l'àrea de Barcelona (Universitat Pompeu Fabra, Universitat Autònoma de Barcelona i Universitat de Barcelona) entre les 225 millors universitats del món en el *Times Higher Education Ranking 2013*.

En l'àmbit de la innovació, els resultats del 2010 mostren de nou un creixement en el nombre de patents PCT i de les tecnològiques (d'un 2,4 i un 5,4%, respectivament) en el cas de Barcelona. Així mateix, el 2011 Catalunya es manté com la comunitat autònoma amb major nombre d'empreses que fan activitats innovadores a Espanya –amb 4.543 companyies, que representen més de la cinquena part (22,2%) del total– i genera una despesa en innovació empresarial –3.407,5 milions d'euros– que suposa el 23,1% de la del conjunt de l'Estat, la contribució més elevada en els últims sis anys. En canvi, la despesa en R+D respecte al PIB a Catalunya –que havia mostrat una clara progressió en el període 2001-2009– es redueix els anys 2010 i 2011 fins a assolir l'1,55% aquell últim any, un valor superior a la mitjana espanyola (1,33%), però inferior a la mitjana de la UE (2%).

Segons l'anàlisi comparada de la innovació per regions a Europa elaborat per l'Eurostat –el *Regional Innovation Scoreboard 2012*–, Catalunya es classifica entre les regions "innovation follower" el 2011 –juntament amb les comunitats espanyoles de Madrid, País Basc, Navarra i Aragó, i territoris com la Llombardia o Londres– i se situa com a "follower medium" dins d'aquest gran grup que segueix les regions "innovation leader". Segons aquest informe, Catalunya obté resultats especialment favorables en els indicadors d'ocupació en manufactures i serveis tecnològics, població amb educació terciària, despesa de les empreses en R+D i vendes de productes nous per al mercat o per a la empresa. Al Principat es constata, així mateix, un equilibri entre els diversos components de la innovació –factors facilitadors, activitats empresarials i *outputs*– i globalment Eurostat situa Catalunya entre els territoris amb un índex regional de competitivitat alt l'any 2010.

Cal esmentar, finalment, que millora la percepció internacional de Barcelona en l'àmbit de la tecnologia i la innovació. Així, Barcelona ocupa les posicions 13 i 19 en els rànquings europeu i mundial de ciutats innovadores 2011 que encapçalen Boston, San Francisco i París, i guanya 2 i 7 posicions, respectivament, en relació al rànquing de 2010. Aquest índex mesura la capacitat de generar productes, processos, serveis i altres innovacions en l'economia urbana. A més, la ciutat es troba entre les deu primeres ciutats tecnològiques a Europa, amb la mateixa puntuació que Amsterdam, segons el rànquing elaborat per Buck Consultants International, i gaudeix d'un creixent reconeixement internacional com a *smart city*.

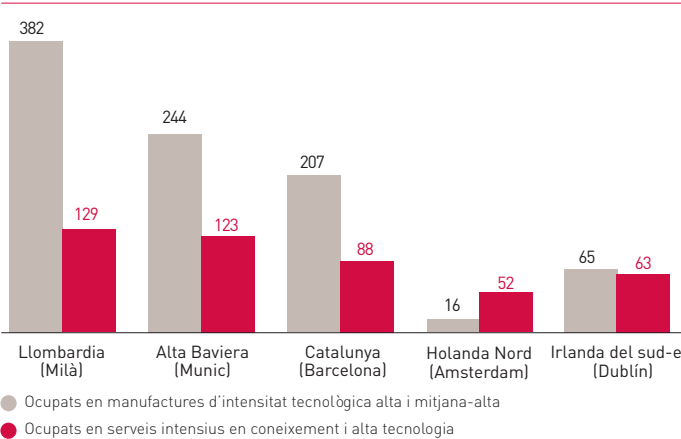
Població ocupada en manufactures i serveis tecnològics a les regions europees l'any 2011

Catalunya, cinquena i novena regió europea en ocupats en manufactures i serveis tecnològics

Segons l'Eurostat, l'any 2011 Catalunya se situa en cinquè lloc entre les regions europees amb major nombre d'ocupats en manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta, amb un total de 207.000 treballadors en aquests sectors. En un any d'evolucions dispars de l'ocupació entre les regions de referència, el Principat retrocedeix una posició i novament és superat per l'Illa de França en una estadística que encapçalen la Llombardia, Stuttgart i l'Alta Baviera. D'altra banda, Catalunya mostra un pes relatiu de l'ocupació en sectors de manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta del 6,7% que la situa en la franja mitjana-alta entre les 279 regions europees.

Pel que fa a l'ocupació en serveis intensius en coneixement i alta tecnologia, Catalunya se situa en el novè lloc entre les regions europees el 2011, i en baixa dos respecte a l'any anterior. Amb un total de 88.000 treballadors en aquestes activitats, el Principat mostra un nombre d'efectius inferior al de les regions de Milà, Munic i Londres, però superior als de Berlín, Roine-Alps o Hèlsinki. Tot i que l'any 2011 el nombre d'ocupats en aquests sectors a Catalunya es redueix, conserva el seu pes relatiu respecte al total de població ocupada (3%) i supera en un 12,3% el de 2008, fet que suposa l'evolució més favorable de les regions capdavanteres després de la d'Estocolm. Cal remarcar que a Barcelona ciutat els assalariats que treballen als serveis intensius en coneixement i alta tecnologia representen el 5% del total l'any 2012.

Població ocupada en serveis intensius en coneixement i alta tecnologia i ocupats en manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta, 2011

% ocupats en serveis intensius en coneixement i alta tecnologia sobre la població ocupada total		Ocupats en serveis intensius en coneixement i alta tecnologia (en milers)	Regió (CIUTAT)	Ocupats en manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta (en milers)	% d'ocupats en manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta sobre la població ocupada total
	3,00	129	Llombardia (MILÀ)	382	9,00
	3,30	66	Stuttgart (STUTTGART)	374	18,80
	5,40	123	Alta Baviera (MUNIC)	244	10,80
	6,60	344	Illa de França (PARÍS)	211	4,10
	2,90	88	Catalunya (BARCELONA)	207	6,70
	1,70	73	Istanbul (ISTANBUL)	200	4,70
	3,00	72	Düsseldorf (DÜSSELDORF)	187	7,90
	3,10	60	Darmstadt (FRANKFURT)	166	8,70
	2,80	73	Roine-Alps (LIÓ)	166	6,30
	6,70	189	Comunitat de Madrid (MADRID)	97	3,40
	2,70	48	Holanda Sud (ROTTERDAM)	81	4,50
	6,70	42	Oslo (OSLO)	79	1,40
	3,70	34	País Basc (BILBAO)	76	8,20
	2,50	49	Provença-Alps-Costa Blava (MARSELLA)	71	3,60
	5,40	71	Finlàndia Sud (HÈLSINKI)	68	5,20
	4,40	55	Hongria Central (BUDAPEST)	68	5,50
	4,70	63	Irlanda del sud-est (DUBLÍN)	65	4,80
	2,10	40	Comunitat valenciana (VALÈNCIA)	65	3,50
	4,60	74	Berlín (BERLÍN)	64	3,90
	5,50	124	Laci (ROMA)	64	2,80
	1,60	25	Ankara (ANKARA)	55	3,50
	2,30	26	Midlands Oest (BIRMINGHAM)	47	4,20
	6,10	232	Londres (LONDRES)	46	1,20
	6,30	54	Hovenstaden (COPENHAGUEN)	40	4,60
	3,30	41	Lisboa (LISBOA)	35	2,90
	3,50	42	Gran Manchester (MANCHESTER)	35	2,90
	3,10	48	Àtica (ATENES)	34	2,20
	5,20	55	Bucarest (BUCAREST)	31	2,90
	2,30	22	Escòcia del sud-oest (GLASGOW)	28	2,90
	5,30	42	Viena (VIENA)	28	3,50
	2,20	19	Escòcia de l'est (EDIMBURG)	25	2,90
	3,70	23	Zagreb (ZAGREB)	24	3,80
	8,10	52	Praga (PRAGA)	17	2,60
	3,80	52	Holanda Nord (AMSTERDAM)	16	1,20
	2,20	21	Llenguadoc -Rosselló (MONTPELLER)	13	1,30
	5,40	22	Brussel·les (BRUSSEL·LES)	10	2,30

Nota: Els serveis intensius en coneixement i alta tecnologia són els serveis informàtics, les telecomunicacions i la recerca i desenvolupament
Font: Eurostat

Població ocupada en ciència i tecnologia (2011), i despeses en recerca i desenvolupament a les regions europees l'any 2009

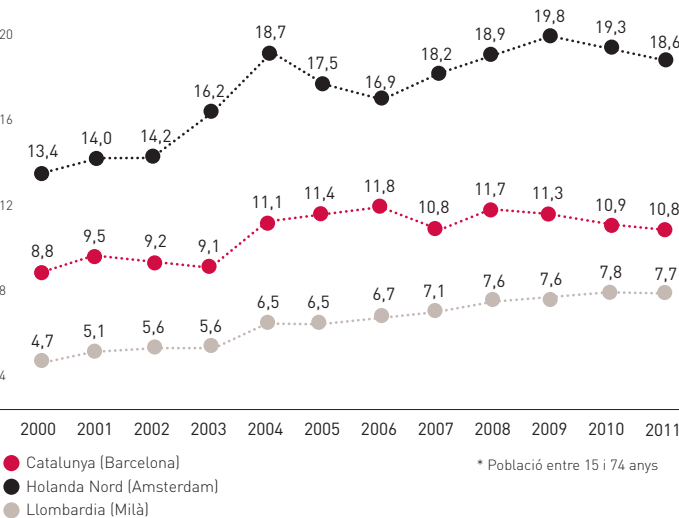
Catalunya, sisena regió europea en ocupació en ciència i tecnologia

Catalunya, amb 592.000 treballadors amb estudis superiors dedicats a la ciència i la tecnologia el 2011, se situa en la sisena posició del rànquing de regions europees, només superada per l'Illa de França, Londres, la Comunitat de Madrid, Varsòvia i Roine-Alps –que avança el Principat respecte l'any anterior–, i per davant de territoris com la Llombardia, l'Alta Baviera o Amsterdam.

Després de la forta expansió d'aquestes activitats durant el període 1998-2008, el 2011 la caiguda de l'ocupació ha afectat per tercer any consecutiu l'àmbit de la ciència i la tecnologia a Catalunya, que acumula un descens del 9% des del 2008. Malgrat això, el Principat es manté com un dels territoris europeus amb major massa crítica en aquest àmbit i el pes dels treballadors dedicats a la ciència i la tecnologia en relació amb el total català se situa a l'entorn de l'11% i supera en 2 punts percentuals el de l'any 2000.

L'any 2009 la intensitat en recerca i desenvolupament (R+D) a Catalunya se situa en l'1,7% del PIB, un valor superior al de regions com Londres o la Llombardia, però encara allunyat del d'àrees capdavanteres com Hovedstaden, Stuttgart o Estocolm. Aquest indicador ha mostrat una clara progressió en el període 2001-2009 al Principat, però a partir d'aleshores es redueix lleugerament fins a assolir l'1,55% del PIB el 2011, un valor superior a la mitjana espanyola (1,33%), però inferior a la de la UE (2%). El mateix any Catalunya genera prop de la quarta part de la despesa interna en R+D de les empreses espanyoles (el 23,5%) i concentra un 22,2% de les empreses innovadores de l'Estat.

Població ocupada en ciència i tecnologia (% sobre població*)

Font: Eurostat

Despeses Internes Totals en R+D [% PIB] 2009	Despeses Internes en el Sector Empresarial en R+D [% PIB] 2009	Regió (CIUTAT)	Treballadors en ciència i tecnologia (milers) 2011	Treballadors en ciència i tecnologia [% Població*] 2011
3,01	1,96	Illa de França (PARÍS)	1.414	16,4
1,04	0,32	Londres (LONDRES)	1.308	21,7
2,06	1,13	Madrid (Comunitat de) (MADRID)	866	17,8
1,19	0,33	Mazowsze (VARSÒVIA)	668	16,1
2,78	1,82	Roine-Alps (LIÓ)	627	14
1,70	0,99	Catalunya (BARCELONA)	592	10,8
4,63	3,58	Alta Baviera (MUNIC)	586	17,8
1,27	0,85	Llombardia (MILÀ)	582	7,7
1,94	1,54	Düsseldorf (DÜSSELDORF)	556	13,9
1,10	0,35	Andalusia (SEVILLA)	548	8,7
3,67	1,5	Berlín (BERLÍN)	511	18,2
6,44	5,93	Stuttgart (STUTTGART)	481	15,8
3,17	1,35	Colònia (COLÒNIA)	475	14,6
2,05	1,08	Provença-Alps-Costa Blava (MARSELLA)	440	12,3
3,58	2,95	Darmstadt (FRANKFURT DEL MAIN)	426	14,5
1,92	0,74	Holanda Sud (L'HAIA)	414	15,7
:	:	Àtica (ATENES)	407	13,4
0,55	0,28	Silèsia (KATTOWICE)	397	10,5
3,51	2,15	Berkshire, Comtat de Buckingham i Comtat d'Oxford (OXFORD)	384	20,6
3,83	2,64	Finlàndia Sud (HÈLSINKI)	381	18,6
1,11	0,45	Comunitat Valenciana (VALÈNCIA)	377	9,8
1,75	0,63	Holanda Nord (AMSTERDAM)	375	18,6
0,84	0,2	Lituània (VÍLNIUS)	367	14,6
1,80	0,65	Laci (ROMA)	363	8,4
3,88	2,81	Estocolm (ESTOCOLM)	356	22,8
1,77	1,15	Sud i Est (DUBLIN)	352	14,6
4,38	3,18	Migdia-Pirineus (TOULOUSE)	348	16,7
0,81	0,4	Nord - Pas de Calais (LILLA)	336	11,7
1,53	0,9	Hongria Central (BUDAPEST)	335	14,6
1,61	1,23	Surrey, Sussex Est i Sussex Oest (BRIGHTON)	333	17,8
4,09	2,48	Karlsruhe (KARLSRUHE)	329	16,5
1,09	0,34	Bucarest - Ilfov (BUCAREST)	311	17,3
1,53	0,92	Arnsberg (ARNSBERG)	308	10,7
3,01	1,97	Comtat de Gloucester, Wiltshire i Somerset Nord	308	17,4
5,27	3,78	Hovenstaden (COPENHAGUEN)	300	23,2
1,23	0,83	País del Loira (NANTES)	296	11,7
1,87	1,16	Bretanya (RENNES)	288	12,7
2,12	1,63	País Basc (BILBAO)	276	17,0
0,93	0,23	Malopolska (CRACÒVIA)	269	11,1
1,54	1,0	Aquitània (BURDEUS)	265	11,4
1,37	0,87	Emília-Romanya (BOLONYA)	265	8,0
1,26	0,57	Schleswig-Holstein (KIEL)	263	12,2
2,45	1,32	Lisboa (LISBOA)	261	12,1
2,06	1,0	Túringia (ERFURT)	256	15,1
1,24	0,38	Gran Manchester	256	13,1
2,39	1,93	Brabant Nord (HERTOGENBOSCH)	255	13,9
2,69	1,71	Friburg (FRIBURG DE BRISGÒVIA)	250	14,2
2,30	1,28	Hamburg (HAMBURG)	250	17,7
1,07	0,69	Veneto (VENÈCIA)	241	6,4
4,32	3,36	Suècia Oest	237	16,8

*Població d'entre 15 i 74 anys
Nota: Treballadors que disposen d'una formació científica de nivell superior i estan ocupats com a professionals o tècnics
La despesa interna inclou despeses en capital, corrents i laborals -tant d'investigadors com personal administratiu- vinculades a activitats de recerca en proporció del PIB
Font: Eurostat

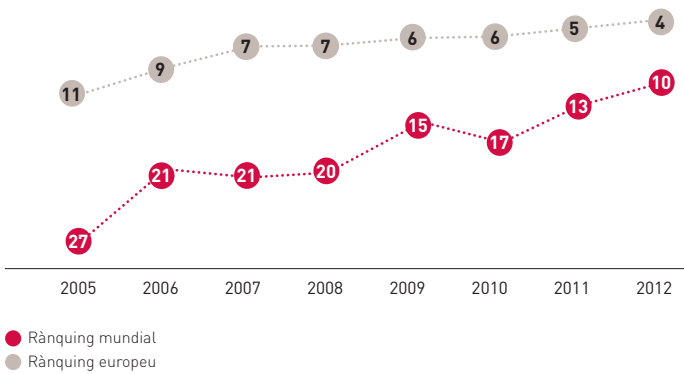
Principals ciutats del món pel que fa a la producció científica l'any 2012

Barcelona se situa entre les deu primeres ciutats del món

Barcelona, amb 14.777 publicacions científiques, se situa com a quarta ciutat d'Europa i desena del món en aquest àmbit, els millors posicionaments des de l'inici de la sèrie l'any 2005, segons les dades de l'*Informe sobre l'evolució de la producció científica de les principals ciutats del món 2012*, elaborat pel Centre de Política de Sòl i Valoracions de la UPC. L'increment de publicacions respecte al 2011 (6,1%) fa que la Ciutat Comtal millori una i tres posicions als rànquings europeu i mundial, respectivament. D'acord amb aquest resultat, Barcelona passa per davant de Moscou, Los Angeles i Baltimore respecte al 2011 i supera clarament la producció científica de Berlín, Munic, Milà o San Francisco.

Paral·lelament, de les 300 *Advanced Grants 2012* del European Research Council concedides a investigadors, nou treballen a Catalunya –i representen el 60% de les beques concedides a l'Estat espanyol–, fet que demostra un cop més la qualitat de la recerca que es fa al Principat. A escala europea Catalunya se situa per darrere del Regne Unit, França, Alemanya, Països Baixos, Suïssa, Israel i Itàlia, i comparteix la vuitena posició amb Dinamarca.

Posicionament de Barcelona

Rànquing Mundial 2011	Ciutat	Rànquing Mundial 2012	Rànquing Europeu 2012	Publicacions 2012
1	Pequín	1	0	46.885
2	Londres	2	1	34.664
3	Tòquio	3	0	28.693
4	Seül	4	0	28.157
5	Boston	5	0	26.945
6	París	6	2	26.669
7	Nova York	7	0	26.238
8	Xangai	8	0	23.621
9	Madrid	9	3	16.391
13	Barcelona	10	4	14.777
10	Moscou	11	5	14.776
12	Baltimore	12	0	14.701
11	Los Angeles	13	0	14.594
16	Sao Paulo	14	0	14.459
14	Toronto	15	0	14.319
15	Cambridge-Ma	16	0	14.221
17	Philadelphia	17	0	14.139
18	Chicago	18	0	13.837
19	Houston	19	0	13.726
20	Roma	20	6	13.471
21	Berlín	21	7	12.891
22	Milà	22	8	12.018
29	Singapur	23	0	11.529
27	Melbourne	24	0	11.503
23	Munic	25	9	11.207
25	Montreal	26	0	11.156
24	Cambridge	27	10	11.109
28	Hong Kong	28	0	11.022
30	Amsterdam	29	11	10.715
26	Osaka	30	0	10.432
31	Oxford	31	12	10.088
32	San Francisco	32	0	10.006
34	Zuric	33	13	9.783
33	Pittsburg	34	0	9.660
35	Estocolm	35	14	9.341
36	Copenhaguen	36	15	8.468
38	Lyon	37	16	7.077
37	Praga	38	17	7.019
39	Atènes	39	18	6.773
41	Varsòvia	40	19	6.696
40	Manchester	41	20	6.539
43	Edinburgh	42	21	6.051
48	Hamburg	43	22	5.928
42	Dublín	44	23	5.880
46	Brusel·les	45	24	5.849
44	Buenos Aires	46	0	5.800
47	Mèxic DF	47	0	5.773
50	Nova Delhi	48	0	5.570
45	Rio de Janeiro	49	0	5.498
49	Toulouse	50	25	5.404
52	Nàpols	51	26	5.391
51	València	52	27	5.325
57	Marsella	53	28	5.147
53	Glasgow	54	29	5.065
54	Torí	55	30	4.913
56	Montpellier	56	31	4.885
58	Lisboa	57	32	4.763
60	Yokohama	58	0	4.620
55	Sant Petersburg	59	33	4.564
59	Basilea	60	34	4.370
62	Tel Aviv	61	0	4.068

Font: Universitat Politècnica de Catalunya-Centre de Política de Sòl i Valoracions, Informe sobre l'evolució de la producció científica 2012 de les principals ciutats del món

Sol·licitud de patents a les principals províncies de l'OCDE l'any 2010

Barcelona registra un augment del nombre de sol·licituds de patents PCT

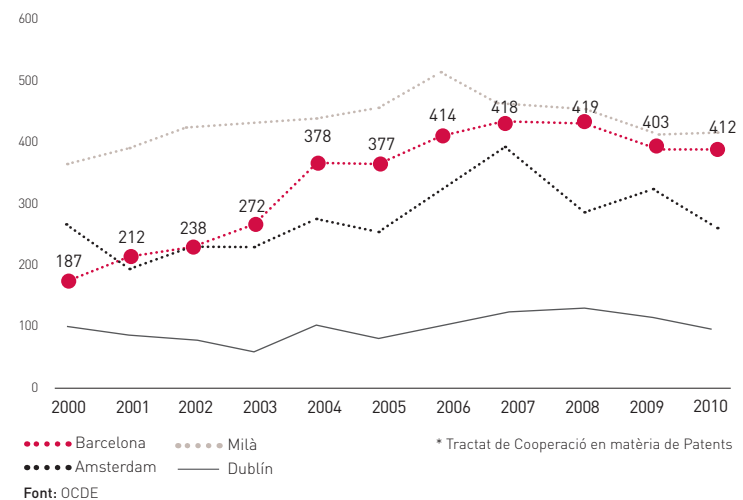
L'any 2010 Barcelona va registrar 412 sol·licituds internacionals de patents PCT, segons residència de l'inventor —el 2,4% més que l'any anterior—, i va superar àrees europees com Madrid, Londres i Brussel·les. Comparativament, entre les províncies europees de referència analitzades aquest va ser un molt bon registre, ja que de mitjana es va registrar un descens del 2,5% en sol·licituds de patents PCT. Així mateix, a Barcelona el nombre de patents PCT per milió d'habitants va augmentar en dues sol·licituds (de 75 el 2009 a 77 el 2010).

Pel que fa a les sol·licituds de patents tecnològiques, les empreses de Barcelona en van registrar 78, el 5,4% més que el 2009. La Ciutat Comtal continuà en una posició intermèdia entre les províncies de referència tecnològica de la mostra i va superar, per exemple, Milà, Amsterdam, Roma, Dublín, Viena, Oslo i Copenhaguen.

Cal esmentar que, després de la davallada de l'any 2009, Barcelona torna a la senda de creixement aconseguida des del principi del 1990 fins al 2008, en què va experimentar un avenç molt significatiu en aquest àmbit: va triplicar el nombre total de patents PCT i va quintuplicar el nombre de patents tecnològiques en tan sols una dècada.

D'altra banda, les dades més recents de l'Oficina Espanyola de Patents i Marques (OEPM) mostren una disminució propera al 5% en el nombre de sol·licituds de patents nacionals l'any 2012 tant a la província de Barcelona com al conjunt d'Espanya.

Patents PCT* (nombre de sol·licituds)

Sol·licitud de patents tecnològiques PCT	Sol·licitud de patents tecnològiques PCT per milió de habitants	Província (CIUTAT)	Sol·licitud total de patents PCT per milió de habitants	Sol·licitud total de patents PCT
4.787	363,7	Tòquio (TÒQUIO)	752,4	9.901
3.273	333,4	Silicon Valley (SAN JOSÉ)	543,4	5.335
1.210	52,2	Nova York (NOVA YORK)	143,3	3.322
1.046	126,0	Boston (BOSTON)	362,0	3.005
880	99,2	Osaka (OSAKA)	308,7	2.736
1.343	133,8	Seül (SEÜL)	267,2	2.682
746	37,5	Los Angeles (LOS ANGELES)	107,6	2.139
426	61,4	Houston (HOUSTON)	252,6	1.753
340	127,2	Stuttgart (STUTTGART)	603,2	1.613
408	39,2	Xicago (XICAGO)	147,3	1.535
519	195,3	Munic (MUNIC)	499,8	1.327
881	185,8	Seattle (SEATTLE)	269,5	1.277
402	198,9	Estocolm (ESTOCOLM)	489,6	989
88	30,0	Düsseldorf (DÜSSELDORF)	248,5	732
341	240,2	Uusimaa (HÉLSINKI)	502,7	715
149	54,2	DE51: Rhein-Main	251,7	691
193	86,2	París (PARÍS)	306,1	687
188	54,6	Berlín (BERLÍN)	158,9	547
74	18,7	Milà (MILÀ)	112,5	446
97	27,6	Rotterdam (ROTTERDAM)	124,8	438
78	14,5	Barcelona (BARCELONA)	77,1	412
165	26,0	Madrid (MADRID)	63,7	404
56	32,7	Roine (LIÓ)	227,9	393
180	141,6	Londres (LONDRES)	309,7	389
71	26,8	Amsterdam (AMSTERDAM)	104,2	278
24	1,8	Istanbul (ISTANBUL)	21,4	276
113	58,1	Montreal (MONTREAL)	133,3	260
119	43,7	Toronto (TORONTO)	92,6	252
71	17,1	Roma (ROMA)	53,3	222
93	47,3	Boques del Roine (MARSELLA)	100,7	199
44	26,0	Viena (VIENA)	112,9	192
31	61,2	Copenhaguen (COPENHAGUEN)	354,9	182
35	26,0	Manchester (MANCHESTER)	98,5	135
43	73,1	Oslo (OSLO)	218,5	128
27	24,9	Brussel·les (BRUSSEL·LES)	106,9	116
24	13,7	Budapest (BUDAPEST)	67,3	116
25	10,1	València (VALÈNCIA)	41,7	105
23	22,0	Erau (MONTPELLER)	89,2	93
49	40,4	Dublín (DUBLÍN)	72,0	87
25	52,2	Edimburg (EDIMBURG)	140,8	68
17	14,6	Biscaia (BILBAO)	54,7	62
10	2,5	Àtica (ATENES)	14,4	59
12	11,5	Birmingham (BIRMINGHAM)	45,5	47
13	7,8	Varsòvia (VARSOVIA)	23,0	40
7	6,0	Praga (PRAGA)	25,5	32
9	15,3	Glasgow (GLASGOW)	42,8	25
7	3,5	Lisboa (LISBOA)	11,9	24

Nota: El criteri geogràfic de selecció de la patent és la residència de l'inventor.
La base de dades original conté 1.742 províncies, però la taula recull només una mostra seleccionada de províncies de referència
Font: OCDE

Turisme

Introducció

El turisme ha estat un dels sectors que han contribuït positivament a l'activitat econòmica a Barcelona l'any 2012 —com ja ve fent des del 2009— i confirma el seu paper clau dins l'estructura productiva de la ciutat. Així, segons dades de Turisme de Barcelona, la ciutat ha assolit les xifres rècord de 7,44 milions de turistes i 15,93 milions de pernoctacions, que suposen un increment moderat (del 0,7 i 2,6%, respectivament) respecte al 2011 —i dupliquen els de fa una dècada. En un context de feblesa de la demanda interna, el bon comportament del turisme a la ciutat comtal prové del turisme estranger. Efectivament, segons l'informe *Euro-monitor International*, l'any 2011, Barcelona és la 20a. ciutat més visitada per turistes internacionals entre 100 ciutats del món, per davant de Taipei, Pequín i Los Angeles; i la 5a. més visitada entre les ciutats europees seleccionades a l'informe, per davant de Budapest, Amsterdam i Moscou. Els tres aspectes més valorats pels turistes que venen a Barcelona són la seva oferta arquitectònica, l'oferta cultural i les infraestructures, segons una enquesta realitzada per l'Institut DYM per a Turisme de Barcelona.

En l'àmbit de les infraestructures d'accés a la ciutat, destaca el bon comportament del tràfic de passatgers a l'aeroport de Barcelona, que l'any 2012 supera per primera vegada els 35 milions i ha estat més favorable que el del conjunt de la Unió Europea, amb creixements del 2,2% i l'1,8%, respectivament. A més, el Prat és l'únic gran aeroport espanyol que, juntament amb Bilbao, ha registrat un creixement de passatgers. Aquesta evolució ha fet que l'aeroport de la Ciutat Comtal mantingui la novena posició en el rànquing de principals aeroports europeus per volum de passatgers, superant els de Gatwick a Londres, Domodedovo a Moscou i Orly a París. Cal destacar l'estrena de nou rutes nacionals i internacionals a l'aeroport del Prat a principis del 2013. Els vols nacionals són a Pamplona, Fuerteventura i Valladolid, i els internacionals a Göteborg, Londres-Gatwick, Bolonya, Frankfurt, Catània i Banjul. D'altra banda, el trànsit intercontinental (+3,4%) ha crescut de forma més acusada que el trànsit total de passatgers.

Paral·lelament, el 2011 Barcelona es manté com a primer port base d'Europa i de la Mediterrània per a creuers per 11è. any consecutiu i és el quart port base del món, superant els de Venècia, Southampton i Nova York, i només per darrere dels tres grans ports de l'Estat de Florida (Miami, Everglades i Cañaveral). Els resultats de 2011 i 2012 —2,6 i 2,4 milions de creueristes, respectivament— són els més elevats de la sèrie històrica en aquest segment de la demanda turística.

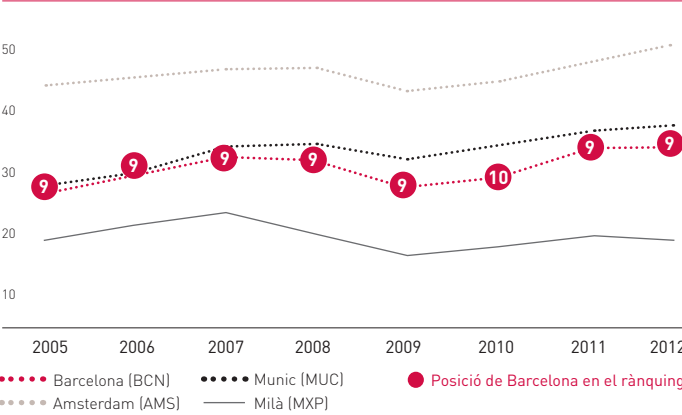
El *Marc Estratègic 2012-2015 de l'Ajuntament de Barcelona* contempla afavorir el desenvolupament de l'activitat econòmica vinculada al turisme. Entre les diverses línies d'actuació destaca el compromís amb el turisme sostenible, amb la renovació de la certificació *Biosphere* de turisme responsable, i la posta en marxa de plans estratègics de districte amb l'objectiu de potenciar nous atractors urbans i afavorir la desconcentració del turisme a la ciutat.

Principals aeroports europeus per volum de passatgers l'any 2012

Barcelona manté la novena posició entre els principals aeroports d'Europa

El tràfic de passatgers a l'aeroport de Barcelona va arribar als 35,1 milions l'any 2012, xifra que suposa un record històric i un creixement del 2,2% anual, superior a l'augment mitjà registrat al conjunt d'aeroports europeus (de l'1,8%), segons l'*Airport Traffic Report* d'ACI Europe. Cal destacar que els aeroports de la Unió Europea, en conjunt, han registrat un estancament del tràfic de passatgers des de l'octubre del 2012, mentre que els aeroports que no pertanyen a la UE han crescut a bon ritme (el 8,8% anual el 2012), liderats per Turquia, Rússia, Geòrgia, Islàndia i Moldàvia. El Prat és l'únic gran aeroport espanyol que, juntament amb el de Bilbao, ha registrat un creixement de passatgers el 2012, tot i que l'increment que assoleix és el menor dels darrers tres anys (el de 2010 va ser del 6,9% i el de 2011 del 17,8%). Com a resultat d'aquesta evolució, l'aeroport de la Ciutat Comtal manté el novè lloc en el rànquing de principals aeroports europeus per volum de passatgers, una posició millor que la de l'aeroport de Gatwick a Londres, el de Domodedovo a Moscou, i el d'Orly a París. L'any 2012, el creixement més destacat del tràfic de passatgers a l'aeroport del Prat ha estat el de la Unió Europea, del 9,2% anual, seguit molt de prop per l'internacional de fora de la UE (8,9%). Per contra, el tràfic nacional ha caigut gairebé el 10% anual.

Passatgers (milions)

Font: Airport Council International, ACI Europe Airport Traffic Reports
 Comitè de Desenvolupament de Rutes Aèrees de Barcelona (CDRA)

* L'any 2010, l'aeroport de Barcelona va baixar una posició per l'entrada de l'aeroport d'Istanbul en l'estadística de l'ACI. Si no hagués estat per això, hauria mantingut la novena posició..

Ciutat (Aeroport)	Variació 2012/2011 (%)	Passatgers 2012
Londres Heathrow (LHR)	0,9%	70.038.804
París Roissy (CDG)	1,1%	61.611.934
Frankfurt (FRA)	1,9%	57.520.001
Amsterdam (AMS)	2,6%	51.035.590
Madrid (MAD)	-9,0%	45.175.501
Istanbul (IST)	20,2%	44.992.420
Munic (MUC)	1,6%	38.360.604
Roma - Fiumicino (FCO)	-1,8%	36.980.161
Barcelona (BCN)	2,2%	35.131.771
Londres Gatwick (LGW)	1,6%	34.222.405
Moscou Domodedovo (DME)	9,6%	28.165.657
París Orly (ORY)	0,3%	27.232.263
Moscou (SVO)	16,1%	26.188.547
Antalya (AYT)	0,9%	25.355.060
Zuric (ZHR)	1,9%	24.751.649
Copenhaguen (CPH)	2,7%	23.289.850
Palma de Mallorca (PMI)	-0,3%	22.665.277
Viena (VIE)	5,0%	22.165.650
Oslo (OSL)	4,7%	22.080.433
Düsseldorf (DUS)	2,4%	20.833.246
Manchester (MAN)	4,5%	19.841.747
Estocolm - Arlanda (ARN)	3,0%	19.659.765
Dublín (DUB)	1,9%	19.096.572
Brussel·les (BRU)	1,0%	18.943.688
Milà - Malpensa (MXP)	-4,0%	18.522.760
Berlín (TXL)	8,1%	18.292.676
Londres Stansted (STN)	-3,2%	17.463.794
Lisboa (LIS)	3,5%	15.301.236
Hèlsinki (HEL)	0,0%	14.850.081
Istanbul (SAW)	8,4%	14.835.214
Ginebra (GVA)	5,9%	13.804.770
Atenes (ATH)	-10,4%	12.927.283
Màlaga (AGP)	-1,9%	12.563.119
Niça (NCE)	7,4%	11.190.284
Praga (PRG)	-8,3%	10.807.890
Gran Canaria (LPA)	-6,1%	9.882.063
Stuttgart (STR)	1,4%	9.720.877
Londres (LTN)	1,1%	9.630.128
Varsòvia (WAW)	2,7%	9.587.848
Izmir (ADB)	9,6%	9.395.521
Ankara (ESB)	8,7%	9.297.799
Colònia /Bonn (CGN)	-3,6%	9.280.070
Milà Linate (LIN)	1,2%	9.176.997
Birmingham (BHX)	3,5%	8.923.777
Milà - Orio al Serio (BGY)	5,6%	8.888.017
Alacant (ALC)	-10,7%	8.844.099
Tenerife Sud (TFS)	-1,1%	8.513.100
Budapest (BUD)	-4,7%	8.493.569
Kiev (KBP)	5,4%	8.478.091
Lió (LYS)	0,2%	8.451.039
Venècia (VCE)	-4,5%	8.175.489
Toulouse (TLS)	7,9%	7.559.351
Glasgow (GLA)	4,0%	7.160.299

Font: Airports Council International. Airport Traffic Report, 2012
 Comitè de Desenvolupament de Rutes Aèrees de Barcelona (CDRA)

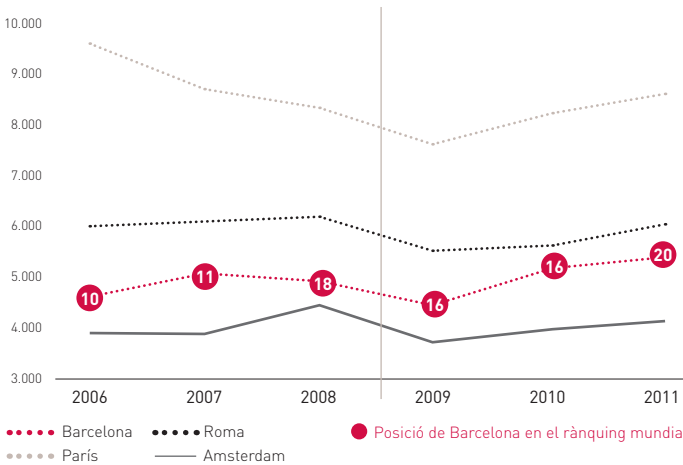
Turistes internacionals a ciutats del món l'any 2011

Barcelona, entre les primeres 20 destinacions turístiques internacionals

El nombre de turistes internacionals que han escollit Barcelona com a destí turístic s'ha elevat fins a 5,4 milions l'any 2011, segons l'informe *Top Cities Destination Ranking 2011* d'Euromonitor International. Aquesta xifra mostra un creixement del 4% anual i situa Barcelona com la 20a. en el rànquing de ciutats mundials preferides com a destí turístic d'un total de 100, per sobre de Taipei, Pequín i Los Angeles. Això suposa una pèrdua de quatre posicions respecte a la 16a. que va assolir en el rànquing mundial del 2010, però la Ciutat Comtal aconsegueix mantenir-se en 5è. lloc en el rànquing europeu —per davant de Budapest, Amsterdam i Moscou—, malgrat que el creixement del nombre de turistes internacionals ha estat superior a aquestes ciutats (del 8,5%, 12,8% i 11,5%, respectivament).

D'altra banda, Barcelona és la quarta ciutat europea en pernoctacions de turistes internacionals segons el *European Cities Marketing Benchmarking Report 2012*, només per darrere de Londres, París i Roma, i superant Praga en les 5 primeres.

Turistes internacionals (en milers)

Nota: a partir del 2008 hi ha una ruptura de la sèrie perquè el nombre de ciutats analitzades es redueix de 150 a 100.
Font: Euromonitor International. *Top Cities Destination Ranking*.

Ciutat	Turistes internacionals 2011 (milers)	Variació 2011/2010 (%)
Hong Kong	21.830	8,8
Singapur	19.818	8,7
Londres	15.106	2,7
Kuala Lumpur	13.315	16,0
Macau	12.925	8,4
Bangkok	12.357	12,5
Antalya	12.052	13,3
Shenzhen	10.895	6,8
Nova York	10.038	3,5
Istanbul	9.765	20,2
Guangzhou	8.876	8,9
París	8.404	3,5
Dubai	7.741	-0,1
Xangai	6.912	-5,8
Miami	6.462	7,1
Mecca	6.412	4,7
Pattaya	6.003	10,5
Roma	5.966	4,5
Las Vegas	5.387	4,2
Barcelona	5.366	4,0
Taipei	5.257	51,3
Pequín	5.153	5,1
Los Angeles	4.918	8,1
Phuket	4.894	9,5
Budapest	4.377	8,5
Amsterdam	4.202	12,8
Moscou	4.170	11,5
Orlando	3.825	4,1
Praga	3.760	0,0
Berlín	3.711	7,5
Viena	3.690	4,8
Mugla	3.592	11,9
Ho Chi Minh	3.533	45,1
Madrid	3.431	0,8
Kiev	3.372	6,6
Varsòvia	3.351	35,0
Dublín	3.250	-6,7
Cairo	3.249	-35,0
Edirne	3.181	9,3
Zhuhai	3.180	-2,2
Chennai	3.175	14,0
Hangzhou	3.149	14,2
Buenos Aires	2.968	9,2
San Francisco	2.924	2,9
St Petersburg	2.900	16,0
Seül	2.857	1,7
Mexico Ciutat	2.847	3,7
Tòquio	2.748	-28,0
Toronto	2.737	0,3
Delhi	2.703	15,0

Nota: les arribades es refereixen a turistes internacionals que visiten la ciutat durant almenys 24 hores i menys de 12 mesos, i que s'allotgen en un establiment privat o col·lectiu. S'exclouen els viatgers d'un dia (excursionistes) i els turistes domèstics.
Es presenta el rànquing de les 50 primeres ciutats, d'un total de 100.
Font: Euromonitor International

Creuers als principals ports d'Europa l'any 2011

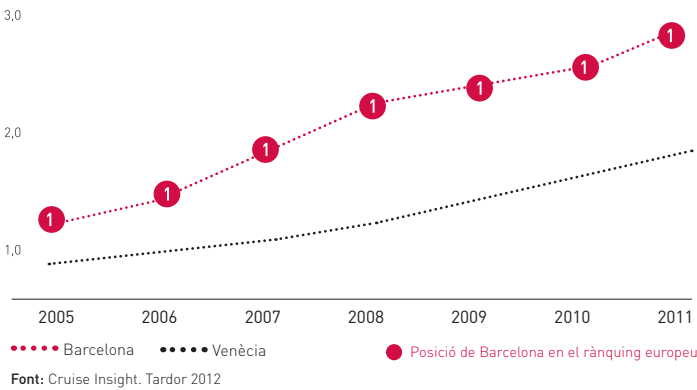
El port de Barcelona, primer d'Europa i quart del món

El 2011, el nombre de creueristes que han passat pel port de Barcelona ha continuat creixent fins a més de 2,6 milions, gairebé un 13% més que el 2010, fent que Barcelona continuï, per 11è. any consecutiu, com el primer port base d'Europa i de la Mediterrània per a creuers, i el quart port base del món, superant els de Venècia, Southampton i Nova York, i només per darrere dels tres grans ports de l'Estat de Florida.

Així mateix, l'any 2012, el port de Barcelona ha estat reconegut un any més per la indústria com a millor port de creuers i ha esta guardonat en sis categories a «Cruise Shipping 2012», la principal fira del sector que se celebra a Miami. Les sis categories són: «Millor experiència de destinació», «Millor destinació de *turnaround*», «Instal·lacions portuàries més avançades», «Serveis portuaris més eficients», «Port més sensible a les demandes dels operadors» i «Millors operacions de *turnaround*». De manera que el port de Barcelona, un any més, ha estat el més guardonat per la prestigiosa publicació Insight (*Dream Cruise Port Destinations*).

El 2012 el nombre de creueristes que passen pel port de Barcelona ha superat els 2,4 milions. Malgrat que aquest resultat reflecteix una reducció del 9,4% respecte a l'any anterior, es produeix després de set anys de creixement sostingut en aquest segment de la demanda turística i suposa el segon valor més elevat de la sèrie històrica.

Creueristes (milions de passatgers)

Ciutat Port	Passatgers 2010 (milers)	Variació 2011/2010 (%)	Passatgers 2011 (milers)
Miami	4.332	-5,4	4.100
Port Everglades	3.314	10,6	3.664
Port Cañaveral*	2.723	14,9	3.130
Barcelona	2.348	12,5	2.642
Venècia	1.617	10,5	1.786
Southampton	1.200	7,5	1.290
Nova York	1.134	11,6	1.266
Santos	792	25,4	993
Savona	781	21,4	948
Singapur	1.002	-6,0	942
Galveston	850	8,7	924
Tampa	803	11,8	898
Seattle	932	-4,9	886
Copenhaguen	662	23,9	820
Long Beach	825	-1,1	816
Genova	860	-7,1	799
New Orleans	530	39,1	737
Vancouver	574	15,5	663
Los Angeles	755	-19,5	608
Baltimore	416	21,2	504
TOTAL	26.450	7,4	28.416

Font: Cruise Insight, Tardor 2012
 * Exclou vaixells casino

An aerial photograph of Barcelona, Spain, showing the city's dense urban landscape. The image is overlaid with a pattern of semi-transparent polka dots in white, light gray, and dark gray, which are more concentrated in the top-left and bottom-right corners. The text "_Sostenibilitat i qualitat de vida" is centered in the middle of the image in a dark red font.

_Sostenibilitat i qualitat de vida

Introducció

L'estratègia de l'Ajuntament de Barcelona per al període 2012-2015 contempla entre els seus eixos principals aconseguir una ciutat saludable que integri plenament medi ambient, urbanisme, infraestructures i TIC, amb la voluntat d'anar cap a un model autosuficient energèticament, amb barris productius a velocitat humana, en el si d'una ciutat hiperconnectada i d'emissions zero. Aquesta visió requereix una política mediamambiental responsable que garanteixi la qualitat de l'aire i la sostenibilitat dels cicles de l'aigua i de la matèria i l'eficiència energètica.

En aquest context, Barcelona aspira a liderar la transformació cap a ciutats més intel·ligents i sostenibles mitjançant la creació d'un *City Protocol* o estàndard mundial per mesurar el grau de sostenibilitat i la capacitat de les àrees urbanes per generar una bona qualitat de vida. El protocol comporta una aliança entre universitats, ciutats i empreses per tal de definir els paràmetres de canvi a la ciutat sobre la base de valors ambientals, culturals, socials i econòmics, guiats per l'eficiència en el consum de recursos i l'excel·lència en el disseny. Així mateix, l'Ajuntament de Barcelona ha signat un acord amb l'agència de Nacions Unides per als Assentaments Humans (ONU-Habitat) per fer de Barcelona la seu internacional del Programa de Perfils de Ciutats Resilients de Nacions Unides per a tot el món, entenent la resiliència com la capacitat de les ciutats de reduir preventivament i afrontar riscos associats a les infraestructures i els serveis urbans.

Barcelona disposa d'un punt de partida privilegiat per afrontar aquests reptes, tenint en compte el posicionament internacional com a millor ciutat europea en qualitat de vida dels treballadors que manté per catorzè any consecutiu, segons Cushman & Wakefield. Aquest valor es reconeix també de forma implícita a l'informe *Hot Spots: Benchmarking Global City Competitiveness* de The Economist Intelligence Unit, que situa Barcelona entre les 10 primeres ciutats del món pel que fa al caràcter social i cultural. A més, l'informe *State of World's Cities 2012-2013* elaborat per l'agència Habitat de Nacions Unides atorga a Barcelona la cinquena posició en la dimensió de qualitat de vida entre 69 ciutats del món.

D'altra banda, la ciutadania mateixa aprecia viure a Barcelona d'acord amb els resultats de l'Enquesta de Qualitat a la Ciutat 2012 publicada per l'Ajuntament de Barcelona. Segons aquesta enquesta, els barcelonins valoren amb un 7,8 sobre 10 el grau de satisfacció de viure a la ciutat i amb un 7 la qualitat de vida que hi tenen. Per àmbits, l'oferta comercial (7,8), el tipus de ciutat (7,7), les oportunitats culturals i de lleure (7,4) i l'habitabilitat (7,3) són els més valorats.

En l'àmbit mediamambiental el model barceloní de ciutat compacta i mediterrània afavoreix la mobilitat sostenible (que representa un 81% dels desplaçaments interns) i també destaca el temps moderat que es triga a arribar a la feina en l'àrea metropolitana, el segon més baix de les àrees urbanes analitzades a l'*Scorecard on Prosperity 2012* del Toronto Board of Trade. Així mateix, Barcelona manté la sisena posició del rànquing de millors ciutats europees en transport intern, segons dades del *European Cities Monitor*. D'altra banda, la ciutat segueix avançant en la implementació de la mobilitat elèctrica i serà la capital mundial del vehicle elèctric el 2013, ja que acollirà la propera edició de l'Electric Vehicle Symposium, l'EVS (el congrés mundial de referència del sector), la qual cosa sens dubte contribuirà a reforçar el seu posicionament en aquest àmbit.

Pel que fa al compromís mediamambiental de les empreses, amb un total de 171 registres el setembre de 2012, la província de Barcelona manté una posició capdavantera en el rànquing europeu de la certificació EMAS i supera alguns països de referència ambiental com Dinamarca, Noruega o Finlàndia, tot i el descens que s'ha produït l'any 2012 com a conseqüència de les dificultats empresarials arran de la crisi econòmica.

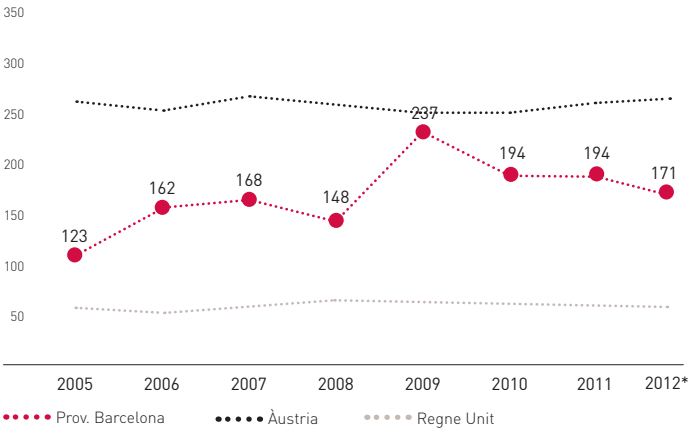
Compromís mediambiental de les empreses europees l'any 2012

Les empreses de l'àrea de Barcelona es mantenen en la franja alta del rànquing

El setembre de 2012 Barcelona ciutat, la seva província i Catalunya registren 59, 171 i 249 acreditacions EMAS respectivament, valors que se situen en la franja alta del rànquing europeu i superen els de països de referència en matèria mediambiental, com ara Noruega o Finlàndia. Així mateix, cal destacar la segona posició d'Espanya (només per darrere d'Alemanya) amb 1.258 acreditacions, prop d'una cinquena part de les quals (un 19,8%) corresponen a Catalunya i un 13,6%, a l'àrea de Barcelona. Quant a l'evolució entre el gener i el desembre de 2012, el nombre de certificacions disminueix un 8,2%, un 6,1% i un 2,1% a la ciutat, Catalunya i la província, respectivament.

D'altra banda, segons dades de l'*ISO Survey 2011*, les empreses espanyoles han rebut un total de 16.341 acreditacions ISO 14001, valor que ubica Espanya com el quart país del món, només superat per la Xina, el Japó i Itàlia, tot i haver sofert un descens del 10,9 % respecte al 2010.

Certificacions EMAS

Font: Comissió Europea, Eco-Management and Audit Scheme (EMAS)
Departament de Territori i Sostenibilitat, Generalitat de Catalunya
*Dades de setembre de 2012.

País	Certificació EMAS 2012
Alemanya	1.336
Espanya	1.258
Itàlia	1.134
Àustria	260
Catalunya	249
Província de Barcelona	171
Dinamarca	71
Portugal	66
Barcelona	59
Regne Unit	59
Bèlgica	48
Grècia	44
Polònia	32
França	26
República Txeca	26
Noruega	21
Hongria	20
Lituània	10
Finlàndia	6
Letònia	5
Xipre	5
República Eslovaca	5
Irlanda	4
Països Baixos	4
Romania	4
Eslovènia	3
Estònia	3
Bulgària	3
Luxemburg	2
Malta	1

Font: Comissió Europea, Eco-Management and Audit Scheme (EMAS)
Departament de Territori i Sostenibilitat, Generalitat de Catalunya
Dades de setembre de 2012.

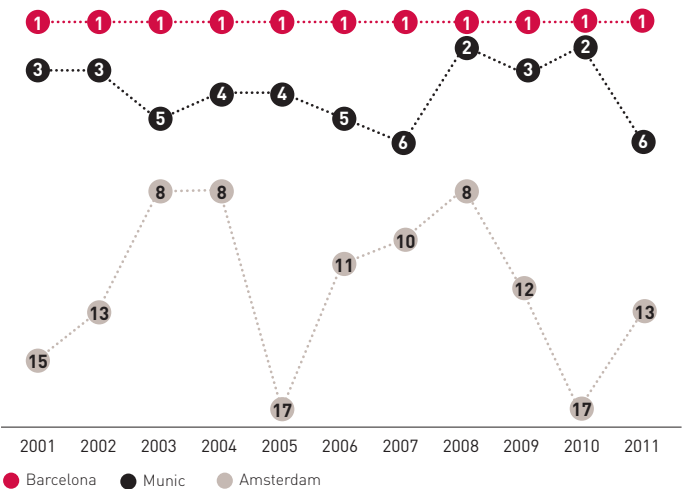
Millors ciutats europees en qualitat de vida per als treballadors l'any 2011

Barcelona , millor ciutat europea en qualitat de vida des de fa 14 anys

El 2011, Barcelona és, per catorzè any consecutiu, la millor ciutat europea en qualitat de vida per als treballadors en opinió dels executius europeus enquestats per l'European Cities Monitor de Cushman & Wakefield. La segueixen en el rànquing Estocolm, Zuric i Ginebra, que milloren els seus resultats respecte al 2010, mentre que Munic i París reculen de la segona a la sisena i de la quarta a la vuitena posició, respectivament.

La privilegiada posició en qualitat de vida de Barcelona és un dels actius que li permet situar-se any rere any entre les principals ciutats europees de referència per fer negocis, ja que constitueix un dels factors essencials tant per a les decisions de localització empresarial com per a l'atracció i la retenció de talent i de professionals creatius.

Millors ciutats europees en qualitat de vida (posicionament)

Font: Cushman & Wakefield, European Cities Monitor

Rànquing 2010	Ciutat	Rànquing 2011
1	Barcelona	1
3	Estocolm	2
5	Zuric	3
9	Ginebra	4
6	Madrid	5
2	Munic	6
7	Copenhaguen	7
11	Viena	8
4	París	8
10	Londres	10
13	Oslo	11
8	Edimburg	11
17	Amsterdam	13
16	Brussel·les	14
11	Hamburg	15
13	Berlín	16
19	Lisboa	17
24	Leeds	18
19	Roma	18
15	Lió	18
19	Dublín	21
25	Milà	22
23	Manchester	22
22	Düsseldorf	24
18	Hèlsinki	24
26	Frankfurt	26
28	Praga	27
26	Birmingham	28
31	Glasgow	29
29	Bratislava	29
34	Istanbul	31
35	Varsòvia	32
32	Budapest	33
36	Moscou	34
33	Bucarest	35
30	Atenes	35

Font: Cushman & Wakefield, European Cities Monitor 2011

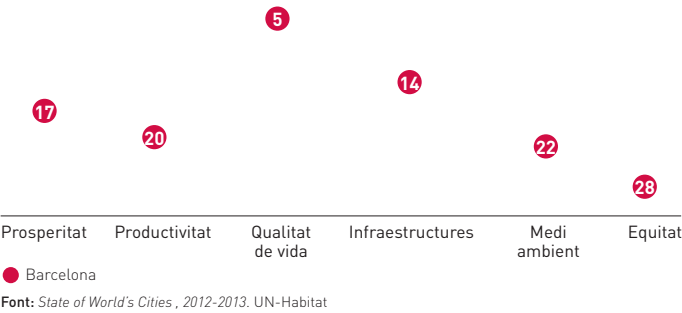
Qualitat de vida i prosperitat urbana l'any 2012

Barcelona, entre les primeres ciutats del món en qualitat de vida

Barcelona se situa en cinquena posició en qualitat de vida entre les 69 ciutats del món que s'analitzen en l'informe *State of World's Cities 2012-2013* elaborat per ONU-Habitat, només per darrere de Tòquio, Estocolm, París i Oslo, i supera ciutats com Seül, Londres, Viena o Amsterdam. Segons l'organisme de Nacions Unides, els elements prioritaris per aconseguir una millor qualitat de vida a les ciutats –independentment del nivell de desenvolupament econòmic– són la seguretat, uns serveis públics eficients, un espai públic de qualitat, l'atenció sanitària i un habitatge adequat, criteris que utilitza com a base de la valoració global.

La qualitat de vida és un dels components que té en compte l'informe d'ONU-Habitat per elaborar un índex de prosperitat global de les ciutats analitzades, que també incorpora les dimensions de productivitat, infraestructures, medi ambient i equitat. En l'anàlisi de l'agència de Nacions Unides, Barcelona obté el lloc número 17 en prosperitat global, la posició 14 en infraestructures i els llocs 20, 22 i 28 en els àmbits de productivitat, medi ambient i equitat, respectivament.

La prosperitat urbana i les seves categories (posicionament de Barcelona)

Posició	Ciutat	Índex*
1	Tòquio	0,931
2	Estocolm	0,925
2	París	0,925
4	Oslo	0,914
5	Barcelona	0,912
6	Toronto	0,907
7	Hèlsinki	0,905
8	Seül	0,903
9	Londres	0,898
10	Milà	0,895
11	Auckland	0,889
12	Atenes	0,885
13	Viena	0,882
14	Melbourne	0,875
15	Amsterdam	0,872
16	Copenhaguen	0,871
17	Dublín	0,867
17	Lisboa	0,867
17	Budapest	0,867
20	Nova York	0,866
21	Brussel·les	0,864
21	Varsòvia	0,864
23	Zuric	0,858
24	Yerevan	0,850
24	Chisinau	0,850
26	Xangai	0,836
26	Pequín	0,836
28	Almaty	0,822
29	Moscú	0,813
30	Sao Paulo	0,803

Font: *State of World's Cities 2012-2013*. UN-Habitat
* L'índex pren valors entre 0 i 1

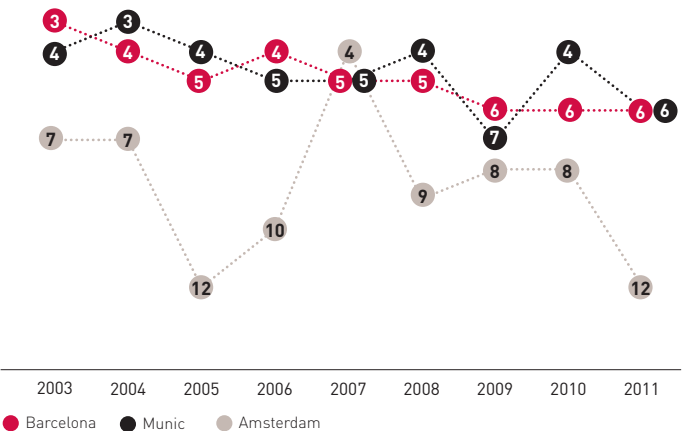
Millors ciutats europees en transport intern l'any 2011

Barcelona es manté com la sisena ciutat d'Europa en transport intern

L'any 2011 Barcelona es manté entre les deu millors ciutats europees en transport intern (indicador que mesura la facilitat per desplaçar-se dins del municipi), segons el rànquing de l' *European Cities Monitor*. La Ciutat Comtal manté la sisena posició per tercer any consecutiu igualada amb Munic, precedida per Londres, París, Berlín, Estocolm i Madrid i per davant de Manchester, Zuric o Amsterdam.

D'altra banda, segon l'*Scorecard on Prosperity 2012* del Toronto Board of Trade, Barcelona és la segona àrea urbana amb menor temps mitjà de trajecte per arribar al centre de treball entre 24 metròpolis analitzades d'Europa, el Canadà i els Estats Units, amb 48,4 minuts de mitjana. Aquests resultats favorables estan relacionats amb el model urbà de ciutat compacta i les polítiques públiques d'impuls de la mobilitat sostenible desenvolupades en els darrers anys.

Millors ciutats europees en transport intern (posicionament)

Font: Cushman & Wakefield, European Cities Monitor

Rànquing 2010	Ciutat	Rànquing 2011
1	Londres	1
2	París	2
3	Berlín	3
7	Estocolm	4
4	Madrid	5
6	Barcelona	6
4	Munic	6
10	Manchester	8
9	Zuric	9
15	Leeds	10
11	Frankfurt	11
13	Ginebra	12
8	Amsterdam	12
24	Copenhaguen	14
23	Lió	15
18	Oslo	15
18	Hamburg	17
12	Brussel·les	17
18	Birmingham	19
30	Bratislava	20
16	Viena	20
14	Düsseldorf	22
16	Hèlsinki	23
30	Budapest	24
22	Milà	24
24	Dublín	26
24	Lisboa	26
28	Glasgow	28
33	Varsòvia	29
24	Praga	30
21	Edimburg	30
33	Moscou	32
36	Atenes	33
35	Istanbul	34
29	Roma	35
32	Bucarest	36

Font: Cushman & Wakefield, European Cities Monitor 2011

Caràcter social i cultural en ciutats globals l'any 2012

Barcelona, entre les 10 primeres ciutats del món

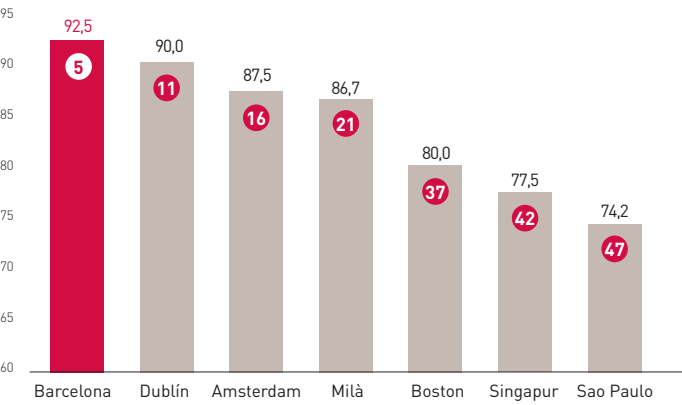
Segons l'informe *Hot Spots: Benchmarking Global City Competitiveness* elaborat per l'Economist Intelligence Unit, Barcelona se situa entre les 10 primeres ciutats del món pel que fa al caràcter social i cultural. De fet, Barcelona ocupa la cinquena posició juntament amb Madrid, Londres, Frankfurt, Xicago i Berlín, només superada per les puntuacions de Zuric, Sydney, Nova York i Los Angeles.

Aquest indicador mesura la incidència d'una sèrie de factors que imprimeixen un caràcter dinàmic a la ciutat, tals com la llibertat d'expressió i els drets humans, l'obertura i la diversitat, la seguretat i la vida cultural vibrant: presència de restaurants de qualitat, cuines del món, producció teatral, concerts, patrimoni de la UNESCO i presència de fires de llibres. La vitalitat cultural reforça l'atracció de talent i l'interès per la ciutat i comporta un benefici addicional: el potencial de desenvolupament de les indústries creatives, que genera més riquesa econòmica.

Ciutat	Rànquing 2012
Zuric	1
Sydney	2
Nova York	2
Los Angeles	2
Barcelona	5
Madrid	5
Londres	5
Frankfurt	5
Xicago	5
Berlín	5
Viena	11
Toronto	11
París	11
Miami	11
Dublín	11
Vancouver	16
Praga	16
Mont-real	16
Melbourne	16
Amsterdam	16

Font: Economist Intelligence Unit. Hot Spots, Benchmarking Global City Competitiveness 2012

Caràcter social i cultural en ciutats globals (Puntuació)

● Posicionament de la ciutat

Font: Economist Intelligence Unit. Hot Spots, Benchmarking Global City Competitiveness 2012

_Preus i costos

Introducció

En un context de recaiguda de l'activitat econòmica com el del 2012, la inflació a la província de Barcelona i a Catalunya es desaccelera fins al 2,9% (3,2% el 2011) i se situa lleugerament per sobre de la de la zona euro (2,5%). Tot i la moderació global de la inflació, cal destacar que en la segona part de l'any 2012 els preus han seguit una evolució alcista impulsada per la introducció del pagament d'un euro per recepta, l'augment dels preus de les matrícules universitàries, el de l'electricitat, gas i aigua i l'increment de l'IVA; mentre que la caiguda dels preus de les comunicacions —afavorida per la forta competència al sector—, la moderació del creixement dels preus del transport—induïda per l'abaratiment del petroli a partir de l'estiu— i la feblesa general de la demanda actuen com a factors desacceleradors.

L'augment de l'IVA a Espanya ha fet que la Ciutat Comtal s'hagi equiparat a la mitjana de la UE per al tipus general l'any 2012, i hagi passat per davant d'Àustria, Regne Unit, Eslovàquia, República Txeca, Eslovènia, França i Alemanya. En canvi, el tipus impositiu de societats es manté en el 30% i, per tant, se situa a un nivell elevat respecte als països de referència i la mitjana de la Unió Europea (22,6%), segons l'estudi *Corporate Tax Rate Survey* de KPMG, fet que dificulta la competitivitat enfront dels socis europeus.

Per contra, l'índex del cost de la vida a ciutats del món que elabora Mercer Human Resource Consulting assenyala com aquest es redueix a Barcelona, per quart any consecutiu, i la ciutat es posiciona com la 85a. ciutat al món el 2012, és a dir, 19 posicions per sota respecte al 2011. De fet, des que es va iniciar la crisi, Barcelona ha baixat 54 posicions en el rànquing del cost de la vida al món, un abaratiment més marcat que el d'altres ciutats europees com París o Milà. Pel que fa al nivell salarial, la Ciutat Comtal se situa en la franja intermèdia de nivell salarial brut a Europa i al món, per sobre de ciutats com Roma, Seül, Dubai, Lisboa o Tel Aviv.

Així mateix, Barcelona es continua mantenint competitiva en preus en altres aspectes que afavoreixen l'establiment de negocis, com ara el lloguer d'oficines i el preu del sòl industrial, que segueixen ajustant-se a la baixa. En paral·lel, Barcelona també se situa entre les ciutats amb una bona posició competitiva per atraure activitat del comerç minorista l'any 2012, malgrat la pujada general dels lloguers als carrers més comercials perquè la demanda d'aquests espais és robusta, tant per part de marques domèstiques que estan en expansió com de marques internacionals selectes i de luxe que volen augmentar la seva presència a la ciutat.

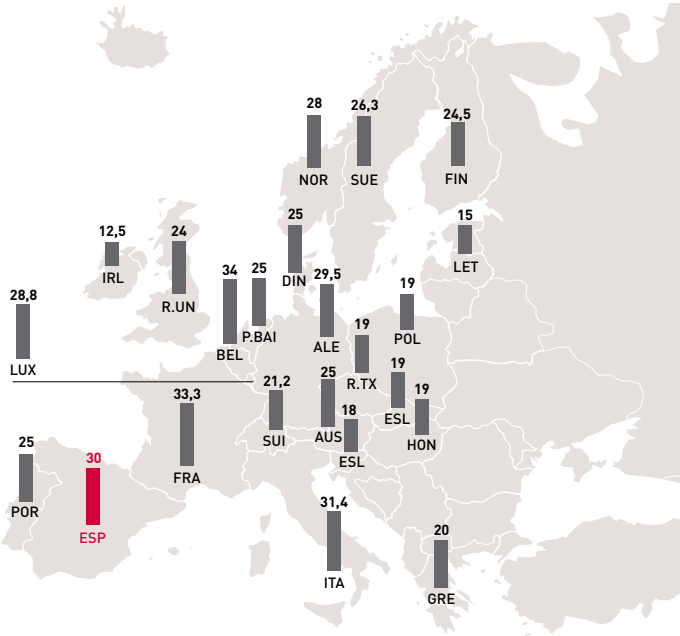
Impost de societats i IVA a països del món l'any 2012

L'alça de l'IVA equipara el tipus impositiu d'Espanya amb el mitjà de la UE

A Espanya, el tipus de l'impost de societats s'ha mantingut en el 30% el 2012, fet que la situa novament en la banda de països amb un tipus més elevat respecte als de referència i respecte a la mitjana de la Unió Europea (22,6%), segons l'estudi de KPMG. Això fa que la posició competitiva d'Espanya enfront d'altres països sigui desfavorable, en termes d'imposició a les empreses.

En canvi, l'augment del tipus impositiu de l'IVA, del 18% al 21%, aplicat pel Govern espanyol a partir de l'1 de setembre del 2012, ha fet que Espanya pugi posicions entre els països europeus, passant per davant d'Àustria, Regne Unit, Eslovàquia, República Txeca, Eslovènia, França i Alemanya. D'aquesta manera, l'any 2012, el tipus impositiu a Espanya s'ha equiparat al de la mitjana de països de la UE (21,1%), segons el mateix estudi de KPMG.

Impost de Societats 2012 (%)

Font: KPMG, KPMG's Corporate and Indirect Tax Rate Survey 2012

País	Taxa Base IVA (%)	Taxa Base Societats (%)
Estats Units	---	40,0
Japó	5,0	38,0
Argentina	21,0	35,0
Sud-àfrica	14,0	34,6
Bèlgica	21,0	34,0
França	19,6	33,3
Índia	12,5	32,5
Itàlia	21,0	31,4
Austràlia	10,0	30,0
Espanya	21,0	30,0
Tunísia	18,0	30,0
Alemanya	19,0	29,5
Luxemburg	15,0	28,8
Noruega	25,0	28,0
Suècia	25,0	26,3
Canadà	5,0	26,0
Àustria	20,0	25,0
Dinamarca	25,0	25,0
Israel	17,0	25,0
Països Baixos	21,0	25,0
Portugal	23,0	25,0
Xina	17,0	25,0
Finlàndia	23,0	24,5
Corea del Sud	10,0	24,2
Regne Unit	20,0	24,0
Suïssa	8,0	21,2
Grècia	23,0	20,0
Eslovàquia	20,0	19,0
Hongria	27,0	19,0
Polònia	23,0	19,0
República Txeca	20,0	19,0
Eslovènia	20,0	18,0
Hong Kong	---	16,5
Letònia	21,0	15,0
Irlanda	23,0	12,5
Xipre	17,0	10,0

Nota: La base de dades original conté 130 països, si bé, la taula recull una mostra seleccionada de països de referència

Font: KPMG, KPMG's Corporate and Indirect Tax Rate Survey 2012

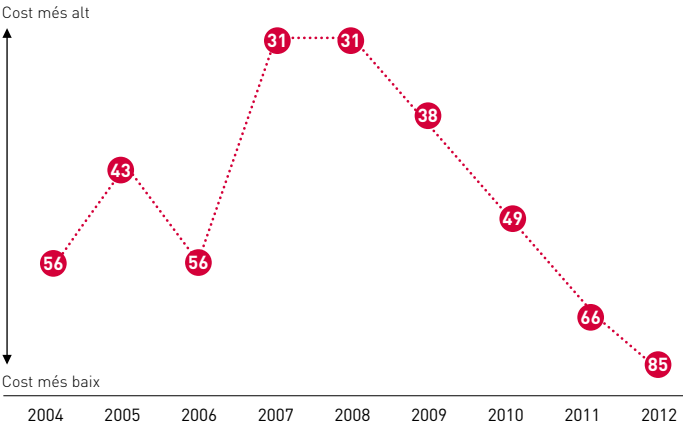
Cost de la vida a ciutats del món l'any 2012

El cost de la vida a Barcelona s'abarateix per quart any consecutiu

Barcelona continua baixant posicions en el rànquing del cost de la vida a ciutats del món l'any 2012, per quart any consecutiu. Segons l'estudi anual de Mercer Human Resource Consulting elaborat a partir de l'anàlisi de més de 200 productes i serveis bàsics de 214 ciutats del món, Barcelona es posiciona com la 85a. ciutat al món el 2012, és a dir, 19 posicions per sota amb relació a l'any precedent. Des que es va iniciar la crisi, Barcelona ha baixat 54 posicions en el rànquing del cost de la vida al món, més que altres ciutats europees com París, que ha passat de la 12a. el 2008 a la 37a. el 2012; o Milà, que ho ha fet de la 10a. a la 38a., respectivament.

La pèrdua de valor de l'euro enfront del dòlar com a conseqüència de la crisi financera a Europa ha provocat que la majoria de ciutats europees hagin registrat una reducció del cost de la vida i hagin baixat posicions en el rànquing, ja que la comparativa es fa amb relació a Nova York. En el cas concret de Barcelona, la feblesa de la moneda europea i de l'activitat econòmica també l'han fet baixar posicions en el rànquing del cost de la vida, tot i l'alça de l'IVA i malgrat que la inflació hagi estat del 2,9% de mitjana anual a la província de Barcelona el 2012. Per tant, la Ciutat Comtal continua mantenint una posició competitiva entre les principals ciutats d'Europa i del món.

Posicionament de Barcelona

Rànquing 2011	Ciutat	Rànquing 2012
2	Tòquio	1
1	Luanda	2
6	Osaka	3
4	Moscou	4
5	Ginebra	5
7	Zuric	6
8	Singapur	6
3	N'Djamena	8
9	Hong Kong	9
11	Nagoya	10
14	Sydney	11
10	Sao Paulo	12
12	Rio de Janeiro	13
16	Bern	14
21	Melbourne	15
21	Xangai	16
20	Pequín	17
15	Oslo	18
30	Perth	19
12	Libreville	20
17	Copenhaguen	21
19	Seül	22
34	Camberra	23
31	Brisbane	24
18	Londres	25
44	Khartoum	26
46	Adelaide	27
29	St. Petersburg	28
51	Caracas	29
43	Shenzhen	30
24	Tel-Aviv	31
38	Guangzhou	31
32	Nova York	33
23	Niamey	34
70	Yangon	35
61	Kinshasa	36
27	París	37
25	Milà	38
41	Lagos	39
63	Bamako	39
67	Abidjan	41
34	Roma	42
55	Brazzaville	43
39	Djibouti	44
33	Brasília	45
39	Estocolm	46
37	Noumea	47
36	Viena	48
48	Baku	49
25	Victòria	50
44	Dakar	50
66	Barcelona	85

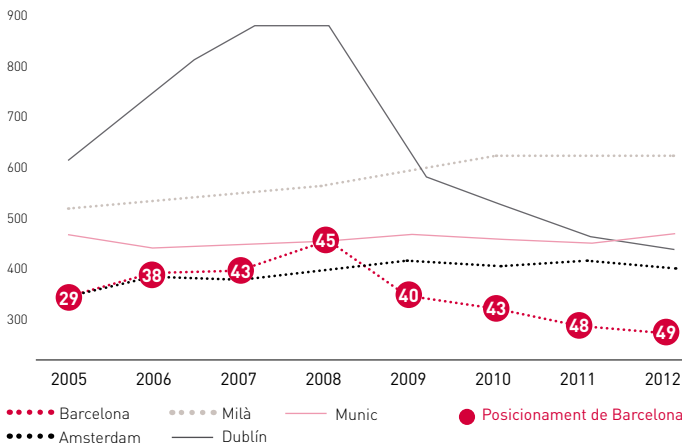
Font: Mercer Human Resource Consulting, Worldwide Cost of Living Survey - city rankings

Preu del lloguer d'oficines a ciutats del món l'any 2012

Barcelona continua guanyant competitivitat però es modera l'ajust dels preus

L'any 2012, el preu del lloguer d'oficines a Barcelona ha caigut per tercer any consecutiu, situant-se en els 290€ anuals per metre quadrat, xifra que suposa una reducció del 3,4% anual, segons l'estudi *Global Market Rents* elaborat per Richard Ellis. Això fa que Barcelona ocupi la posició 49a. en la mostra seleccionada de ciutats de referència, immediatament per sota de Lisboa, Berlín, Copenhaguen, Hamburg o Viena, i amb preus molt inferiors al de les grans capitals europees. De fet, Barcelona se situa entre les 13 ciutats de referència, sobre un total de 54, on el preu del lloguer d'oficines ha disminuït el 2012, de manera que continua en la part baixa del rànquing de ciutats de referència. Aquesta major competitivitat de preus, juntament amb la generació de nova oferta de qualitat en els darrers anys, contribuiran a reforçar l'atractiu de Barcelona per establir-hi negocis i empreses quan s'iniciï la recuperació de l'activitat.

Preu del lloguer d'oficines (€/m²)

Font: CB Richard Ellis, Global Market Rents

Rànquing	Ciutat	Lloguer oficines (€/m²)	Var. Interanual [%]
1	Hong Kong (Central)	2.061,00	-13,9
2	Tòquio	1.650,00	3,3
3	Nova Delhi (CBD)	1.534,00	-4,3
4	Moscou	1.446,00	9,2
5	Londres	1.118,00	8,7
6	Sao Paulo	1.088,00	1,2
7	Rio de Janeiro	1.016,00	-3,7
8	París	1.002,00	0,1
9	Sydney	995,98	13,0
10	Xangai (Pudong)	973,58	26,6
11	Ginebra	880,85	3,2
12	Washington D.C. (Downtown)	790,76	4,3
13	Dubai	774,45	7,4
14	Seül (CBD)	763,73	11,9
15	Mumbai (CBD)	759,75	-10,4
16	San Francisco (Downtown)	753,01	42,2
17	Zuric	736,11	-4,6
18	Boston (Downtown)	732,09	17,7
19	Istanbul	692,59	4,3
20	Luxemburg	652,07	0,0
21	Estocolm	638,79	9,2
22	Nova York (Downtown)	626,92	11,9
23	Milà	620,88	0,0
24	Manchester	592,07	8,9
25	Edimburg	585,42	5,3
26	Toronto (Downtown)	568,97	5,9
27	Frankfurt	554,84	0,0
28	Glasgow	545,51	7,8
29	Oslo	543,08	10,0
30	Roma	494,51	-2,2
31	Buenos Aires	466,38	3,1
32	Munic	465,49	5,4
33	Santiago de Xile	443,39	21,5
34	Varsòvia	440,00	3,1
35	Brussel·les	436,36	0,0
36	Madrid	434,12	-1,6
37	Dublín	434,00	-5,9
38	Mèxic	432,25	2,3
39	Hèlsinki	422,22	3,8
40	Amsterdam	410,68	-0,3
41	Praga	396,00	0,0
42	Montreal (Downtown)	395,75	10,5
43	Atenes	368,39	-9,5
44	Viena	360,00	2,7
45	Hamburg	349,68	3,8
46	Copenhaguen	339,29	-0,6
47	Berlín	306,00	0,0
48	Lisboa	296,70	0,0
49	Barcelona	289,89	-3,4
50	Atlanta	273,55	4,9
51	Rotterdam	272,40	-0,4
52	Manila	271,49	18,3
53	Dallas (Downtown)	259,02	7,2
54	Johannesburg	197,81	4,6

Nota: Dades a 30 de setembre del 2012. El preu anual inclou els costos totals d'ocupació d'oficines situades al centre de la ciutat. La base de dades original conté 176 ciutats, si bé, la taula recull només una mostra seleccionada de ciutats de referència
Font: CB Richard Ellis, *Prime Office Occupancy Costs*, desembre 2012

Preu del lloguer de locals comercials a ciutats del món l'any 2012

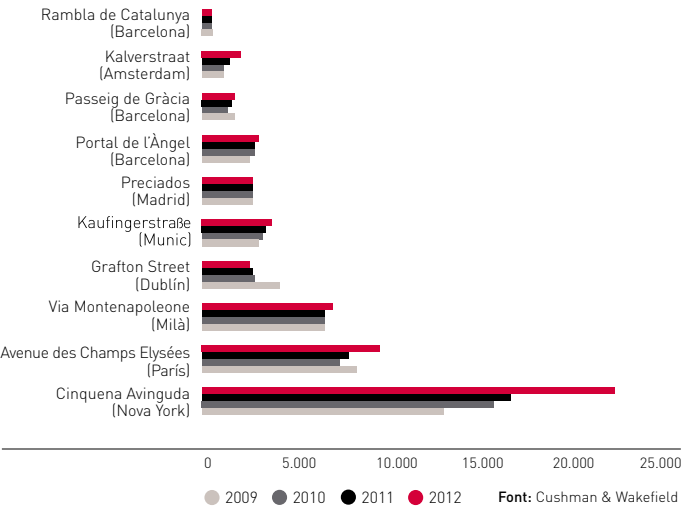
Barcelona continua sent competitiva malgrat l'alça dels preus del lloguer

L'estudi *Main Streets Across the World* de la consultora Cushman & Wakefield continua situant Barcelona entre les ciutats amb una bona posició competitiva per atraure activitat del comerç minorista l'any 2012. En efecte, el carrer més car de la Ciutat Comtal i de tota Espanya —el Portal de l'Àngel— se situa en la posició 15a. del rànquing mundial el 2012 i baixa dues posicions amb relació al 2011, de manera que continua sent més d'un 50% més barat que el preu del lloguer dels locals comercials de París, Londres i Milà.

Ara bé, els preus dels lloguers dels locals comercials a la ciutat, en general, han pujat perquè la demanda d'espais comercials de primer nivell s'ha mantingut robusta, tot i la debilitat generalitzada de l'activitat econòmica. La fortalesa d'aquesta demanda prové de marques nacionals que estan en expansió, així com de marques internacionals selectes i de luxe que volen augmentar la seva presència a la ciutat. Així, al Portal de l'Àngel el preu del lloguer ha pujat quasi el 2% i al Passeig de Gràcia el 7,7%, mentre que a la Rambla de Catalunya s'ha estancat i a la Diagonal ha baixat el 18,2%.

Els increments més elevats dels preus del lloguer dels locals comercials l'any 2012 s'han registrat a Amèrica i Àsia-Pacífic, especialment a ciutats com Nova York o Hong Kong, però també a París, on l'espai és limitat i els emplaçaments són els més cars del rànquing mundial. Sud-amèrica i Àsia-Pacífic continuaran sent els emplaçaments amb més atractiu per a l'activitat comercial perquè l'oferta és nova i moderna i apliquen polítiques per donar suport al comerç minorista —per exemple, a l'Índia o a la Xina—. Per tant, la demanda a aquestes ciutats continuarà sent elevada perquè ofereixen una plataforma per enfortir la imatge de la marca comercial.

Preu del lloguer de locals comercials (€/m²/ any)

Ciutat	Carrer	Lloguer locals comercials (€/m²/any)
Hong Kong	Causeway Bay	22.307
Nova York	5th Avenue	21.204
París	Avenue des Champs-Elysees	9.573
Tòquio	Ginza	8.962
Sydney	Pitt Street Mall	8.077
Londres	New Bond Street	7.942
Zuric	Bahnhofstrasse	7.243
Milà	Via Montenapoleone	7.000
Seül	Myeongdong	5.822
Munic	Kaufingerstrase	4.200
Viena	Kohlmarkt	4.080
Sao Paulo	Iguatemi Shopping	3.603
Moscou	Tverskaya	3.546
Pequín	Wangfujing	3.421
Barcelona	Portal de l'Àngel	3.180
Singapur	Orchard Road	3.053
Dublín	Grafton Street	2.810
Amsterdam	Kalverstraat	2.800
Kuala Lumpur	Pavilion KL	2.724
Toronto	Bloor Street	2.662
Tel Aviv	Ramat Aviv	2.541
Oslo	Karl Johans Gate	2.519
Kiev	Kreschatik Street	2.364
Bogota	Shopping Centre	2.364
Copenhaguen	Strøget	2.287
New Delhi	Khan Market	2.233
Praga	Na Prikope/Wenceslas Square	2.100
Atenes	Ermou	2.040
Istanbul	City Centre	2.033
Hèlsinki	City Centre	1.920
Taipei	ZhongXiao E. Road	1.914
Brussel·les	Rue Neuve	1.800
Ho Chi Minh City	Shopping Centre	1.797
Stockholm	Biblioteksgatan	1.667
Auckland	Queen Street	1.596
Beirut	ABC Centre Achrafieh	1.576
Luxemburg	Grand Rue	1.440
Santiago	Downtown (Paseo Ahumada)	1.433
Cape Town	V&A Waterfront	1.387
Dubai	Shopping Centre	1.300
Budapest	Vaci Utca	1.080
St Helier	King Street	1.022
Warsaw	ul. Nowy Swiat	1.020
Buenos Aires	Florida	993
Lisbon	Chiado	960
Almaty	High Street	946
Jakarta	Shopping Centre	926
Bangkok	City Centre	893
Muscat	Shopping Centre	860
Lima	Shopping Centre	804
Ciutat de Mèxic	Masaryk Avenue	738
Bucarest	Bulevardul Magheru	720
Ljubljana	Copova	720
Vilnius	Shopping Centre	696
Quito	Av Naciones Unidas (Shopping Centre)	605
Riga	Shopping Centre	540
Bratislava	Downtown	504
Caracas	Shopping Centre	492
Sofia	Vitosha Blvd	480
Manama	Shopping Centre	426
Tallinn	Shopping Centre	360
Amman	City Centre (BCD)	315

Nota: Aquest rànquing contempla només el carrer comercial més car de cada país.
Font: Cushman & Wakefield, Main Streets Across the World 2012-13

Preu del lloguer de sòl industrial a ciutats europees l'any 2012

Els preus a Barcelona baixen, per quart any consecutiu

L'any 2012, el preu del lloguer del sòl industrial a Barcelona és de 75 euros per metre quadrat i any, per sota del registrat a ciutats de referència com Londres, Estocolm, Amsterdam o Munic , segons l'informe *European Industrial Occupier Conditions* de Jones Lang LaSalle. Aquest preu del sòl industrial és inferior al del 2011 (-3,8% anual), de manera que la Ciutat Comtal se situa entre les ciutats europees on el preu ha baixat, juntament amb d'altres com Amsterdam o Dublín, tot i que a Barcelona ho ha fet més moderadament. En canvi, a altres ciutats, com Londres o París, s'ha mantingut estable. Londres, amb un preu de lloguer del sòl industrial de 176 euros per metre quadrat i any, continua sent l'emplaçament europeu més car l'any 2012, seguit de Moscou i Estocolm. La feblesa de la demanda a Barcelona és el que, principalment, està pressionant el preu del sòl industrial a la baixa. Segons l'anàlisi de Jones Lang LaSalle, el lloguer del sòl industrial s'estabilitzaria a Barcelona el 2013 i passaria a créixer el 2014, una evolució similar a la prevista a Berlín, Dublín o Milà.

Ciutat	Preu lloguer del sòl industrial (€/m²/any) 3r. trim. 2012	Var. anual (%)
Londres	176,0	0,0
Moscou	105,0	0,0
Estocolm	104,0	0,0
St. Petersburg	101,0	13,0
Hèlsinki	96,0	0,0
Amsterdam	87,5	-5,4
Birmingham	78,0	0,0
Munic	75,6	0,0
Barcelona	75,0	-3,8
Frankfurt	72,0	1,7
Manchester	71,0	-4,5
Varsòvia	69,6	-0,5
Zagreb	69,0	-4,2
Madrid	67,2	-6,7
Hamburg	66,0	0,0
Kiev	65,0	0,0
Düsseldorf	64,8	0,0
Rotterdam	62,0	0,0
Istanbul	60,0	0,0
Dublín	59,2	-9,0
Budapest	57,6	-4,0
Roma	57,0	0,0
Berlín	56,4	0,0
Brussel·les	55,0	9,8
Milà	55,0	0,0
Praga	54,0	0,0
París	52,0	0,0
Atenes	51,6	-3,4
Belgrad	48,0	0,0
Bucarest	48,0	-4,1
Amberes	46,0	2,1
Lió	46,0	0,0
Bratislava	43,8	0,0
Lisboa	n.d.	n.d.

Font: Jones Lang LaSalle, 2013
Western European Occupier Markets - Industrial

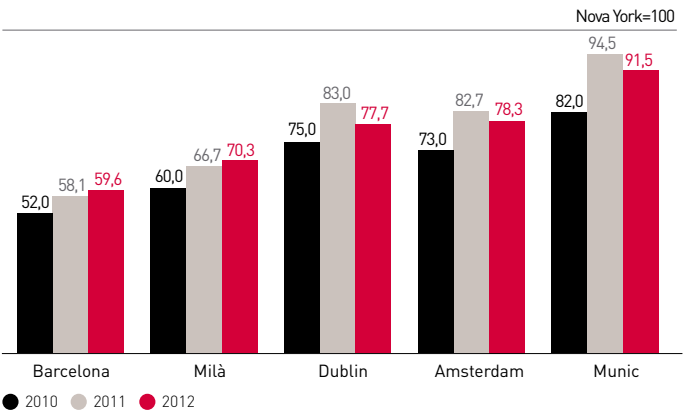
Nivells salarials a ciutats del món l'any 2012

Barcelona es manté en posició intermèdia a Europa i al món

L'any 2012, el nivell salarial brut a Barcelona ha augmentat, tot i que en una proporció més reduïda del que ho va fer l'any anterior. En canvi, el salari net ha disminuït, això és, una vegada descomptats els impostos i les contribucions a la Seguretat Social, a diferència del que va passar el 2011, en què va pujar, segons l'informe elaborat per UBS en què s'analitza l'evolució del nivell salarial a 72 ciutats del món amb relació a Nova York.

L'evolució del nivell salarial l'any 2012 mostra un comportament força heterogeni i la situació de Barcelona en el rànquing només varia una posició, de la 30a. el 2011 a la 29a. el 2012 en el rànquing mundial, i de la 20a. a la 19a. en el rànquing europeu. Per tant, la Ciutat Comtal se situa a la franja intermèdia de nivell salarial brut a Europa i al món, per sobre de ciutats com Madrid, Roma, Seül, Dubai, Lisboa o Tel Aviv, però per sota de Milà o Lió.

Nivell salarial brut (índex Nova York=100)

Font: Prices & Earnings around the Globe, UBS

Nota: El salari efectiu per hora es calcula a partir de 14 professions. El salari net es calcula després d'impostos i contribucions a la Seguretat Social.
Font: Prices & Earnings around the globe, UBS.

Rànquing	Salari Brut (Nova York = 100)	Ciutat	Salari Net (Nova York = 100)
1	131,1	Zuric	132,4
2	123,6	Ginebra	119,2
3	123,1	Copenhaguen	93,4
4	119,1	Oslo	97,4
5	105,4	Luxemburg	109,7
6	100,0	Nova York	100,0
7	94,1	Sydney	98,0
8	92,4	Tòquio	90,4
9	91,5	Munic	76,0
10	88,2	Frankfurt	78,1
11	86,3	Los Angeles	80,9
12	83,3	Xicago	80,6
13	82,9	Estocolm	78,1
14	81,8	Miami	79,9
15	81,5	Brussel·les	59,5
16	80,2	Hèlsinki	74,2
17	80,2	Viena	70,8
18	79,5	Londres	75,2
19	79,2	Berlín	70,1
20	78,3	Amsterdam	69,4
21	78,1	París	73,6
22	77,7	Dublín	78,8
23	76,8	Toronto	68,6
24	76,2	Montreal	66,2
25	70,3	Milà	61,5
26	64,2	Lió	64,7
27	60,8	Nicòsia	68,5
28	59,8	Auckland	63,5
29	59,6	Barcelona	58,7
30	57,0	Madrid	57,9
31	55,1	Roma	48,2
32	54,8	Seül	50,2
33	49,6	Dubai	64,2
34	44,0	Lisboa	42,6
35	43,0	Tel Aviv	43,5
36	42,8	Hong Kong	49,8
37	41,5	Johannesburg	38,9
38	41,4	Atenes	40,0
39	36,4	Ljubljana	32,0
40	33,3	Taipei	39,3
41	30,5	Manama	38,8
42	30,4	Moscou	33,8
43	30,1	Sao Paulo	30,5
44	28,0	Tallinn	28,3
45	27,9	Istanbul	28,2
46	27,7	Bratislava	27,3
47	27,2	Rio de Janeiro	27,5
48	26,6	Doha	34,4
49	24,5	Praga	25,1
50	24,2	Riga	21,4
51	23,8	Varsòvia	21,9
52	23,6	Buenos Aires	25,4
53	22,6	Santiago de Xile	21,5
54	22,3	Bogotà	22,0
55	22,2	Llima	23,1
56	21,7	Vilnius	21,2
57	21,5	Kuala Lumpur	22,0
58	20,9	Xangai	21,6
59	20,1	Budapest	18,1
60	20,0	Caracas	23,4
61	17,0	Pequín	18,0
62	14,8	Bucarest	13,5
63	14,6	Bangkok	17,4
64	13,8	Sofia	13,6
65	13,7	Mèxic	15,1
66	11,0	Cairo	12,1
67	10,5	Kiev	11,2
68	10,4	Nairobi	10,2
69	8,5	Mumbai	9,3
70	8,0	Manila	8,1
71	7,9	Jakarta	9,2
72	7,6	Delhi	8,3

_Mercat laboral i formació

Introducció

El 2012 l'agreujament de la crisi del deute sobirà a la zona euro, l'entrada en recessió de l'economia a la segona part de l'any i les perspectives de creixement poc favorables a curt termini s'han traduït en un empitjorament generalitzat dels indicadors laborals a la Unió Europea, amb reduccions de l'ocupació i increments de la taxa d'atur a la majoria dels estats membres que continuen la tendència ja iniciada a mitjan 2011 i han tendit a intensificar-se en els darrers mesos de l'any. Dins d'aquesta pauta dominant, es detecten contrastos significatius entre l'evolució de països com Alemanya, el Regne Unit o Àustria —que aconsegueixen increments moderats de l'ocupació—, d'altres com França —que la mantenen estable— i la pèrdua de llocs de treball de la majoria d'economies, especialment acusada als mercats de treball del sud d'Europa.

Així, en el cas de Catalunya, el 2011 la taxa d'ocupació se situa per sota de la mitjana europea per tercer any consecutiu i la taxa d'atur se segueix incrementant fins a duplicar la mitjana de la UE, mentre que els experts auguren un lent procés de recuperació dels llocs de treball perduts durant la crisi.

En aquest context, Barcelona continua immersa en un procés d'ajust laboral i destrucció de llocs de treball que, no obstant, un any més mostra una intensitat més moderada que al seu entorn. Efectivament, la ciutat tanca l'any amb prop d'un milió d'afiliats a la Seguretat Social el quart trimestre de 2012, una taxa d'activitat del 79,3% —que supera en més de set punts la mitjana europea—, i una taxa d'ocupació que se situa en el 64,3%, mentre que la d'ocupació femenina creix i la taxa d'atur (19%) segueix clarament per sota de les mitjanes de Catalunya i Espanya.

El Marc Estratègic de l'Ajuntament de Barcelona 2012-2015 inclou entre els objectius de ciutat el foment de l'ocupació estable i de qualitat per a tothom. En aquest context s'inscriu la mesura impulsada des de la iniciativa Barcelona Creixement de donar un nou impuls als serveis d'ocupació per respondre a les necessitats reals de les empreses, en termes de capital humà i competències, i a les necessitats de les persones en termes de millora professional i augment de l'ocupabilitat, de manera que es tradueixi en nivells d'inserció més elevats.

Un dels actius rellevants que té l'àrea de Barcelona és la seva important massa crítica de capital humà qualificat. En aquest àmbit, cal assenyalar que el 2011 el percentatge de treballadors i treballadores amb estudis universitaris a Catalunya creix fins a situar-se en el 37,9% i el 42,7%, respectivament, valors clarament superiors a la mitjana de la Unió Europea. D'altra banda, Barcelona continua sent un referent com a ciutat d'excel·lència formativa en l'àmbit empresarial, ja que és l'única urbs europea amb dues institucions docents (IESE i ESADE) entre les deu millors escoles de negocis del continent, segons el *Financial Times* i The Economist Intelligence Unit; i l'any 2013 totes dues guanyen posicions en el primer d'aquests rànquings.

Taxa d'ocupació a les regions europees l'any 2011

64

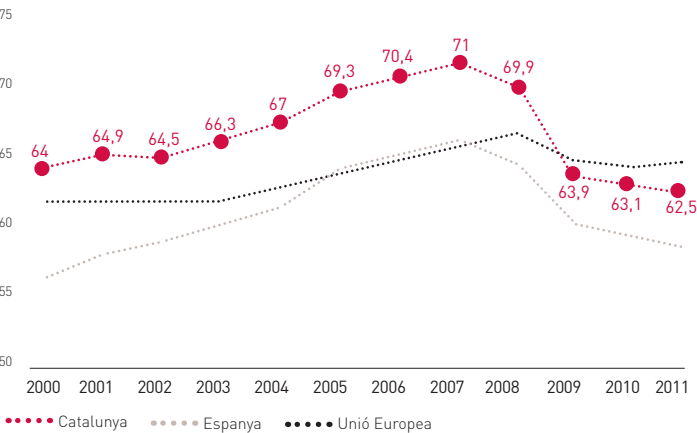
La taxa d'ocupació femenina a Catalunya es manté en la mitjana europea

L'any 2011 la taxa d'ocupació a la Unió Europea s'estabilitza després de dos anys de descensos, amb un notable contrast entre el creixement d'aquest indicador a bona part de les regions amb valors més alts i la tendència descendent que predomina entre les que se situen per sota de la mitjana europea.

Aquest últim és el cas dels àmbits espanyol i català, on les respectives taxes d'ocupació continuen sent de les més baixes de la taula, després d'haver experimentat la tercera reducció des del 2008. Així, la taxa d'ocupació a Catalunya ha estat d'un 62,5% el 2011, sis dècimes menys que el 2010, i es manté per sota de la mitjana europea per tercer any consecutiu. Malgrat aquesta disminució, la taxa del Principat segueix situant-se per sobre de l'espanyola i supera la de regions com Dublín, Roma o Brussel·les. D'altra banda, el 2011 la taxa d'ocupació femenina es manté estable en el 58,3% a Catalunya, un nivell equiparable a la mitjana europea i superior a l'espanyola, però que continua lluny dels territoris capdavaners del continent, on aquest indicador supera el 70%.

Pel que fa a la ciutat de Barcelona, la taxa d'ocupació global registra un 64,3% el quart trimestre del 2012. La reducció d'aquesta taxa durant l'any (-d'1,6 punts) ha estat més pronunciada que la del 2011, de manera que l'indicador es manté per sobre de la mitjana espanyola (55,4%) i és lleugerament superior a l'europea (64,2%). La taxa d'ocupació femenina es comporta de forma més favorable i assoleix un augment moderat respecte a l'any anterior que la situa en el 63,5%, més de 4 punts percentuals per sobre de la mitjana de la UE (58,5%).

Taxa d'ocupació (%)

Font: Eurostat

Taxa d'ocupació femenina (%) 2011	Variació 2010/2011 (en p.p)	Regió (CIUTAT)	Variació 2010/2011 (en p.p)	Taxa d'ocupació (%) 2011
75,4	-0,6	Oslo (OSLO)	0,6	77,4
75,5	1,4	Estocolm (ESTOCOLM)	1,1	77,0
71,8	1,7	Alta Baviera (MUNIC)	1,3	76,9
71,4	0,3	Holanda Nord (AMSTERDAM)	0,1	75,7
69,5	1,8	Stuttgart (STUTTGART)	1,6	75,3
69,4	1,8	Holanda Sud (ROTTERDAM)	1,3	74,8
72,0	-1,7	Dinamarca (COPENHAGUEN)	-1,0	74,2
67,9	1,3	Darmstadt (FRANKFURT)	1,5	73,4
69,5	1,9	Hamburg (HAMBURG)	1,8	73,4
70,1	3,0	Escòcia de l'Est (EDIMBURG)	1,3	71,6
63,1	0,3	Praga (PRAGA)	0,0	71,5
69,8	0,5	Finlàndia Sud (HÈLSINKI)	0,7	71,4
63,6	2,2	Düsseldorf (DÜSSELDORF)	1,5	68,9
63,5	0,0	Viena (VIENA)	0,0	67,8
60,5	0,0	Londres (LONDRES)	-0,1	67,4
63,3	-0,8	Escòcia del Sud-oest (GLASGOW)	1,2	67,3
64,7	1,1	Berlín (BERLÍN)	1,3	66,9
60,9	0,4	Gran Manchester (MANCHESTER)	0,2	66,2
61,9	0,6	Il·la de França (PARÍS)	0,3	65,6
60,6	-0,9	Roine-Alps (LIÓ)	-0,4	65,5
60,4	1,6	País Basc (BILBAO)	0,3	65,5
59,7	0,6	Mazowsze (VARSÒVIA)	1,0	65,4
62,8	2,2	Estònia (TALLINN)	4,1	65,1
55,2	-0,6	Llombardia (MILÀ)	-0,4	64,7
58,5	0,2	Bucarest (BUCAREST)	0,4	64,7
58,4	0,2	UNIÓ EUROPEA	0,1	64,2
59,2	-1,0	Comunitat de Madrid (MADRID)	-1,0	64,1
62,7	0,0	Lisboa (LISBOA)	-1,1	64,0
58,3	0,0	Catalunya (BARCELONA)	-0,6	62,5
56,4	-1,3	Midlands Oest (BIRMINGHAM)	-1,3	62,3
60,8	1,4	Letònia (RIGA)	2,5	61,8
56,6	0,4	Provença-Alps-Costa Blava (MARSELLA)	0,0	61,6
60,5	1,8	Lituània (VÍLNIUS)	2,9	60,7
56,2	-0,7	Irlanda del Sud-Est (DUBLÍN)	-0,7	60,2
54,7	-0,8	Hongria Central (BUDAPEST)	-0,1	60,2
49,0	0,0	Laci (ROMA)	-0,4	58,8
56,2	-9,0	Sofia (SOFIA)	-9,1	58,5
52,0	-0,3	Espanya	-0,9	57,7
53,5	0,7	Llenguadoc-Roselló (MONTPELLER)	1,8	57,7
47,5	-3,2	Àtica (ATENES)	-3,8	56,4
49,9	-0,7	Comunitat Valenciana (VALÈNCIA)	-1,2	55,2
48,6	-0,1	Brussel·les (BRUSEL·LES)	-1,0	53,8
23,3	1,8	Istanbul (ISTANBUL)	2,4	46,3
24,5	1,3	Ankara (ANKARA)	2,1	46,2

Nota: Població activa d'entre 15 i 64 anys
La base de dades original conté 314 regions, si bé, la taula recull només una mostra seleccionada de regions de referència
Font: Eurostat

Taxa d'atur a les regions europees l'any 2011

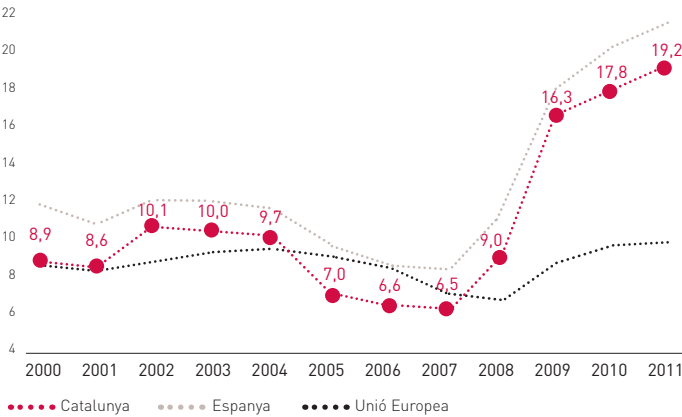
La taxa d'atur a Catalunya segueix lluny de la mitjana europea

Tot i l'alentiment de l'activitat econòmica internacional i els processos d'ajust fiscal en curs a la zona euro, el 2011 no ha comportat un augment generalitzat de la taxa d'atur a les regions europees i el valor d'aquest indicador al conjunt de la UE es manté estable respecte al 2010. La difícil conjuntura al mercat de treball segueix afectant amb especial força Espanya i Catalunya on, malgrat que l'increment de la taxa d'atur és més suau que el de l'any anterior, el diferencial respecte a la mitjana europea continua creixent.

Així, la taxa d'atur a Catalunya assoleix un 19,2% de mitjana anual l'any 2011 —xifra que suposa un augment d'1,4 punts percentuals respecte a l'any anterior—, de manera que duplica la mitjana europea (9,6%) i segueix allunyant-se de les principals regions de referència, tot i continuar per sota de la mitjana espanyola (21,6%). Paral·lelament, la taxa d'atur femenina se situa en el 18,6% l'any 2011, 1,9 punts per sobre de la del 2010. Cal destacar que a Catalunya la taxa d'atur femenina és inferior a la taxa global, mentre que a la Unió Europea és lleugerament superior.

A la ciutat de Barcelona el quart trimestre del 2012 la taxa d'atur global se situa en el 19% i la femenina, en el 16,7%, després d'haver registrat un augment d'1,8 i 0,5 punts percentuals, respectivament, amb relació al mateix període de l'any anterior. Amb aquesta evolució les taxes d'atur de la ciutat segueixen per sota de les mitjanes de Catalunya i Espanya.

Taxa d'atur (%)

Font: Eurostat

Taxa d'atur femenina (%)	Regió (CIUTAT)	Taxa d'atur (%) 2011
2,9	Alta Baviera (MUNIC)	2,8
3,0	Oslo (OSLO)	3,4
3,8	Praga (PRAGA)	3,6
3,9	Stuttgart (STUTTGART)	3,7
4,3	Holanda Sud (ROTTERDAM)	4,1
4,4	Holanda Nord (AMSTERDAM)	4,4
4,6	Darmstadt (FRANKFURT)	4,7
5,1	Bucarest (BUCAREST)	5,4
5,0	Hamburg (HAMBURG)	5,4
6,7	Llombardia (MILÀ)	5,8
6,6	Estocolm (ESTOCOLM)	6,5
6,3	Finlàndia Sud (HÈLSINKI)	6,9
5,7	Düsseldorf (DÜSSELDORF)	6,9
6,8	Viena (VIENA)	7,1
5,2	Escòcia de l'Est (EDIMBURG)	7,3
7,8	Mazowsze (VARSÒVIA)	7,9
8,3	Dinamarca (COPENHAGUEN)	8,1
9,2	Roine-Alps (LIÓ)	8,1
10,8	Ankara (ANKARA)	8,5
8,5	Illa de França (PARÍS)	8,6
8,4	Hongria Central (BUDAPEST)	8,8
9,8	Laci (ROMA)	8,9
9,5	Londres (LONDRES)	9,6
9,8	UNIÓ EUROPEA	9,6
8,9	Escòcia del Sud-oest (GLASGOW)	9,6
8,4	Gran Manchester (MANCHESTER)	9,9
11,3	Provença-Alps-Costa Blava (MARSELLA)	10,3
14,5	Istanbul (ISTANBUL)	11,1
10,0	Sofia (SOFIA)	11,2
10,4	Midlands Oest (BIRMINGHAM)	11,3
10,7	Berlín (BERLÍN)	11,9
12,8	País Basc (BILBAO)	12,0
11,8	Estònia (TALLINN)	12,5
13,2	Llenguadoc-Roselló (MONTPELLER)	12,7
10,3	Irlanda del Sud-est (DUBLÍN)	14,0
12,8	Lisboa (LISBOA)	14,1
13,0	Lituània (VÍLNIS)	15,4
13,1	Letònia (RIGA)	15,4
16,8	Comunitat de Madrid (MADRID)	16,7
15,4	Brussel·les (BRUSSEL·LES)	16,9
19,6	Àtica (ATENES)	17,6
18,6	Catalunya (BARCELONA)	19,2
22,2	Espanya	21,6
24,8	Comunitat Valenciana (VALÈNCIA)	24,5

Nota: Població de més de 15 anys.
La base de dades original conté 314 regions, si bé la taula recull només una mostra seleccionada de regions de referència.
Font: Eurostat

Treballadors amb estudis universitaris a les regions europees l'any 2011

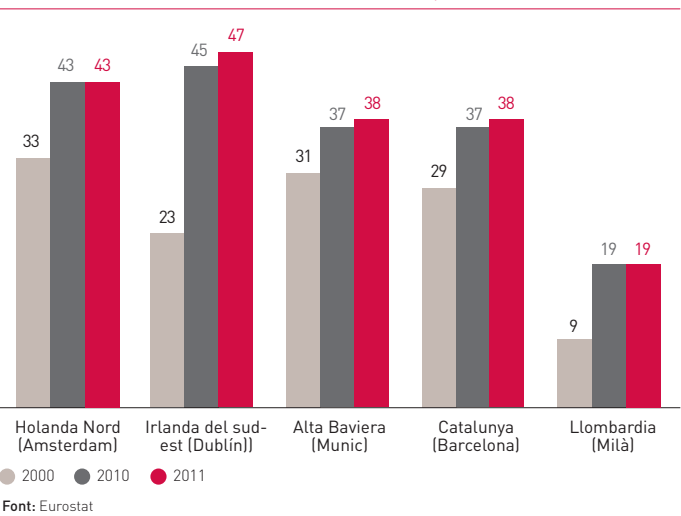
Augmenta el percentatge de treballadors catalans amb estudis universitaris

Segons dades de l'Eurostat, el 2011 un 37,9% dels treballadors de Catalunya tenen estudis universitaris, fet que suposa l'augment d'un punt percentual respecte a la taxa de l'any anterior. Aquest indicador se situa clarament per sobre de la mitjana de la Unió Europea (31,6%) i supera també el de regions de referència com les de Frankfurt, Lió, Birmingham o Milà, tot i estar lleugerament per sota de la mitjana espanyola (38,9%).

El percentatge de treballadores catalanes amb formació universitària és novament superior al total i se situa en el 42,7% després d'haver crescut 1,3 punts percentuals respecte al 2010. Aquest indicador es manté clarament per sobre del valor de la Unió Europea (34,7%) i supera també les regions de referència abans esmentades, però és lleugerament inferior a la mitjana espanyola (43,4%).

Aquests resultats posen de manifest la progressió de la formació superior al Principat en els darrers anys, a partir de la qual cal seguir treballant per apropar el nivell d'estudis de la força laboral de Catalunya al de les regions del nord d'Europa.

Treballadors amb estudis universitaris (% sobre ocupació total)

Treballadores amb estudis universitaris [%]	Regió (CIUTAT)	Total de treballadors amb estudis universitaris [%]
58,8%	Londres (LONDRES)	56,8%
58,9%	Brussel·les (BRUSSEL·LES)	54,1%
53,5%	País Basc (BILBAO)	52,3%
51,3%	Comunitat de Madrid (MADRID)	48,7%
51,8%	Dinamarca (COPENHAGUEN)	47,9%
54,1%	Finlàndia sud (HÈLSINKI)	47,6%
50,5%	Escòcia est (EDIMBURG)	46,9%
51,9%	Irlanda sud-est (DUBLÍN)	46,8%
51,6%	Estocolm (ESTOCOLM)	46,3%
47,4%	Illa de França (PARÍS)	45,6%
47,6%	Escòcia sud-oest (GLASGOW)	44,8%
45,0%	Berlín (BERLÍN)	42,8%
44,4%	Holanda nord (AMSTERDAM)	42,6%
49,7%	Lituània (VÍLNIUS)	41,9%
37,2%	Praga (PRAGA)	39,3%
41,8%	Bucarest (BUCAREST)	38,9%
43,4%	Espanya	38,9%
46,3%	Mazowsze (VARSÒVIA)	38,9%
39,5%	Gran Manchester (MANCHESTER)	38,6%
42,1%	Àtica (ATENES)	38,4%
33,7%	Alta Baviera (MUNIC)	38,1%
42,7%	Catalunya (BARCELONA)	37,9%
37,4%	Holanda sud (ROTTERDAM)	36,6%
43,1%	Sofia (SOFIA)	36,5%
38,8%	Hongria central (BUDAPEST)	36,3%
41,2%	Comunitat Valenciana (VALÈNCIA)	36,2%
31,3%	Darmstadt (FRANKFURT)	35,3%
39,3%	Provença-Alps-Costa Blava (MARSELLA)	35,3%
37,6%	Roine-Alps (LIÓ)	34,3%
28,0%	Stuttgart (STUTTGART)	34,0%
42,4%	Letònia (RIGA)	33,4%
33,5%	Midlands oest (BIRMINGHAM)	32,5%
35,9%	Llenguadoc-Rosselló (MONTPELLER)	31,6%
34,7%	UNIÓ EUROPEA	31,6%
31,0%	Viena (VIENA)	30,8%
32,2%	Lisboa (LISBOA)	28,5%
24,8%	Düsseldorf (DÜSSELDORF)	28,2%
27,5%	Laci (ROMA)	23,2%
38,7%	Istanbul (ISTANBUL)	22,7%
22,7%	Llombardia (MILÀ)	18,9%
11,4%	Ankara (ANKARA)	12,3%

Nota: % sobre la població d'entre 25 i 64 anys amb titulació universitària
La base de dades original conté 313 regions, si bé la taula recull una mostra seleccionada de regions de referència

Font: Eurostat

Millors escoles de negocis europees l'any 2013

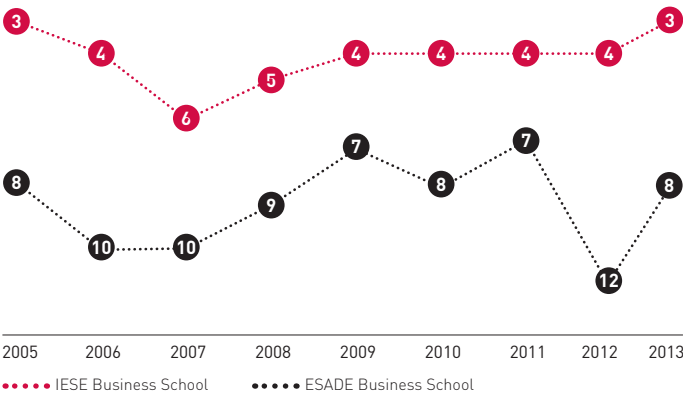
Barcelona, l'única ciutat amb dues escoles de negocis en el top 10 europeu

Segons el rànquing del prestigiós diari *Financial Times* dels millors 100 programes MBA a jornada completa, que duu a terme des de fa 13 anys, Barcelona és l'única ciutat amb dues institucions docents en el top 10 de les millors escoles de negocis del continent europeu el 2013, IESE i ESADE, que se situen en la 3a i 8a posició, respectivament. Així mateix, cal destacar els bons resultats d'ambdues escoles respecte a l'any anterior: IESE ha guanyat dues posicions en l'àmbit internacional i una en l'europeu, de manera que se situa en la setena i tercera posició dels rànquings mundial i continental, respectivament; mentre que ESADE es recupera de la davallada de l'any anterior i guanya onze llocs a escala internacional (22a) i quatre a escala europea (8a). D'aquesta forma, passa per davant de les quatre escoles britàniques que la van superar l'any anterior i queda a una posició del bon resultat que va registrar el 2011.

D'altra banda, segons el rànquing *Which MBA?*, que publica anualment The Economist Intelligence Unit, el 2012 les dues escoles de negocis barcelonines també obtenen resultats destacats, sobretot pel que fa a IESE, que se situa en primera posició en el rànquing europeu i guanya una posició a escala mundial (9a), mentre que ESADE manté la cinquena plaça a escala europea, però perd una plaça a escala mundial (18a).

Aquests indicadors, any rere any, mostren com Barcelona és una ciutat d'excel·lència i de referència en formació empresarial a escala internacional.

Posicionament en el rànquing europeu

Rànquing Mundial 2013	Escola de negocis	Ciutat	Rànquing Europeu 2013
4	London Business School	Londres	1
6	Insead	Fontainebleau	2
7	Iese Business School	Barcelona	3
11	IE Business School	Madrid	4
16	University of Cambridge: Judge	Cambridge	5
19	IMD	Lausana	6
21	HEC París	París	7
22	Esade Business School	Barcelona	8
24	University of Oxford: Saïd	Oxford	9
28	Warwick Business School	Coventry	10
29	Manchester Business School	Manchester	11
33	Rotterdam School of Management, Erasmus University	Rotterdam	12
38	Cranfield School of Management	Cranfield	13
39	SDA Bocconi	Milà	14
40	City University: Cass	Londres	15
42	Imperial College Business School	Londres	16
57	Hult International Business School	RU/EUA/EAU/Xina	17
61	The Lisbon MBA	Lisboa	18
64	University College Dublín: Smurfit	Dublín	19
64	Tilburg University, TiasNimbas	Tilburg	20
69	Mannheim Business School	Mannheim	21
71	Lancaster University Management School	Lancaster	21
72	University of Bath School of Management	Bath	23
82	Universität St Gallen	St.Gallen	24
84	Vlerick Leuven Gent Management School	Gant	25
87	University of Strathclyde Business School	Glasgow	26
92	EM Lyon Business School	Lió	27

Font: Financial Times. *Global MBA Ranking*

The background is a solid pink color. It is decorated with a pattern of white dots of varying sizes. The dots are more densely packed in the top-left and bottom-right corners, creating a gradient effect. The text "_Síntesi" is centered in the middle of the page.

_Síntesi

El 2012 ha estat un any difícil en què s'ha estroncat la recuperació econòmica a Catalunya, Espanya i Europa, en un procés derivat fonamentalment de les necessitats de finançament i de sanejament bancari de les economies europees perifèriques, que ha tingut efectes globals al món. Tot i això, la ciutat de Barcelona ha aconseguit mantenir un bon posicionament econòmic i empresarial en el context internacional i europeu en la majoria d'indicadors recollits en aquest informe de l'Observatori Barcelona 2013, en un entorn caracteritzat per expectatives desfavorables a curt termini que ofereix, alhora, noves oportunitats estratègiques.

Efectivament, Barcelona es posiciona entre les sis primeres ciutats preferides pels executius europeus per ubicar els seus negocis, des de fa més d'una dècada, i està entre les tres primeres ciutats del món en organització de reunions internacionals. D'altra banda, el 2012 la ciutat comtal ocupa el 13è lloc al món i el 7è a Europa en competitivitat urbana entre un total de 40 grans ciutats del món segons el *Global Power City Index* de la Mori Memorial Foundation, un indicador global que té en compte la interacció cultural, la qualitat de vida, l'entorn, l'accessibilitat, l'R+D i l'àmbit econòmic i s'incorpora per primera vegada al present informe. També destaca la millora en el posicionament de Barcelona com a receptora de projectes d'inversió estrangera, ja que puja tres llocs en el rànquing mundial elaborat per *KPMG* i se situa com la 12a. amb més nombre de projectes l'any 2012, per sobre de Düsseldorf i Dublín, i la 10a. pel conjunt del període 2008-2012.

A més, en l'actual context de dificultats econòmiques, Barcelona destaca pel seu esperit emprenedor i les oportunitats de negoci que ofereix. En primer lloc, la taxa d'activitat emprenedora ha crescut l'any 2011 per primera vegada en cinc anys, i supera les de França, Finlàndia o Alemanya. En segon lloc, les perspectives empresarials per a l'exportació l'any 2013 —factor que està contribuint a mitigar l'impacte de la crisi— són de les més positives a Europa.

En l'àmbit del coneixement i la tecnologia, Barcelona puja tres posicions i se situa entre les deu primeres ciutats del món en producció científica l'any 2012 i en el quart lloc del rànquing europeu, els millors resultats de la sèrie disponible. A més, Catalunya és la cinquena regió d'Europa en ocupats en manufactures d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta, la sisena pel que fa a treballadors en ciència i tecnologia i la novena quant als sectors de serveis intensius en coneixement l'any 2011, tot i que la recessió econòmica es tradueix en una pèrdua de llocs de treball en aquests àmbits. En canvi, el nombre de sol·licituds de patents PCT i de patents tecnològiques a l'àrea de Barcelona evoluciona favorablement el 2010, en un context de descens d'aquest indicador a moltes províncies de referència.

Barcelona també es manté entre les ciutats líders en atracció de turisme. L'aeroport del Prat es consolida com el novè d'Europa en volum de passatgers, l'any 2012, per sobre de Gatwick (Londres), Moscou Domodedovo i París Orly. Així mateix, Barcelona és la primera ciutat europea en nombre de passatgers de creuers el 2011, per onzè any consecutiu, i es manté com la cinquena ciutat europea en nombre de turistes internacionals al món l'any 2011, per tercer any consecutiu. Tot i així, perd quatre posicions al rànquing mundial, si bé se situa entre les 20 primeres.

En l'àmbit de la sostenibilitat, aquest any, l'informe de l'Observatori Barcelona 2013 incorpora un nou indicador de qualitat de vida elaborat per l'agència Habitat de Nacions Unides que —com el de caràcter social i cultural de The Economist Intelligence Unit— atorga a la ciutat la cinquena posició al món. Així mateix, Barcelona continua com a primera ciutat europea en qualitat de vida per als treballadors, per 14è. any consecutiu. Pel que respecte al medi ambient, també cal destacar que la província de Barcelona es manté en un lloc capdavanter en el rànquing europeu de la certificació EMAS —tot i el descens de l'indicador l'any 2012—, i el bon posicionament de la ciutat en transport intern, en què se situa com sisena d'Europa.

La competitivitat en preus a Barcelona continua millorant respecte a les ciutats de referència com a conseqüència de la feblesa de la demanda i constituirà un atractiu rellevant per a l'atracció d'empreses quan s'iniciï la recuperació de l'activitat. Així, la ciutat s'abarateix i baixa posicions en els rànquings de cost de la vida —on passa de la posició 66 del rànquing mundial el 2011 a la 85 el 2012—, de preus dels lloguers d'oficines i del sòl industrial. En l'àmbit del comerç, Barcelona manté la seva atractivitat internacional tot i la pujada del lloguer dels locals als principals carrers comercials, i pel que fa al nivell salarial, la ciutat es manté en una posició intermèdia en l'àmbit mundial. En canvi, en l'àmbit impositiu, Barcelona ocupa una posició menys competitiva, ja que el tipus de l'impost de societats s'ha mantingut en el 30%, notablement per sobre del tipus mitjà a la Unió Europea (22,6%); mentre que l'alça de l'IVA ha equiparat la ciutat de Barcelona amb la mitjana europea per al tipus general.

Barcelona és l'única ciutat amb dues institucions docents en el *top 10* de les millors escoles de negocis del continent europeu el 2013. IESE i ESA-DE se situen com la tercera i la vuitena escola de negocis d'Europa —respectivament—, després de pujar una i quatre posicions en el rànquing del prestigiós Financial Times. Així mateix, el 2011 el percentatge de treballadors i treballadores amb estudis universitaris a Catalunya creix i supera el de regions de referència com les de Frankfurt, Lió o Milà. En canvi, el mercat de treball català continua immers en un procés d'ajust laboral i

destrucció de llocs de treball que ha situat la taxa d'ocupació per sota de la mitjana europea; mentre que la taxa d'atur continua augmentant. Tot i que aquest procés mostra una intensitat més moderada a la ciutat de Barcelona que al seu entorn, cal insistir novament en la rellevància socioeconòmica d'aquests indicadors i la seva repercussió sobre la cohesió social.

Un any més, l'informe Observatori Barcelona presenta el monogràfic del Clima empresarial a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), que analitza l'evolució de l'activitat l'any 2012 i les previsions de les principals variables empresarials per al 2013. Aquesta anàlisi posa de manifest el notable descens de la facturació a l'AMB el 2012, del 10% nominal, superior al dels dos anys precedents; i que els sectors amb pitjors resultats han estat la construcció i el comerç. L'exportació ha estat l'única variable que ha crescut el 2012 i ha contribuït a moderar la caiguda de l'activitat a la indústria. Per al 2013, les previsions dels empresaris assenyalen una moderació de la caiguda tant per a la facturació, com per a l'ocupació i la inversió, a l'AMB.

En aquest context complex, la recent designació de Barcelona com a capital mundial del mòbil fins l'any 2018 pel GSMA suposa una oportunitat estratègica per esperonar l'economia del coneixement tot constituint un clúster de primer nivell al voltant de la mobilitat que permetrà posicionar la ciutat com a referent internacional en l'àmbit tecnològic i plataforma òptima per globalitzar solucions d'èxit. El monogràfic sobre L'ecosistema *mobile* a Barcelona i Catalunya defineix el que s'entén per ecosistema mòbil i analitza el seu desenvolupament recent al món i la seva actual dimensió econòmica a Catalunya i a Barcelona, per tal de conèixer el punt de partida, les oportunitats i els principals reptes que suposa consolidar aquest ecosistema al territori metropolità.

	Millors ciutats per als negocis 2011	Competitivitat global de les ciutats 2012	Taxa d'activitat empenedora ^{1,3} 2011	Perspectives empresarials exportacions ^{1,3} 2013	Millors ciutats europees per a les compres 2011	Projectes inversió estrangera 2012	Organització de reunions internacionals 2011	Ocupats manuf. d'intensitat tecnològica alta i mitjana-alta ² 2011	Treballadors en ciència i tecnologia ² 2011	Producció científica 2012
1	Londres	Londres	Xina	Letònia	Londres	Londres	Viena	Milà	París	Pequín
2	París	Nova York	Argentina	Portugal	Barcelona	Hong Kong	París	Stuttgart	Londres	Londres
3	Frankfurt	París	Brasil	Dinamarca	Madrid	Xangai	Barcelona	Munic	Madrid	Tòquio
4	Amsterdam	Tòquio	Eslovàquia	Catalunya	París	Sao Paulo	Berlín	París	Varsòvia	Seül
5	Berlín	Singapur	Estats Units	Estònia	Roma	Nova York	Singapur	Barcelona	Lió	Boston
6	Barcelona	Seül	Letònia	Malta	Berlín	Pequín	Madrid	Istanbul	Barcelona	París
7	Madrid	Amsterdam	Polònia	Romania	Lisboa	Moscou	Londres	Düsseldorf	Munic	Nova York
8	Brussel·les	Berlín	Països Baixos	Bèlgica	Amsterdam	Sydney	Amsterdam	Frankfurt	Milà	Xangai
9	Munic	Hong Kong	Grècia	Eslovàquia	Praga	San Francisco	Istanbul	Lió	Düsseldorf	Madrid
10	Zuric	Viena	Mitjana UE	Itàlia	Budapest	París	Pequín	Madrid	Sevilla	Barcelona
11	Ginebra	Pequín	Regne Unit	Espanya	Milà	Mumbai	Budapest	Rotterdam	Berlín	Moscou
12	Milà	Frankfurt	Barcelona	Polònia	Viena	Barcelona	Lisboa	Oslo	Stuttgart	Baltimore
13	Estocolm	Barcelona	Catalunya	Bulgària	Istanbul	Düsseldorf	Seül	Bilbao	Colònia	Los Angeles
14	Düsseldorf	Xangai	Suïssa	Àustria	Dublín	Bangalore	Copenhaguen	Marsella	Marsella	Sao Paulo
15	Hamburg	Sydney	Finlàndia	Suècia	Brussel·les	Dublín	Praga	Hèlsinki	Frankfurt	Toronto

1 El rànquing fa referència a una mostra seleccionada
 2 El rànquing fa referència a regions o províncies
 3 El rànquing fa referència a països

	Sol·licituds de patents PCT ^{1,2} 2010	Passatgers a l'aeroport 2012	Turistes internacionals 2011	Passatgers de creuers 2011	Certificació EMAS ³ 2012	Qualitat de vida treballadors 2011	Qualitat de vida 2012	Millors ciutats en transport intern 2011	Caràcter social i cultural 2012	Cost de la vida 2012
1	Tòquio	Londres Heathrow (LHR)	Hong Kong	Miami	Alemanya	Barcelona	Tòquio	Londres	Zuric	Tòquio
2	San José	París Roissy (CDG)	Singapur	Port Everglades	Espanya	Estocolm	Estocolm	París	Sydney	Luanda
3	Nova York	Frankfurt (FRA)	Londres	Port Cañaveral	Itàlia	Zuric	París	Berlín	Nova York	Osaka
4	Boston	Amsterdam (AMS)	Kuala Lumpur	Barcelona	Àustria	Ginebra	Oslo	Estocolm	Los Angeles	Moscou
5	Osaka	Madrid (MAD)	Macau	Venècia	Dinamarca	Madrid	Barcelona	Madrid	Barcelona	Ginebra
6	Seül	Istanbul (IST)	Bangkok	Southampton	Portugal	Munic	Toronto	Barcelona	Madrid	Zuric
7	Los Angeles	Munic (MUC)	Antalya	Nova York	Barcelona	Copenhaguen	Hèlsinki	Munic	Londres	Singapur
8	Houston	Roma-Fiumicino (FCO)	Shenzhen	Santos	Regne Unit	Viena	Seül	Manchester	Frankfurt	N'Djamena
9	Stuttgart	Barcelona (BCN)	Nova York	Savona	Bèlgica	París	Londres	Zuric	Xicago	Hong Kong
10	Xicago	Londres Gatwick (LGW)	Istanbul	Singapur	Grècia	Londres	Milà	Leeds	Berlín	Nagoya
11	Munic	Moscou Domo-dedovo (DME)	Guangzhou	Galveston	Polònia	Oslo	Auckland	Frankfurt	Viena	Sydney
12	Seattle	París Orly (ORY)	París	Tampa	França	Edimburg	Atenes	Ginebra	Toronto	Sao Paulo
13	Estocolm	Moscou (SVO)	Dubai	Seattle	República Txeca	Amsterdam	Viena	Amsterdam	París	Rio de Janeiro
14	...	Antalya (AYT)	...	Copenhaguen	Noruega	Brussel·les	Melbourne	Copenhaguen	Miami	...
15	21 Barcelona	Zuric (ZHR)	20 Barcelona	Long Beach	Hongria	Hamburg	Amsterdam	Lió	Dublín	85 Barcelona

1 El rànquing fa referència a una mostra seleccionada
2 El rànquing fa referència a regions o províncies
3 El rànquing fa referència a països
4 Rànquing de menys a més valor

	Impost de Societats ^{1,3} 2012	Preu lloguer oficines 2012	Preu lloguer locals comercials 2012	Preu lloguer sòl industrial 2012	Nivells salarials 2012	Taxa ocupació ^{1,2} 2011	Taxa d'atur ^{1,2,4} 2011	Treballadors amb estudis universitaris ^{1,2} 2011	Escoles de negocis 2013
1	Estats Units	Hong Kong (Central)	Hong Kong- Causeway Bay	Londres	Zuric	Oslo	Munic	Londres	Londres - London Business School
2	Japó	Tòquio	Nova York- Cinquena Avinguda	Moscou	Ginebra	Estocolm	Oslo	Brussel·les	Fontainebleau - Insead
3	Argentina	Nova Delhi (CBD)	París-Avenue des Champs Elysées	Estocolm	Copenhaguen	Munic	Praga	Bilbao	Barcelona - Iese Business School
4	Sud-àfrica	Moscou	Tòquio- Ginza	St. Petersburg	Oslo	Amsterdam	Stuttgart	Madrid	Madrid - IE Business School
5	Bèlgica	Londres	Sydney-Pitt Street Mall	Hèlsinki	Luxemburg	Stuttgart	Rotterdam	Copenhaguen	Cambridge - University of Cambridge: Judge
6	França	Sao Paulo	Londres-New Bond Street	Amsterdam	Nova York	Rotterdam	Amsterdam	Hèlsinki	Lausana - IMD
7	Índia	Rio de Janeiro	Zuric- Bahnhofstrasse	Birmingham	Sydney	Copenhaguen	Frankfurt	Edimburg	París - HEC París
8	Itàlia	París	Milà-Via Montenapoleone	Munic	Tòquio	Frankfurt	Bucarest	Dublín	Barcelona - Esade Business School
9	Austràlia	Sydney	Seül- Myeongdong	Barcelona	Munic	Hamburg	Hamburg	Estocolm	Oxford - University of Oxford: Saïd
10	Barcelona	Xangai (Pudong)	Munic- Kaufingerstrasse	Frankfurt	Frankfurt	Edimburg	Milà	París	Coventry - Warwick Business School
11	Tunísia	Ginebra	Viena- Kohlmarkt	Manchester	Los Angeles	Praga	Estocolm	Glasgow	Manchester - Manchester Business School
12	Alemanya	Washington D.C. (Downtown)	Sao Paulo- Iguatemi Shopping	Varsòvia	Xicago	Hèlsinki	Hèlsinki	Berlín	Rotterdam - Rotterdam School of Management, Erasmus University
13	Luxemburg	Dubai	Moscou- Tverskaya	Zagreb	Estocolm	Düsseldorf	Düsseldorf	Amsterdam	Cranfield - Cranfield School of Management
14	Noruega	...	Pequí- Wangfujing	Madrid	...	...	...	...	Milà - SDA Bocconi
15	Suècia	49 Barcelona	Barcelona- Portal de l'Àngel	Hamburg	29 Barcelona	28 Barcelona	41 Barcelona	21 Barcelona	Londres - City University: Cass

1 El rànquing fa referència a una mostra seleccionada

2 El rànquing fa referència a regions o províncies

3 El rànquing fa referència a països

4 Rànquing de menys a més valor

_Monogràfics

CLIMA EMPRESARIAL A L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

Situació del 2012 i previsions per al 2013

Índex

1. Situació i evolució del clima empresarial el 2012
2. Factors que han limitat la bona marxa dels negocis el 2012
3. Previsions empresarials per al 2013
4. Relació de gràfics i taules
5. Annex metodològic

Resum executiu

- La recaiguda de l'activitat i l'entrada en recessió econòmica fa que la marxa dels negocis a l'AMB el 2012 hagi estat pitjor que el 2011.
- S'accelera el descens de la facturació, els preus de venda, la inversió i l'ocupació el 2012 respecte a l'any anterior.
- Els sectors amb pitjors resultats l'any 2012 són la construcció i el comerç.
- L'exportació del sector industrial és l'única variable que creix el 2012.
- La facturació a l'AMB cau gairebé el 10% nominal el 2012, una caiguda més forta que la dels dos anys precedents.
- La feblesa de la demanda continua sent el factor més limitador de la bona marxa dels negocis el 2012, i també continua guanyant pes amb relació al 2011.
- El comerç i la construcció són els sectors més afectats per la feblesa de la demanda, sectors que també són els menys oberts a l'exterior i, per tant, més dependents de la demanda interna, que cau.
- El segon i tercer factors més limitadors són l'augment de la competència i les dificultats de finançament, que també guanyen rellevància a l'AMB el 2012.
- L'hostaleria és el sector de l'AMB més afectat per l'augment de la competència i el que menys per les dificultats de finançament.
- Els empresaris de l'AMB preveuen que el descens de la facturació i l'ocupació es moderarà el 2013 respecte al 2012, mentre que el de la inversió s'estabilitzarà.
- Les previsions per a aquestes variables a l'AMB són menys negatives que a Catalunya, excepte per a la inversió.

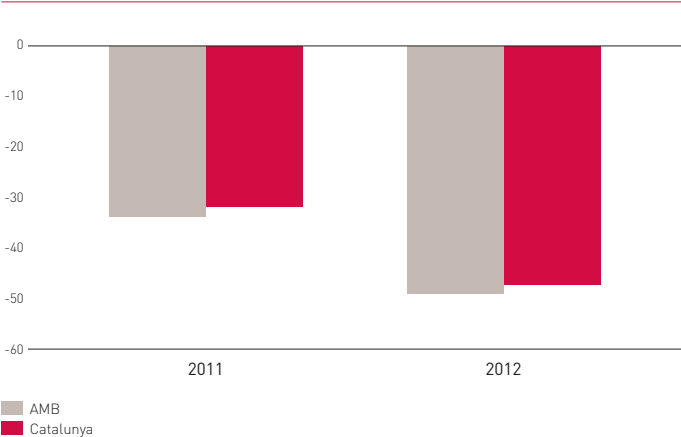
1. Situació i evolució del clima empresarial el 2012

L'any 2012 ha estat pitjor del que va ser el 2011 al conjunt de l'economia mundial, i l'àrea metropolitana de Barcelona no ha estat una excepció, segons els resultats de l'Enquesta de Clima Empresarial de la Cambra de Comerç de Barcelona i l'Idescat.

A l'AMB hi ha un empitjorament generalitzat de totes les variables empresarials i de tots els sectors analitzats, fins i tot de l'hostaleria. L'única variable que recull un resultat positiu i estable és l'exportació industrial, que continua creixent.

Aquest mateix resultat també s'observa al conjunt de Catalunya i a Espanya, si bé cal destacar que l'evolució de l'exportació és menys favorable que a l'AMB.

Gràfic 1.1. Evolució de la marxa dels negocis al conjunt de l'economia. Situació 2011-2012. Comparativa amb Catalunya. Saldos¹ en percentatge

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

¹ El saldo és la diferència entre el percentatge d'establiments empresarials que assenyalen que la marxa dels negocis ha estat favorable i el percentatge d'establiments que assenyalen que ha estat desfavorable.

La marxa dels negocis a l'AMB ha estat desfavorable el 2012. Així ho assenyalen un percentatge majoritari d'empresaris: el 58% la qualifica de desfavorable, enfront del 7% que la qualifica de favorable. Però, a més, hi ha un empitjorament de la marxa dels negocis ja que ha augmentat el percentatge d'empresaris que la qualifica de desfavorable i ha disminuït el que la qualifica de favorable amb relació als registres del 2011 (del 44% i de l'11%, respectivament).

Taula 1.1. Clima empresarial al conjunt de l'economia².

Comparativa amb Catalunya i Espanya

Conjunt de l'economia	AMB	Catalunya	Espanya ³
Situació de l'any 2012			
Marxa del negoci	Dolenta	Dolenta	---
Evolució el 2012 respecte al 2011			
Volum de vendes	●↓	●↓	●↓
Preus de venda	●↓	●↓	●↓
Nombre d'ocupats	●↓	●↓	●↓
Inversió realitzada	●↓	●↓	●↓

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat (AMB i Catalunya), CSC i INE (Espanya).

- ↑ Positiu i millora respecte a l'any anterior

●↓ Positiu i empitjora respecte a l'any anterior

●→ Positiu i no canvia respecte a l'any anterior
- ↑ Negatiu i millora respecte a l'any anterior

●↓ Negatiu i empitjora respecte a l'any anterior

●← Negatiu i no canvia respecte a l'any anterior

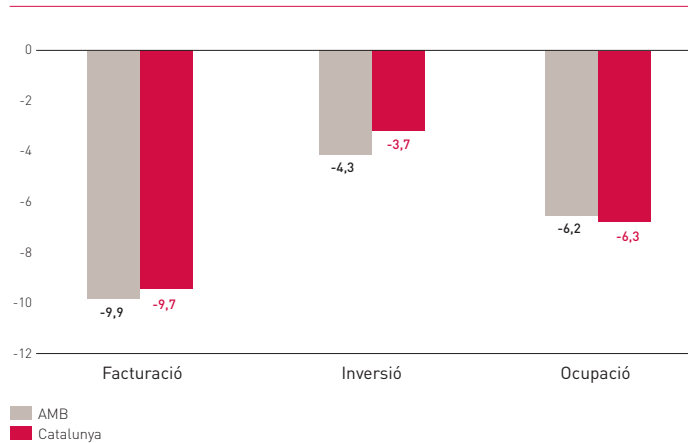
² Els resultats per al conjunt de l'economia són l'agregació dels resultats de la indústria, la construcció, el comerç, l'hostaleria i la resta de serveis.

³ Els resultats d'Espanya no són directament comparables amb els de Catalunya i l'AMB perquè es corresponen als obtinguts a partir de la metodologia seguida per l'INE per construir l'Indicador de Confiança Harmonitzat, però sí són comparables qualitativament. Els resultats sectorials d'Espanya, però, no es publiquen per variables i sectors per al 2012; és per això que en aquest monogràfic no es pot fer la comparativa de resultats per sectors de l'AMB amb Espanya.

Els resultats sobre la marxa dels negocis al conjunt de Catalunya per al 2012 són molt similars: el 55% dels empresaris la qualifica de desfavorable, enfront del 7% que la qualifica de favorable, i també hi ha un empitjorament respecte al 2011 (quan aquests percentatges van ser del 43% i del 12%, respectivament). De fet, el deteriorament de les variables empresarials analitzades a l'enquesta que es registra a l'AMB també s'observa al conjunt de Catalunya i d'Espanya, com s'aprecia a la taula 1.1.

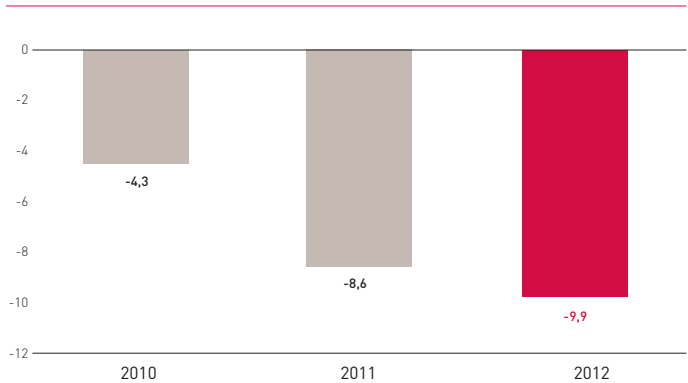
L'empitjorament de la marxa dels negocis a l'AMB ha anat acompanyat d'una caiguda de totes les variables analitzades, sobretot de la facturació. Així es fa palès en les estimacions empresarials sobre l'evolució quantitativa d'aquestes variables el 2012. Segons els empresaris, la facturació a l'àrea metropolitana de Barcelona ha caigut gairebé el 10% nominal, l'ocupació ho ha fet el 6,2% i la inversió, el 4,3%, fet que posa en evidència que el 2012 ha estat l'any de caiguda més intensa de la facturació a l'AMB dels tres últims anys (el 2010 va caure el 4,3% i el 2011, el 8,6%).

Gràfic 1.2. Evolució de la facturació, l'ocupació i la inversió al conjunt de l'economia. Situació 2012. Comparativa amb Catalunya.
Taxes de variació nominal anual en percentatge

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Gràfic 1.3. Evolució de la facturació al conjunt de l'economia (2010-2012).
Taxes de variació nominal anual en percentatge

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Aquestes estimacions de l'evolució del 2012 per a l'AMB són molt similars a les del conjunt de Catalunya, com es pot apreciar al gràfic 1.2. La diferència més gran s'observa a la inversió, que a l'AMB cau sis dècimes més que a Catalunya.

Resultats sectorials:

Segons els resultats de l'Enquesta de Clima Empresarial, l'empitjorament de la marxa dels negocis a l'àrea metropolitana de Barcelona l'any 2012 ha estat global a tots els sectors analitzats. En general, els sectors que han registrat pitjors resultats han estat la construcció i el comerç. Ara bé, en el cas del comerç, la diferència de comportament amb la resta de sectors prové principalment de la facturació, mentre que en el cas de la construcció ho és per a totes les variables.

Tot i això, la **indústria manufacturera** ha registrat un deteriorament notable l'any 2012, malgrat que el 2011 tampoc va ser un bon any. El deteriorament s'explica per l'agreujament de la crisi del deute sobirà a la zona euro i els efectes que això ha tingut sobre el conjunt de l'economia mundial i, per tant, sobre el comerç mundial i les exportacions de la indústria, que s'han alentit, alhora que el procés de consolidació fiscal al nostre país encara ha deprimint més la ja feble demanda interna.

Això ha fet que la caiguda de la **facturació** a la indústria de l'AMB s'hagi accentuat el 2012 atès que el saldo és més negatiu que l'any precedent. El 2012 el 46% dels empresaris ha assenyalat un descens de la facturació, enfront del 18% que ha assenyalat un increment, percentatges que el 2011 eren del 40% i del 28%, respectivament. Aquest pitjor comportament s'explica per la depressió de la demanda interna. L'exportació, en canvi, ha tingut un comportament positiu i ha evitat que la caiguda de la facturació a la indústria hagi estat més intensa.

Efectivament, l'evolució de l'**exportació** a la indústria el 2012 ha estat bona: el percentatge d'empresaris que ha indicat un augment supera el que ha assenyalat una caiguda, del 18% i del 13%, respectivament. Aquest resultat és més positiu que el registrat a Catalunya i a Espanya. Les xifres d'exportacions de béns del conjunt de l'any 2012 corroboren aquest comportament diferenciat: el millor resultat l'obté la província de Barcelona, on creixen el 7,1% nominal, mentre que a Catalunya ho fan el 5% i a Espanya, el 3,8%.

La intensificació del debilitament de la demanda interna l'any 2012 també ha fet que la caiguda dels **preus de venda** a la indústria s'hagi accelerat, després de l'estabilitat registrada durant el 2011. El percentatge d'empresaris que ha assenyalat un descens dels preus ha crescut del 18% el 2011 al 21% el 2012, alhora que ha disminuït el que ha indicat un augment, del 13% al 7%, respectivament.

Taula 1.2. Clima empresarial a la indústria.

Comparativa amb Catalunya

Indústria	AMB	Catalunya
Situació de l'any 2012		
Marxa del negoci	Dolenta	Dolenta
Evolució el 2012 respecte al 2011		
Volum de vendes	●↓	●↓
Exportacions	●→	●↓
Preus de venda	●↓	●↓
Nombre d'ocupats	●↓	●↓
Inversió realitzada	●↓	●↓

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Taula 1.3. Clima empresarial a la construcció.

Comparativa amb Catalunya

Construcció	AMB	Catalunya
Situació de l'any 2012		
Marxa del negoci	Dolenta	Dolenta
Evolució el 2012 respecte al 2011		
Volum de vendes	●↓	●↓
Preus de venda	●↓	●↓
Nombre d'ocupats	●↓	●↓
Inversió realitzada	●↓	●↓

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

- ↑ Positiu i millora respecte a l'any anterior
- ↓ Positiu i empitjora respecte a l'any anterior
- Positiu i no canvia respecte a l'any anterior
- ↑ Negatiu i millora respecte a l'any anterior
- ↓ Negatiu i empitjora respecte a l'any anterior
- ← Negatiu i no canvia respecte a l'any anterior

Així mateix, la recaiguda de l'activitat econòmica i l'entrada en recessió l'any 2012 ha fet que la caiguda de l'ocupació també s'hagi intensificat: d'una banda, ha augmentat el percentatge d'empresaris que assenyalen que l'ocupació ha caigut, des del 18% el 2011 fins al 22% el 2012, i de l'altra, el que n'assenyala que ha crescut ha minvat del 10% al 7%, respectivament.

Paral·lelament, la inversió també ha mostrat senyals d'empitjorament, és a dir, d'accentuació de la caiguda. El percentatge d'empresaris que ha indicat un descens ha crescut del 15% el 2011 al 25% el 2012, alhora que el que assenyalen un increment s'ha reduït del 16% al 9%, respectivament.

A la construcció, el saldo de la marxa dels negocis és el més negatiu de tots els sectors analitzats a l'Enquesta de Clima Empresarial el 2012 i, a més, com a tots la situació ha empitjorat respecte al 2011. De fet, aquest empitjorament es registra a totes les variables d'anàlisi (facturació, preus de venda, ocupació i inversió) i totes elles presenten també el saldo més negatiu de tots els sectors. Per tant, es posa de manifest la recaiguda del sector constructor i el fet que aquest no va tocar fons el 2009, com es pensava.

Així, per a la variable de la facturació (obra executada), ha crescut fortament el percentatge d'empresaris que assenyalen una caiguda, del 45% el 2011 al 60% el 2012, mentre que el percentatge d'empresaris que assenyalen un augment es manté reduït i pràcticament estable (7% el 2011 i 6% el 2012). Així, el 2012 s'ha accentuat la caiguda de l'obra executada amb relació a l'any anterior.

El descens dels preus de venda també s'ha intensificat: el percentatge d'empresaris que ha apuntat una caiguda ha crescut del 39% el 2011 al 46% el 2012, enfront de l'estabilitat i la proximitat a zero de les respostes que assenyalen un augment, que se situa en l'1% el 2012 (0% el 2011).

La destrucció d'ocupació també s'ha accelerat: el percentatge d'empresaris que apunta una disminució s'eleva fins al 50%, mentre que el que apunta un increment es redueix fins al 2%.

Talment, per a la inversió, el percentatge d'empresaris que assenyalen un descens puja fins al 44%, que pràcticament dobla el dels dos anys precedents, mentre que el percentatge d'empresaris que assenyalen un augment s'estabilitza en el 2%.

El **comerç** de l'AMB és el segon sector, després de la construcció, que registra el saldo més negatiu per a la **facturació**. L'any 2012 el 60% dels empresaris assenyalava un descens de la facturació, el mateix percentatge que a la construcció, però amb un percentatge superior d'empresaris que n'assenyalava un augment, del 6% al comerç, pràcticament el mateix que l'any anterior (7% el 2011).

El 2012 els **preus de venda** al comerç continuen caient. Ara bé, en aquest cas el saldo registrat és el menys negatiu de tots els sectors analitzats. El percentatge d'empresaris que apunta un descens dels preus és del 21% el 2012, enfront del 13% que apunta un augment.

Així mateix, pel que fa a l'**ocupació**, se'n continua destruint el 2012, però el saldo registrat no és tan marcadament negatiu com el de la facturació. El percentatge d'empresaris que assenyalava un descens del nombre de treballadors se situa en el 24%, mentre que el que assenyalava un augment és del 4%.

La **inversió** també continua disminuint el 2012. En efecte, el 26% dels empresaris apunta que ha disminuït, enfront del 7% que assenyalava que ha augmentat.

L'**hostaleria** ha registrat dos períodes amb un comportament diferent per l'estacionalitat, però l'any 2012 aquesta diferència ha estat més marcada que altres anys: els trimestres de temporada alta, és a dir, el segon i el tercer, el sector ha registrat una marxa dels negocis favorable (saldo positiu), mentre que en el primer, i sobretot en el quart, aquesta ha estat desfavorable (saldo negatiu), sobretot el darrer trimestre del 2012, coincidint amb l'agreujament de la crisi a la zona euro, principal àrea emissora de turistes a l'AMB.

Això ha fet que en el conjunt de l'any 2012 el sector hagi registrat un saldo només lleugerament negatiu, és a dir, una marxa dels negocis desfavorable, però notablement menys negativa que la resta de sectors. Així, el 2012 a l'hostaleria de l'AMB el percentatge d'empresaris que qualifica la marxa dels negocis desfavorable ha estat del 26%, molt semblant al 24% que la qualifica de favorable.

Taula 1.4. Clima empresarial al comerç.
Comparativa amb Catalunya

Comerç	AMB	Catalunya
Situació de l'any 2012		
Marxa del negoci	Dolenta	Dolenta
Evolució el 2012 respecte al 2011		
Volum de vendes	● ↓	● ↓
Preus de venda	● ↓	● ↓
Nombre d'ocupats	● ↓	● ↓
Inversió realitzada	● ↓	● ↓

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Taula 1.5. Clima empresarial a l'hostaleria.
Comparativa amb Catalunya

Hostaleria	AMB	Catalunya
Situació de l'any 2012		
Marxa del negoci	Dolenta	Dolenta
Evolució el 2012 respecte al 2011		
Volum de vendes	● ↓	● ↓
Preus de venda	● ↓	● ↓
Nombre d'ocupats	● ↓	● ↓
Inversió realitzada	● ↓	● ↓

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

- ↑ Positiu i millora respecte a l'any anterior

● ↓ Positiu i empitjora respecte a l'any anterior

● → Positiu i no canvia respecte a l'any anterior
- ↑ Negatiu i millora respecte a l'any anterior

● ↓ Negatiu i empitjora respecte a l'any anterior

● ← Negatiu i no canvia respecte a l'any anterior

Això mateix s’observa per a la **facturació**: un segon trimestre bo i un tercer trimestre no tant bo, però també positiu. Tanmateix, els saldos tan negatius dels altres dos trimestres han fet que en el conjunt del 2012 s’hagi registrat un saldo negatiu, tot i que aquest és el menys negatiu de tots els sectors analitzats. Així, el percentatge d’empresaris que indica que les vendes han crescut és del 24%, inferior al que indica un descens, del 35%.

Els **preus de venda** al sector de l’hostaleria de l’AMB cauen el 2012, tot i que aquests han crescut —registren un saldo positiu— el segon trimestre, just abans que comencés la Setmana Santa.

El nombre d’**ocupats** també va caure l’any 2012, principalment per la davallada del darrer trimestre de l’any, que va contrarestar els augments dels dos trimestres de temporada alta.

Així mateix, la **inversió** a l’hostaleria va registrar un saldo lleugerament negatiu el 2012. El 16% dels empresaris assenyalen que ha caigut, un percentatge superior al 9% que assenyalen que ha crescut. El saldo resultant, però, és el menys negatiu de tots els sectors de l’enquesta.

A la resta de **serveis**, la marxa dels negocis, com a tots els sectors, ha estat desfavorable el 2012: el percentatge d’empresaris que la qualifica de desfavorable és del 48%, superior al que l’assenyalen com a favorable, del 7%.

La **facturació** també ha registrat un saldo negatiu el 2012, amb un 51% dels empresaris que assenyalen una caiguda, enfront del 14% que assenyalen un increment.

Els **preus de venda** registren un saldo negatiu el 2012: el 29% dels empresaris apunta una caiguda, enfront del 3% que indica un augment.

L’**ocupació**, de la seva banda, registra un saldo similar a l’anterior variable el 2012, amb un percentatge d’empresaris que assenyalen una caiguda del 28% i un percentatge del 7% que indica un increment.

La **inversió** també continua caient, amb un 26% dels empresaris que assenyalen un descens el 2012, mentre que el que apunta un augment és del 6%.

Taula 1.6. Clima empresarial a la resta de serveis.

Comparativa amb Catalunya

Resta de serveis	AMB	Catalunya
Situació de l’any 2012		
Marxa del negoci	Dolenta	Dolenta
Evolució el 2012 respecte al 2011		
Volum de vendes	● ↓	● ↓
Preus de venda	● ↓	● ↓
Nombre d’ocupats	● ↑	● ↑
Inversió realitzada	● ↓	● ↓

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

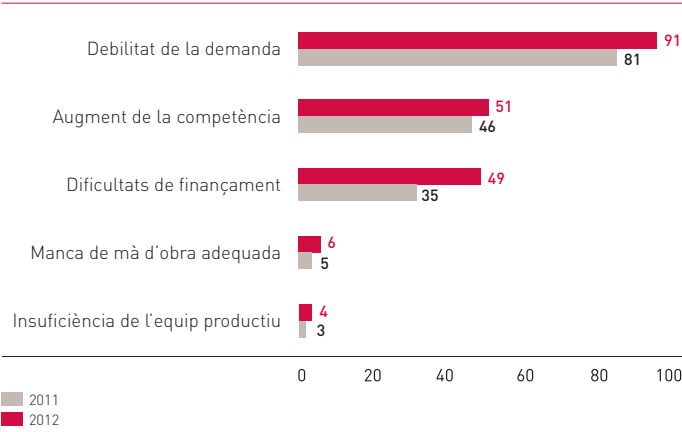
- ↑ Positiu i millora respecte a l’any anterior
- ↓ Positiu i empitjora respecte a l’any anterior
- → Positiu i no canvia respecte a l’any anterior
- ↑ Negatiu i millora respecte a l’any anterior
- ↓ Negatiu i empitjora respecte a l’any anterior
- ← Negatiu i no canvia respecte a l’any anterior

2. Factors que han limitat la bona marxa dels negocis el 2012

L'agreujament de la crisi econòmica al nostre país i al conjunt de la zona euro s'ha reflectit en la intensificació de la debilitat de la demanda, que continua sent el factor més esmentat pels empresaris com a limitador de la bona marxa dels negocis, i que, a més, guanya rellevància el 2012. El comerç i la construcció són els dos sectors més afectats per la debilitat de la demanda.

L'any 2012 també guanyen rellevància l'augment de la competència i les dificultats de finançament, segon i tercer factors més limitadors de la bona marxa dels negocis.

Gràfic 2.1. Factors que limiten la bona marxa dels negocis al conjunt de l'economia. Comparativa 2011-2012 (percentatge)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Resultats sectorials:

El 91% dels empresaris de l'àrea metropolitana de Barcelona indica que la **debilitat de la demanda** limita la bona marxa dels negocis i s'erigeix, així, com el principal factor limitador i supera el registre del 2011 (del 81%). La construcció i el comerç continuen sent els sectors més afectats per aquest factor, fins i tot una mica més el comerç que la construcció: el 96% dels empresaris al comerç i el 95% a la construcció assenyalen la feblesa de la demanda com el factor més limitador de la bona marxa dels negocis.

A la resta de sectors aquest és també el factor més esmentat pels empresaris com a limitador, i l'hostaleria és el que registra un percentatge menor, però igualment elevat, del 84%, seguit per la indústria i la resta de serveis (89% cadascun). Això obeeix al fet que l'hostaleria ha tingut una evolució comparativament menys negativa ja que la demanda externa ha pogut compensar, en part, l'atonía de la demanda interna.

El segon factor més esmentat pels empresaris de l'AMB és l'**augment de la competència**, i el tercer, les dificultats de finançament, però pràcticament s'equiparen el 2012. L'augment de la competència és esmentat pel 51% dels empresaris, i **les dificultats de finançament**, pel 49%.

Taula 2.1. Factors que limiten la bona marxa dels negocis al conjunt de l'economia. Comparativa amb Catalunya i Espanya (percentatge)

Conjunt de l'economia	AMB	Catalunya	Espanya ⁴
Debilitat de la demanda	91 ↑	89 ↑	81 =
Augment de la competència	51 ↑	47 ↓	32 =
Dificultats de finançament	49 ↑	46 ↑	45 ↑
Manca de mà d'obra adequada	6 ↑	6 =	3 ↓
Insuficiència de l'equipament	4 ↑	5 ↓	2 ↓

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat (AMB i Catalunya) i Cámaras de Comercio (Espanya)

⁴ Els resultats disponibles per a Espanya són només els agregats per al conjunt de l'economia. No es disposa dels resultats sectorials.

Taula 2.2. Factors que limiten la bona marxa dels negocis a la indústria. Comparativa amb Catalunya (percentatge)

Indústria	AMB	Catalunya
Debilitat de la demanda	89 ↑	88 ↑
Augment de la competència	46 ↑	45 ↑
Dificultats de finançament	42 ↑	42 ↑
Manca de mà d'obra adequada	5 ↑	5 =
Insuficiència de l'equipament	5 ↑	4 ↑

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Taula 2.3. Factors que limiten la bona marxa dels negocis a la construcció.
Comparativa amb Catalunya (percentatge)

Construcció	AMB	Catalunya
Debilitat de la demanda	95 ↑	93 ↑
Dificultats de finançament	62 ↑	56 ↑
Augment de la competència	61 ↑	63 ↑
Manca de mà d'obra adequada	8 ↑	7 ↑
Insuficiència de l'equipament	3 ↑	3 =

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

↑ Guanya importància com a factor limitador de la marxa del negoci respecte a l'any anterior
↓ Perd importància com a factor limitador de la marxa del negoci respecte a l'any anterior
= Manté la importància com a factor limitador de la marxa del negoci respecte a l'any anterior

Pel que fa al segon factor més important —l'augment de la competència—, és l'hostaleria el sector més afectat, en ser esmentat pel 74% dels empresaris, seguit per la construcció, amb un 61%; en el cas d'aquest sector aquest factor pràcticament afecta igual que les dificultats financeres, que és assenyalat pel 62% dels constructors de l'AMB, en què la construcció registra el percentatge més elevat.

En canvi, a l'hostaleria les dificultats financeres són esmentades pel 29%, de manera que és el sector on aquest percentatge és més baix. També cal destacar que l'augment de la competència als altres sectors (indústria, comerç i resta de serveis) afecta un percentatge d'empresaris força inferior al màxim registrat al sector de l'hostaleria, tot i ser elevat (d'entre el 46% i el 48%).

El mateix passa amb les dificultats financeres: en aquests tres sectors és esmentat per un percentatge d'empresaris inferior, que oscil·la entre el 42% i el 48% l'any 2012.

De la comparativa de resultats sectorials de l'AMB amb el conjunt de Catalunya, les diferències més destacades són les següents:

- Les dificultats de finançament a la construcció són més elevades a l'AMB que a Catalunya. En canvi, a l'hostaleria passa el contrari.
- L'augment de la competència és un factor més limitador per al comerç i l'hostaleria a l'AMB que a Catalunya, especialment a l'hostaleria.

Aquests resultats posen de manifest que, d'una banda, hi ha més competència a l'hostaleria i al comerç de l'AMB, ja que s'hi concentra més activitat. D'altra banda, s'evidencia que l'hostaleria a l'AMB té menys problemes de finançament perquè té un volum d'activitat superior al de la resta de Catalunya. De la seva banda, la construcció els té més importants perquè l'activitat és menor, tant per la davallada de la construcció d'habitatge com de la d'obra civil, de la qual amb molta probabilitat té més dependència que la resta de Catalunya.

Taula 2.4. Factors que limiten la bona marxa dels negocis al comerç.
Comparativa amb Catalunya (percentatge)

Comerç	AMB	Catalunya
Debilitat de la demanda	96 ↑	94 ↑
Dificultats de finançament	47 ↑	45 ↑
Augment de la competència	46 ↓	42 ↑
Manca de mà d'obra adequada	4 ↓	5 =
Insuficiència de l'equipament	4 ↑	4 =

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Taula 2.5. Factors que limiten la bona marxa dels negocis a l'hostaleria.
Comparativa amb Catalunya (percentatge)

Hostaleria	AMB	Catalunya
Debilitat de la demanda	84 ↑	87 ↑
Augment de la competència	74 ↑	53 ↑
Dificultats de finançament	29 ↓	36 ↑
Manca de mà d'obra adequada	9 ↓	8 ↓
Insuficiència de l'equipament	8 ↑	8 ↓

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

Taula 2.6. Factors que limiten la bona marxa dels negocis a la resta de serveis.
Comparativa amb Catalunya (percentatge)

Resta de serveis	AMB	Catalunya
Debilitat de la demanda	89 ↑	87 ↑
Augment de la competència	48 =	45 ↓
Dificultats de finançament	48 ↑	48 ↑
Manca de mà d'obra adequada	6 ↓	6 =
Insuficiència de l'equipament	4 ↑	5 ↑

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

↑ Guanya importància com a factor limitador de la marxa del negoci respecte a l'any anterior
↓ Perd importància com a factor limitador de la marxa del negoci respecte a l'any anterior
= Manté la importància com a factor limitador de la marxa del negoci respecte a l'any anterior

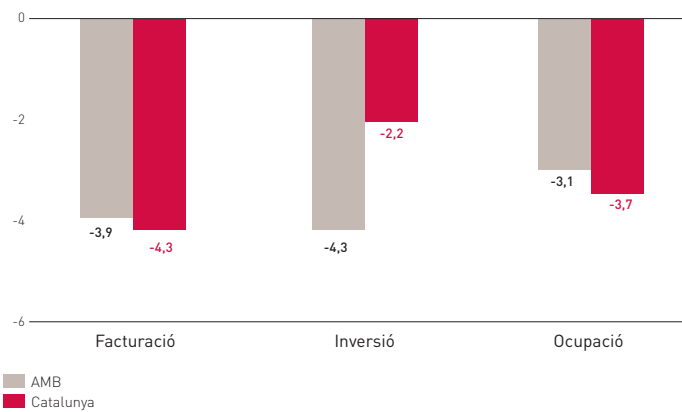
3. Previsions empresarials per al 2013

Els empresaris de l'àrea metropolitana de Barcelona preveuen que el 2013 no serà tan negatiu com el 2012: es moderarà la caiguda de la facturació i també la de l'ocupació, mentre que la de la inversió s'estabilitzarà.

Les caigudes previstes de la facturació i de l'ocupació seran inferiors que les previstes al conjunt de Catalunya per al 2013, al contrari que per a la inversió.

Els resultats de l'Enquesta de Clima Empresarial assenyalen que la facturació a l'AMB caurà gairebé el 4% nominal el 2013, menys de la meitat que el 2012, i l'ocupació caurà el 3,1%, la meitat que l'any precedent. En canvi, la inversió caurà el 4,3% el 2013, el mateix que el 2012. Si es comparen aquests resultats amb els de Catalunya, s'evidencia una evolució una mica menys negativa a l'AMB que a Catalunya per a la facturació i l'ocupació; no així per a la inversió, per a la qual es preveu que caigui el doble que al Principat.

Gràfic 3.1. Previsions per al 2013. Principals variables.
Comparativa amb Catalunya
Taxes de variació nominal anual en percentatge

Font: Cambra de Comerç de Barcelona i Idescat

4. Relació de gràfics i taules

Gràfics

- 1.1 Evolució de la marxa dels negocis al conjunt de l'economia. Situació 2011-2012. Comparativa amb Catalunya
- 1.2 Evolució de la facturació, l'ocupació i la inversió al conjunt de l'economia. Situació 2012. Comparativa amb Catalunya
- 1.3 Evolució de la facturació al conjunt de l'economia, 2010-2012
- 2.1 Factors que limiten la bona marxa dels negocis al conjunt de l'economia. Comparativa 2011-2012
- 3.1 Previsions per al 2013. Principals variables. Comparativa amb Catalunya

Taules

- 1.1 Clima empresarial al conjunt de l'economia. Comparativa amb Catalunya i Espanya
- 1.2 Clima empresarial a la indústria. Comparativa amb Catalunya
- 1.3 Clima empresarial a la construcció. Comparativa amb Catalunya
- 1.4 Clima empresarial al comerç. Comparativa amb Catalunya
- 1.5 Clima empresarial a l'hostaleria. Comparativa amb Catalunya
- 1.6 Clima empresarial a la resta de serveis. Comparativa amb Catalunya
- 2.1 Factors que limiten la bona marxa dels negocis al conjunt de l'economia. Comparativa amb Catalunya i Espanya
- 2.2 Factors que limiten la bona marxa dels negocis a la indústria. Comparativa amb Catalunya
- 2.3 Factors que limiten la bona marxa dels negocis a la construcció. Comparativa amb Catalunya
- 2.4 Factors que limiten la bona marxa dels negocis al comerç. Comparativa amb Catalunya
- 2.5 Factors que limiten la bona marxa dels negocis a l'hostaleria. Comparativa amb Catalunya
- 2.6 Factors que limiten la bona marxa dels negocis a la resta de serveis. Comparativa amb Catalunya

5. Annex metodològic

Sectors de l'Enquesta de Clima Empresarial

Indústria

- 01: Alimentació, begudes i tabac [CCAE-2009: 10 a 12]
- 02: Tèxtil, confecció, cuir i calçat [CCAE-2009: 13 a 15]
- 03: Indústries de la fusta i el suro, paper i arts gràfiques [CCAE-2009: 16 a 18]
- 04: Indústries químiques, cautxú i altres productes minerals no metàl·lics [CCAE-2009: 20 a 23]
- 05: Metal·lúrgia i fabricació de productes metàl·lics [CCAE-2009: 24 i 25]
- 06: Fabricació de maquinària i equips mecànics, elèctrics i de productes informàtics, electrònics i òptics [CCAE-2009: 26 a 28]
- 07: Altres indústries [CCAE-2009: 05 a 09, 19, 29 a 33, 35 a 39]

Construcció

Es considera la Secció F completa de la CCAE-2009, és a dir, les divisions:

- 41: Construcció d'immobles
- 42: Construcció d'obres d'enginyeria civil
- 43: Activitats especialitzades de la construcció

Comerç

- 01: Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac en establiments especialitzats [CCAE-2009: 472]
- 02: Comerç al detall d'articles d'ús domèstic, culturals i recreatius en establiments especialitzats [CCAE-2009: 475 i 476]
- 03: Altre tipus de comerç al detall [CCAE-2009: 473, 474, 477, 478, 479]
- 04: Comerç al detall en establiments no especialitzats [CCAE-2009: 471]
- 05: Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes [CCAE-2009: 45]
- 06: Comerç a l'engròs i intermediaris de comerç [CCAE-2009: 46]

Hostaleria

- CCAE-2009: 55 i 56
- 55: Serveis d'allotjament
- 56: Serveis de menjar i begudes

Resta de serveis

- 01: Informació i comunicacions [CCAE-2009: 58 a 63]
- 02: Activitats jurídiques i de comptabilitat [CCAE-2009: 69]
- 03: R+D, publicitat i estudis de mercat i activitats científiques i tècniques [CCAE-2009: 71 a 75]
- 04: Activitats administratives i serveis auxiliars [CCAE-2009: 77 a 82]
- 05: Altres serveis [CCAE-2009: 49 a 53, 64 a 66, 68, 92, 93 i 96]

L'ECOSISTEMA *MOBILE* A BARCELONA I CATALUNYA

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona

1. Introducció

La indústria de les telecomunicacions ha sofert una gran transformació des de fa poc més d'una dècada. En aquest procés, la indústria de la telefonia mòbil hi juga un paper clau a l'evolucionar a uns ritmes sense precedents i provocar canvis en la manera en què els individus es comuniquen i fan negocis o, fins i tot, en la manera de viure.

En efecte, s'ha entrat en una etapa on la telefonia mòbil tindrà un profund impacte sobre la manera en què les persones interactuen, no només entre elles sinó també amb l'entorn. Així, els dispositius mòbils integrats revolucionaran sectors com l'assistència sanitària (a través del seguiment remot dels pacients), el transport (a través de la gestió intel·ligent de les destinacions i les xarxes de transport), els serveis bàsics com l'aigua o la llum (gràcies a comptadors i xarxes intel·ligents) i l'electrònica (en què cada dispositiu es podrà beneficiar d'una connexió mòbil). A més, el tsunami dels dispositius mòbils intel·ligents (*smartphones i tablets*) sembla mostrar-se, en un futur més proper que llunyà, com a l'eix vertebrador del paradigma d'un nou model d'informàtica personal i corporativa que, més que substituir l'anterior, li afegirà un nou component vital: la disponibilitat per a l'usuari a qualsevol moment i lloc.

Dins d'aquest marc de referència global i amb l'experiència acumulada des del 2006 en la celebració del *Mobile World Congress*, la ciutat de Barcelona ha estat designada la primera *Mobile World Capital* fins l'any 2018 pel GSMA. Amb aquest projecte, Barcelona tracta d'aprofitar el potencial de desenvolupament econòmic vinculat a la telefonia mòbil amb l'objectiu de constituir-ne un clúster de primer nivell a Catalunya i, en particular, a la ciutat i la seva àrea metropolitana. Aquesta aposta hauria de permetre la constitució d'un nou ecosistema a la ciutat on desenvolupar els serveis transversals de la indústria mòbil i el creixement d'un nou sector industrial al voltant de la mobilitat, a més de posicionar Barcelona com una plataforma òptima per globalitzar solucions d'èxit.

En aquest marc, el present informe se centra en la caracterització de la situació de partida del denominat ecosistema *mobile* a Barcelona i Catalunya, per tal d'identificar les bases sobre les que es recolzen les expectatives de creixement futur i de posicionament de la ciutat en aquest àmbit, tot tenint en compte les tendències globals del sector i les xifres que el caracteritzen a nivell mundial

2. La definició de l'ecosistema *mobile*

Tot i la creixent importància del sector *mobile* a nivell internacional, és encara difícil trobar una definició exacta, precisa i consensuada del mateix.

El darrer informe sobre les Telecomunicacions de l'OCDE (*OECD Communications Outlook 2011*) fa constants referències al sector *mobile* sense definir clarament els elements que el caracteritzen o les empreses que el formen. Amb tot, de la seva lectura se'n desprèn que entén per sector *mobile* només el que fa referència a la telefonia mòbil (és a dir, el negoci dels operadors telefònics) sense tenir en compte altres sectors que se'n puguin derivar, com els desenvolupadors d'aplicacions o els fabricants d'equips. La Comissió del Mercat de les Telecomunicacions espanyola utilitza el mateix criteri i considera el sector *mobile* exclusivament des del punt de vista dels operadors, és a dir, el que la Nomenclatura d'Activitats Econòmiques de la Unió Europea (NACE) defineix com a sector 6120. Telecomunicacions sense fils. I aquesta és una cotilla massa estreta per a recollir la magnitud de l'impacte econòmic que l'emergència d'usos dels dispositius mòbils pot arribar a generar entre els sectors productius més directament vinculats.

D'altra banda, però, l'*European Cluster Observatory*, que ha començat a definir i delimitar el nou clúster del mòbil a nivell europeu, defineix la mobilitat com:

[...] tenir accés i capacitat d'utilitzar la informació i els serveis de comunicacions de forma independent de la ubicació [...]

De la mateixa manera, des de la perspectiva de les telecomunicacions: *La mobilitat és tenir accés a la comunicació personal i l'entorn de les tecnologies de la informació, independentment del lloc i de la tecnologia d'accés de dispositius.*

Però també:

La mobilitat és poder rebre i enviar dades i informació des de i cap als objectes mòbils.

Per tant, queda palesa la dificultat en la definició d'un sector que, d'altra banda, esdevé crucial per al futur de les telecomunicacions a nivell mundial. Tot i així, de cara a una anàlisi del sector ampliat, es poden determinar tres nivells que conformen el sector *mobile* i els seus subsectors vinculats:

Nivell 1. El sector de la telefonia mòbil en el sentit més tradicional del terme. És a dir, el conjunt d'empreses que actuen com a operadors o proveïdors de serveis de comunicacions.

Nivell 2. Els sectors satèl·lits de la pròpia telefonia mòbil. Són sectors que s'han desenvolupat i crescut al voltant de la telefonia mòbil. Exemples d'aquests sectors són el desenvolupament d'aplicacions per a mòbils i altre programari, la fabricació de dispositius, l'elaboració de continguts per a dispositius intel·ligents, etc.

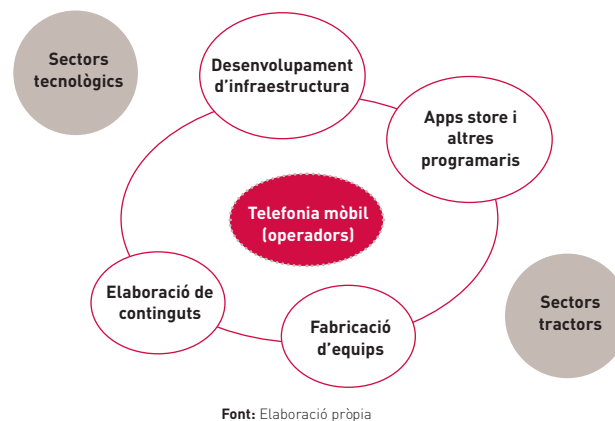
Nivell 3. Els sectors tecnològics: són els sectors facilitadors de la tecnologia per al desenvolupament de la telefonia mòbil en el seu sentit més ampli (desenvolupament de tecnologies sense fils, sistemes d'informació geogràfica, etc.).

Els sectors tractors: són aquells sectors que poden actuar com a tractors del sector com a consumidors de tecnologies *mobile* (sector financer, sector del comerç, sector de l'oci i el turisme, administració pública, etc.).

L'associació GSMA (*Groupe Spéciale Mobile Association*), que representa no només els interessos dels operadors mòbils a nivell mundial sinó també els de més de 200 empreses en l'àmbit de la fabricació de telèfons, empreses de programari, proveïdors d'equips, empreses d'Internet i mitjans de comunicació i organitzacions d'entreteniment, ha estat pionera en definir el que anomena ecosistema *mobile*.

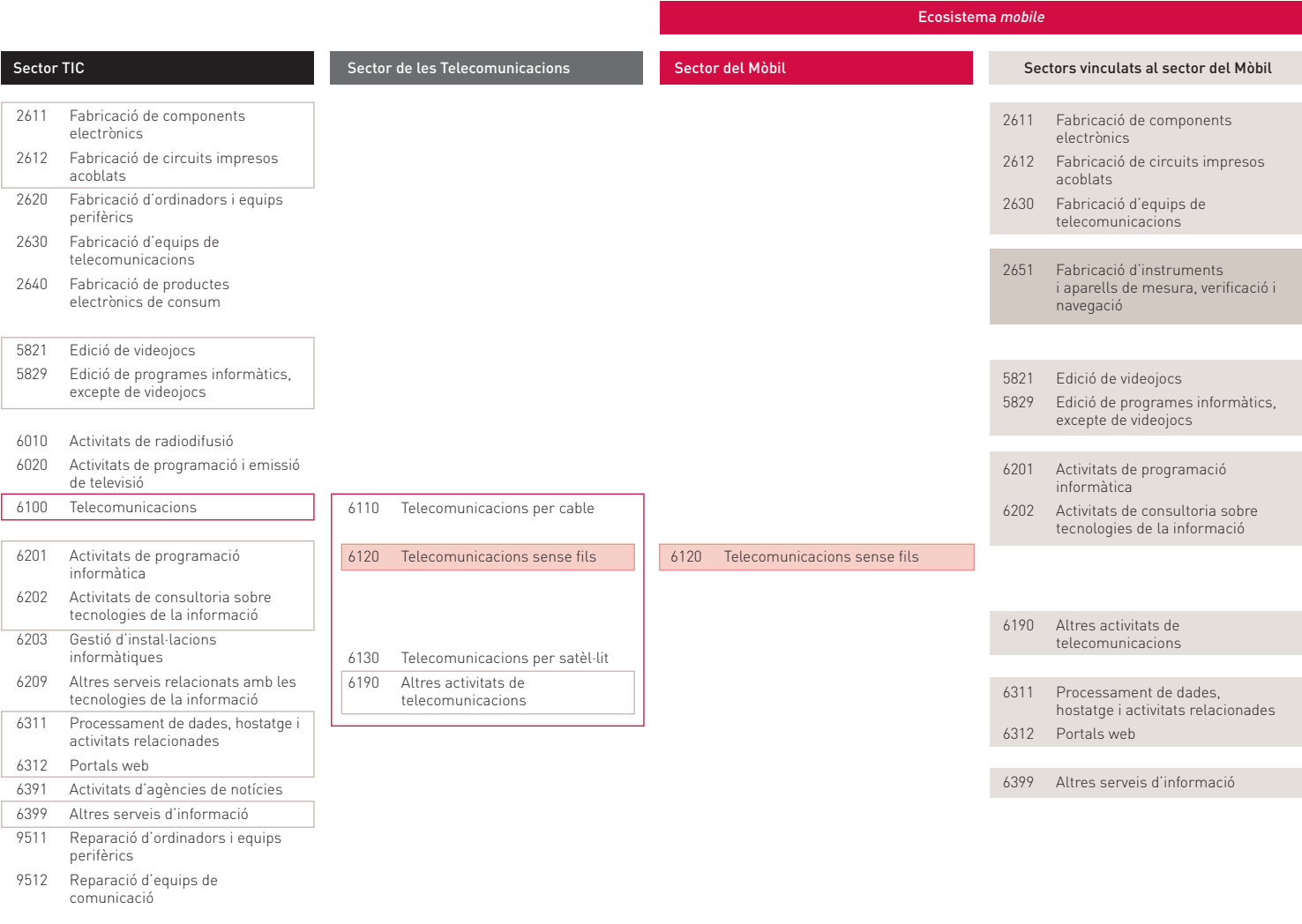
El present informe es proposa definir, identificar, dimensionar i analitzar l'anomenat ecosistema *mobile* a Catalunya i Barcelona a partir de les principals fonts disponibles¹. A les dues figures següents es representa de manera gràfica el conjunt de l'ecosistema *mobile* (que transcendeix el sector *mobile* estricte) tal i com s'ha d'entendre a efectes d'aquesta anàlisi.

Figura 1. Definició dels subsectors que conformen l'ecosistema *mobile*

1. Com són l'enquesta de Serveis que elaboren anualment l'Idescat i l'INE, el Baròmetre del sector tecnològic de Catalunya, que elabora també amb freqüència anual el Cercle Tecnològic de Catalunya, i el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics (SABI), que recull els comptes anuals i les principals magnituds de les empreses espanyoles i portugueses.

Figura 2. Definició del sector TIC, les Telecomunicacions i l'ecosistema *mobile*

Font: *OECD Communications Outlook 2011*, Baròmetre de la comunicació a Catalunya 2012, Enquesta de Serveis de Catalunya (INE i Idescat), Directori Central d'Empreses (INE), Registres d'Afiliació a la Seguretat Social i SABI. Elaboració del Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç a partir de les diferents definicions del sector TIC, el sector de les telecomunicacions i el sector *mobile* de l'OCDE, la Comissió de Mercat de les Telecomunicacions i el GSMA

3. Les xifres globals de les telecomunicacions i del *mobile*

Al conjunt de països de l'OCDE, el sector de les telecomunicacions va generar uns ingressos de gairebé 1.160.000 milions de dòlars l'any 2009, el que suposa el 2,8% del PIB (v. Taula 1).

El serveis de veu segueixen representant la major font d'ingressos del sector, tot i la caiguda dels preus de les trucades. L'any 2000 els ingressos provinents de la telefonia mòbil suposaven el 24% dels ingressos totals de les telecomunicacions. Deu anys més tard, aquest percentatge s'ha més que doblat i ja suposen gairebé el 50% dels ingressos del sector. En concret, l'any 2009 hi ha 13 països de l'OCDE en què el seu mercat de telefonia mòbil és més gran que el de la telefonia fixa. Així doncs, els serveis mòbils han proporcionat la principal font de creixement de la indústria de les telecomunicacions en els últims anys.

El sector de les telecomunicacions és també un sector altament inversor. De fet, a la mitjana dels països de l'OCDE, la inversió que realitza suposa aproximadament el 15% dels seus ingressos.

El sector *mobile* va generar uns ingressos de gairebé 527.000 milions de dòlars als països de l'OCDE l'any 2009 (uns 420.000 milions d'euros) després de multiplicar la seva facturació per 2,9 en una dècada.

Així mateix, segons dades més recents de l'*European Mobile Industry Observatory*, que promou l'associació GSMA, per a l'any 2011, la indústria del mòbil genera uns 174.000 milions d'euros en el conjunt dels països de la Unió Europea, fet que suposa aproximadament l'1% del PIB de la zona.

Cal remarcar que, segons la mateixa font, la contribució de la indústria del mòbil a l'economia europea va més enllà dels ingressos directes que generen els operadors de telefonia mòbil (OTM). Tot l'ecosistema de la indústria del mòbil genera a la Unió Europea al voltant d'1,7 milions de llocs de treball (un 22% dels quals de manera directa i la resta de manera induïda) i, a més, aporta al voltant de 83.000 milions d'euros a les arques públiques del conjunt de països de la Unió Europea, dels quals 65.000 provenen directament dels OTM.

Així doncs, la indústria de la telefonia mòbil és ara una indústria clau a Europa, comparable en grandària a la indústria aeroespacial (que s'estima que genera uns ingressos al voltant dels 147.000 milions d'euros) i fins i tot més gran que la indústria farmacèutica i de biotecnologia (95.000 milions d'euros).

Taula 1. Principals indicadors del sector de les telecomunicacions i del *mobile*

Any 2009		
Indicadors d'oferta	Espanya	Mitjana països OCDE
Ingressos del sector de les Telecomunicacions (en milions de dòlars)	58.007	1.158.978
% d'ingressos sobre el PIB que suposa el sector de les Telecomunicacions	3,96%	2,81%
Ingressos del sector de la telefonia mòbil (en milions de dòlars)	20.074	526.655
% d'ingressos de la telefonia mòbil sobre el total d'ingressos de les Telecomunicacions	34,61%	45,44%
Inversió pública en telecomunicacions (com a % dels ingressos del sector)	10,20%	15,10%
Inversió pública en telecomunicacions per càpita (En dòlars)	129,3	143,2
Patents en telecomunicacions 1999-2007 (Oficina de Patents Americana)	516	88.022
Patents en telecomunicacions 1999-2007 (Oficina Europea de Patents)	152	100.069
Indicadors de demanda	Espanya	Mitjana països OCDE
Despesa en telecomunicacions de les famílies (en % de la renda disponible de les famílies) ¹	2,8%	2,7%
Nombre de subscripcions de banda ampla per cada 100 habitants	21,3	23,1
% de llars que disposen de banda ampla	57,4%	61,0%
Nombre de telèfons mòbils per cada 100 habitants	111,2	102,6
Penetració dels smartphones ² (% de smartphones sobre el total de telèfons mòbils)	51,1%	44,0%
% de població amb telèfons amb accés a 3G (2011) ³	60,0%	51,0%
% de població que utilitza la tecnologia 3G en el telèfon de manera activa (2011) ³	23,1%	21,0%

Font: OECD Communications Outlook 2011, ComScore, Wireless Intelligence (Economist Intelligence Unit), Comissió Europea

¹Dades per la UE27

²Dades per la UE5 (França, Alemanya, Itàlia, Gran Bretanya i Espanya)

³Mitjana ponderada de 30 països europeus

Avui dia, a més, els serveis de telefonia mòbil estan disponibles arreu, amb una taxa de cobertura de gairebé el 100% de la població i una taxa de penetració del 128% a Europa (davant del 100% al Japó i el 104% als Estats Units), sempre segons dades del GSMA. Això representa, per tant, 656 milions de subscripcions individuals (mesurats pel nombre de targetes SIM actives).

A aquest fet ja prou revelador, cal afegir-hi també un altre fenomen clarament transformador del sector, sobretot en els dos darrers anys: l'aparició i popularització dels anomenats telèfons intel·ligents o *smartphones*. A més, a la vegada que ha crescut la penetració d'aquests, també ha augmentat la inversió en aplicacions per a mòbils que, al seu torn, ha esperonat la utilització d'aquestes aplicacions per part dels usuaris. L'aparició dels *smartphones*, per tant, ha suposat un veritable efecte multiplicador per al sector ja que actua a la vegada com a canalitzador de l'oferta i la demanda de serveis mòbils.

Cal esmentar en aquest context que Espanya se situa entre els països capdavaners en la major part dels indicadors de demanda del sector telecomunicacions. Destaca especialment la forta penetració dels *smartphones*, que concentren el 51% dels telèfons mòbils, el nombre de telèfons mòbils per cada 100 habitants (111,2 per una mitjana OCDE de 102,6), la població amb telèfons amb accés a 3G i l'ús d'aquesta tecnologia de manera activa (60% i 23,1% a Espanya, respectivament, mentre que la mitjana ponderada de 30 països europeus és del 51% i 21%).

El sector de les telecomunicacions va generar a Espanya uns ingressos de més de 58.000 milions de dòlars l'any 2009, fet que el situa com el tercer país en volum de facturació de la zona euro, només per darrera d'Alemanya i França. El pes de les telecomunicacions sobre el PIB estatal (4%) se situa 1,2 punts percentuals per sobre de la mitjana dels països de la OCDE, superat només per Estònia, Corea i Portugal. D'altra banda, la telefonia mòbil genera a l'estat espanyol uns ingressos de més de 20.000 milions de dòlars, de manera que se situa entre els quatre primers països de la zona euro, més que duplicant la facturació de la resta de països d'aquest àmbit. Tot i així, el pes dels ingressos de la telefonia mòbil sobre el total d'ingressos de les telecomunicacions d'Espanya (34,6%) és inferior a la mitjana de la OCDE (45,5%).

Pel que fa a l'ocupació en empreses de telecomunicacions, durant els últims anys (2007-2009) s'ha registrat una frenada del seu creixement (segons les dades disponibles de l'OCDE) en un context en què la crisi econòmica ha accelerat certs processos en curs de consolidació en la indústria. Per exemple, France Télécom i Deutsche Telekom es van fusio-

Taula 2. Països de la Zona Euro amb major volum d'ingressos del sector del mòbil i les telecomunicacions. Any 2009.

M \$	Mòbil	Telecom.	% Telecom. /PIB	% ingressos sector mòbil s/telecom.
Alemanya	30.139	84.167	2,53	35,8
França	26.460	73.894	2,79	35,8
Itàlia	24.583	47.083	2,23	52,2
Espanya	20.074	58.007	3,96	34,6
Holanda	9.240	19.669	2,48	47,0
Grècia	6.022	10.840	3,35	55,6
Bèlgica	5.701	13.421	2,85	42,5
Àustria	4.564	7.058	1,85	64,7
Portugal	4.199	10.514	4,52	39,9
Finlàndia	2.917	5.624	2,36	51,9

Font: OECD Communications Outlook, 2011

nar el 2010 a la Gran Bretanya i van formar una empresa conjunta que ha reduït el nombre d'operadors de xarxes mòbils en aquest país. Les dades d'ocupació de les grans empreses de telecomunicacions a nivell mundial (de l'OCDE i de països no pertanyents a l'OCDE) revelen que l'ocupació s'ha mantingut relativament estable durant els anys 2008-2009, mentre que es va incrementar un 8% de 2007 a 2008. De tota manera, cal tenir en compte que l'ocupació relacionada amb les xarxes de telecomunicacions, la construcció i el propi manteniment de la xarxa són sovint subcontractats², i aquest fet explica en part les tendències en l'ocupació del sector en alguns països. A finals de 2010, les tres empreses de telecomunicacions amb major nombre de treballadors eren China Telecom, ATT i Telefónica (amb 312.520, 272.450 i 261.649 empleats, respectivament).

En conjunt, el sector de la telefonia mòbil encara té un llarg camí per recórrer i, amb tota probabilitat, experimentarà en un període molt curt de temps una profunda transformació, tant pel que fa al model de negoci com pel que fa als usuaris, els operadors i altres actors.

2. Mentre que abans la construcció i l'operació d'una nova xarxa de telefonia mòbil es duia a terme pels empleats directes d'un operador de serveis de telecomunicacions, ara és executada per un fabricant d'equips.

Les tendències mundials

- L'any 2009 hi havia als països de l'OCDE més de 285 milions de subscriptors de banda ampla, fet que suposa un creixement del voltant del 40% en tan sols una dècada.
- L'estructura de la despesa en serveis de telecomunicacions s'ha modificat reflectint l'extensió en l'ús del telèfon mòbil en el conjunt de la societat. Les persones amb ingressos alts van ser les primeres en adoptar les noves tecnologies sense fils, però l'any 2009 les persones amb ingressos més baixos que tenen accés a la telefonia mòbil ja han superat el 50%.
- D'altra banda, les generacions més joves han estat clarament líders en el procés transformador del sector de la telefonia i la transició des de la telefonia fixa a la telefonia mòbil. L'any 2009 els menors de 26 anys van dedicar més del 85% de les seves despeses de telecomunicacions a la telefonia mòbil, mentre que els majors de 75 anys hi van dedicar només el 25%.
- A la vegada, s'ha iniciat una transformació profunda del model de negoci del sector i de les relacions entre operadors, proveïdors de serveis i clients, a mesura que s'ha anat oferint un millor servei a preus més baixos.
- L'any 2010 es van superar, als països de l'OCDE, més de 2.000 milions de rutes d'accés a les comunicacions, el 63% de les quals corresponen a la telefonia mòbil.
- Segons dades de l'OCDE, entre 2000 i 2009 els ingressos de les 100 principals empreses a nivell mundial del sector de les telecomunicacions van experimentar un creixement del 8% anual i del 12% en termes de benefici net.
- L'espectre d'usos del telèfon mòbil s'ha ampliat clarament des de les simples trucades de veu fins a un ampli rang d'activitats multimèdia:

- El sector ha resistit relativament bé les dues crisis econòmiques de la darrera dècada gràcies, sobretot, a l'anomenada banda ampla de nova generació. Tot i així, no ha estat fins que els consumidors s'han convertit en un factor tractor de la demanda que la banda ampla s'ha popularitzat i ha generat la transició cap a nous models de negoci en el sector de les telecomunicacions.

- Els operadors de telefonia mòbil no estan deixant escapar les oportunitats i els reptes que la banda ampla de nova generació ha creat. I això és més que evident si s'observa el fort creixement del mercat d'aplicacions per a mòbils en els darrers dos anys.

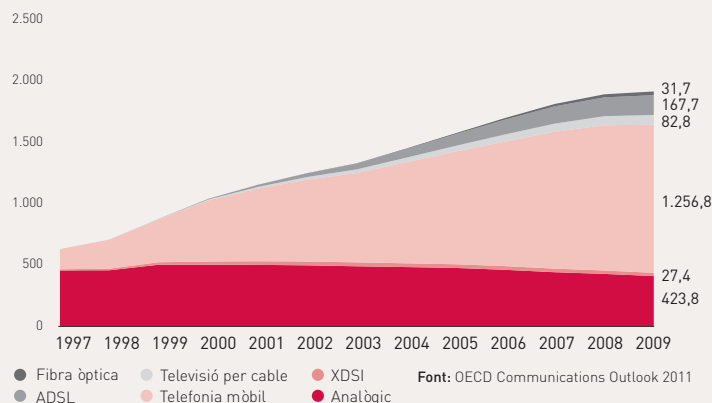
- Pel que fa a Espanya, com en altres països, l'ús de telèfons mòbils està liderat per la telefonia (trucades realitzades i rebudes). El 2009, la majoria dels usuaris de telèfons mòbils (al voltant del 90%) va dur a terme aquesta activitat, i més del 80% ho va fer amb una freqüència diària.

- D'altra banda, a Espanya, els individus que reben o envien SMS han augmentat del 75% al 85% dels usuaris de mòbils en els darrers quatre anys. A banda del fenomen dels SMS, des de l'any 2005 s'han produït altres fets destacats en la relació entre els usuaris i els dispositius mòbils. Dos de cada tres usuaris utilitza el seu mòbil com una càmera, davant un de cada cinc a principis de 2005. A més, un de cada dos usuaris de mòbils utilitzen ara la tecnologia Bluetooth, davant de menys d'un de cada deu el 2005. Un nombre significatiu d'usuaris de mòbils també envia vídeos (38%) o missatges multimèdia (32%).

- L'única incògnita que resta per ara és poder discernir els efectes que tindrà el desenvolupament del subsector de la telefonia mòbil en les diferents cadenes de valor. En concret, quin efecte tindrà en els ingressos per publicitat dels diferents operadors i si, tal i com sembla que és la tendència, la publicitat es desplaçarà de la televisió cap a Internet, ja sigui al telèfon, a la tauleta o a l'ordinador.

Figura 1. Evolució de l'accés a la xarxa als països de la OCDE

Milions de subscriptors o accessos. 1997-2009.

4. Les telecomunicacions i l'ecosistema *mobile* a Catalunya i Barcelona

L'anàlisi sectorial que es presenta a continuació inclou un doble enfocament, des del vessant de l'oferta i des del vessant de la demanda. En l'àmbit de l'oferta s'ha fet una anàlisi de tipus macro de les empreses proveïdores de serveis de telecomunicacions i de l'ecosistema *mobile* a Catalunya i Barcelona, tot analitzant les principals xifres que descriuen el sector, com el nombre d'empreses, el grau de concentració, l'ocupació o el volum de negoci.

Pel que fa a l'anàlisi de la demanda, s'apunten quins poden ser els principals agents consumidors i, en definitiva, agents tractors del sector *mobile*. En aquest sentit se citen sectors com la banca o la salut, i com a principals consumidors, no només les persones individualment sinó també l'administració pública, com a gran demandant dels serveis que la nova telefonia mòbil pot oferir tant a la pròpia administració com al consumidor final, en tant que usuari dels serveis que proveeix el sector públic.

4.1. Anàlisi de l'oferta

El Baròmetre del sector tecnològic de Catalunya que elabora anualment el Cercle Tecnològic de Catalunya (CTecno) mostra un any més que el sector tecnològic català té una gran capacitat innovadora, basada, sobretot, en el talent professional i en el domini de la tecnologia. A més, el sector afronta noves i clares oportunitats per créixer en sectors específics com el mòbil o la mobilitat, les *smart cities*, l'anomenat Internet de les coses o el *cloud*, sectors que per poder desenvolupar-se necessiten, segons els experts, projectes de major dimensió que els actuals i en els què, segurament, la col·laboració público-privada en serà la clau.

Així, segons les dades del Baròmetre, el sector TIC a Catalunya presentava un volum de facturació al voltant dels 12.000 milions d'euros l'any 2010 — que suposa el 15,2% del total a Espanya. D'aquests 12.000 milions, el 51% corresponen al sector de les telecomunicacions i el 32% a les tecnologies de la informació. Les manufactures representaven només el 16,3% i el programari amb prou feines arribava a l'1% de la facturació.

Si s'observa el nombre d'empreses o l'ocupació, però, el subsector més important és el de les tecnologies de la informació, que representa gairebé el 80% de les empreses i el 67% de l'ocupació del sector TIC a Catalunya.

El sector de les telecomunicacions a Catalunya està format per 787 empreses, que ocupen al voltant de 9.500 persones i generen un volum de negoci de 5.500 milions d'euros l'any 2011.

Amb un nombre relativament reduït d'empreses, a Catalunya la branca de les telecomunicacions genera la major part de la facturació de les TIC i ocupa gairebé 9.500 treballadors l'any 2011

El Principat genera un 13,5% del volum de negoci d'aquest sector a Espanya, però cal tenir en compte que la ubicació de la seu central de les grans empreses operadores a la Comunitat de Madrid —com és el cas de Telefónica, Vodafone-Espanya i France-Télécom Espanya (Orange) en el subsector de les telecomunicacions sense fils—, provoca que part dels ingressos generats en altres territoris siguin registrats en aquesta Comunitat Autònoma. D'altra banda, a Catalunya s'hi troba el 15,2% de les empreses i el 10,0% dels treballadors del conjunt de l'Estat.

Taula 3. Principals xifres del sector de les Telecomunicacions a Catalunya i Barcelona¹
Any 2011

	Nombre d'empreses	Nombre de treballadors	Xifra de negocis (M€)
En valors absoluts			
Barcelona ciutat	326	6.342	4.244
Barcelona província	630	8.456	5.088
Catalunya	787	9.415	5.453
Espanya	5.175	93.766	40.360
Pes en relació al següent territori superior			
Bcn ciutat / Bcn província	51,7%	75,0%	83,4%
Bcn província / Catalunya	80,1%	89,8%	93,3%
Catalunya / Espanya	15,2%	10,0%	13,5%

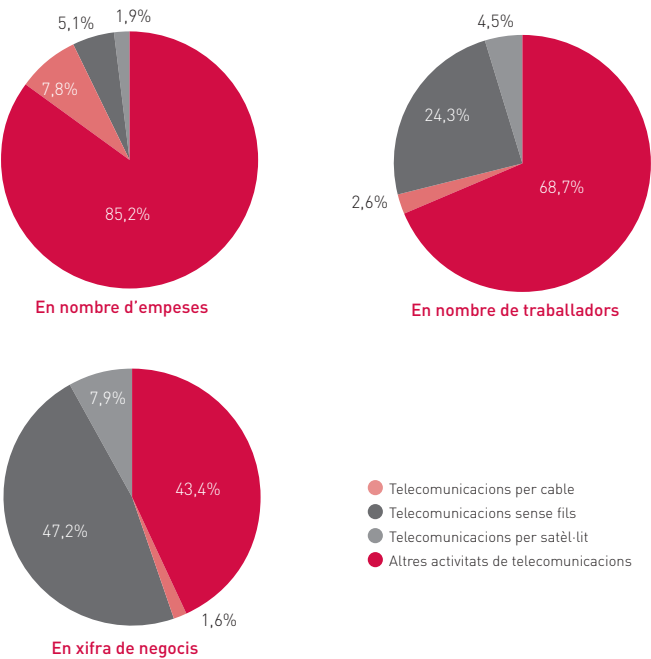
Font: Estimació del Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures a partir del Sistema de Anàlisis de Balances Ibèrics (SABI), els registres d'Afiliats a la Seguretat Social i l'Enquesta de Serveis de l'Idescat i el Baròmetre del sector tecnològic de Catalunya.

¹Sectors NACE que recull la taula, segons l'activitat principal que informa el SABI: 6110, 6120, 6130, 6190.

El sector de les telecomunicacions a Catalunya, es concentra molt clarament a l'àrea de Barcelona, on hi ha el 80% de les empreses i el 90% dels treballadors amb que compta al Principat. En particular, la ciutat de Barcelona aplega més de la meitat de les empreses de la província (51,7%) així com tres quartes parts dels treballadors (75%) i el 83,4% de la xifra de negocis de les empreses d'aquest sector a la demarcació.

El subsector predominant en xifra de negocis és el de les telecomunicacions sense fils que absorbeix gairebé la meitat del sector (47,2%), mentre que el subsector d'altres activitats de telecomunicacions és el que té més pes en nombre d'empreses i treballadors (85,2% i 68,7%, respectivament).

Figura 3. El sector de les telecomunicacions a Catalunya¹
Any 2011. Pes de cada subsector sobre el total de les telecomunicacions

Font: Elaboració pròpia a partir del Sistema de Anàlisis de Balances Ibèriques (SABI).
¹ Sectors NACE que recullen els gràfics: 6110, 6120, 6130, 6190.

Segons les dades disponibles de l'any 2011, l'ecosistema *mobile* estaria configurat a Catalunya per unes 2.400 empreses, que ocupen gairebé 39.500 persones i generen un volum de negoci proper als 5.400 milions d'euros. De manera semblant al que succeeix amb el sector de les telecomunicacions, l'ecosistema *mobile* a Catalunya es concentra pràcticament en la seva totalitat a l'àrea de Barcelona, on s'ubiquen el 85% de les empreses, el 90% dels treballadors i el 94% de la xifra de negocis.

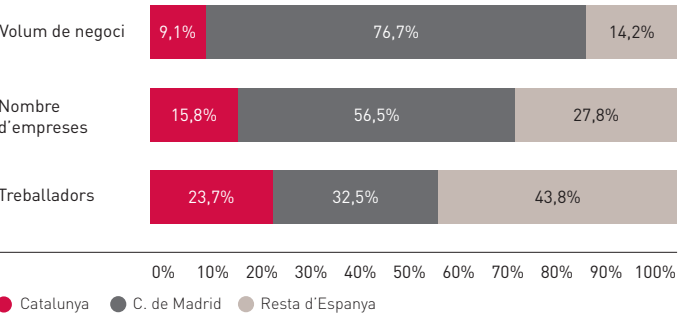
Taula 4. Principals xifres de l'ecosistema *mobile* a Catalunya i Barcelona¹
Any 2011

	Nombre d'empreses	Nombre de treballadors	Xifra de negocis (M€)
En valors absoluts			
Barcelona ciutat	1.058	20.628	3.236
Barcelona província	1.997	35.438	5.077
Catalunya	2.342	39.408	5.399
Espanya	9.891	249.864	59.528
Pes en relació al següent territori superior			
Bcn ciutat / Bcn província	53,0%	58,2%	63,7%
Bcn província / Catalunya	85,3%	89,9%	94,0%
Catalunya / Espanya	23,7%	15,8%	9,1%

Font: Estimació del Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures a partir del Sistema de Anàlisis de Balances Ibèriques (SABI), els registres d'Afiliats a la Seguretat Social i l'Enquesta de Serveis de l'Idescat i el Baròmetre del sector tecnològic de Catalunya.
¹ Sectors NACE que recull la taula, segons l'activitat principal que informa el SABI: 6120 i tot l'ecosistema auxiliar: 2611, 2612, 2630, 2651, 5821, 5829, 6201, 6202, 6190, 6311, 6312, 6399.

D'altra banda, considerant l'ecosistema *mobile* en la seva globalitat, Catalunya concentra prop de la quarta part (el 24%) de les empreses del conjunt d'Espanya, amb una quota de llocs de treball de gairebé el 16%, i un volum de negoci generat del 9,1% del total. Cal però tenir present que les fonts disponibles només registren l'activitat on hi ha la seu central de l'empresa, sense desagregar territorialment la repercussió de la resta dels seus centres de producció.

Figura 4. Distribució territorial de l'ecosistema *mobile* a Espanya¹
Any 2011. Pes sobre el total d'Espanya

Font: Elaboració pròpia a partir del Sistema de Anàlisis de Balances Ibèriques (SABI).
¹ Sectors NACE que recull la taula, segons l'activitat principal que informa el SABI: 6120 i tot l'ecosistema auxiliar: 2611, 2612, 2630, 2651, 5821, 5829, 6201, 6202, 6190, 6311, 6312, 6399.

El sector del mòbil, i de la mobilitat, no presenta només unes clares oportunitats de creixement sinó que també pot actuar de tractor de tots aquells altres sectors que s'hi poden vincular de manera directa.

Els sectors vinculats, tot i que no de manera exclusiva, amb el sector de les telecomunicacions sense fils que configuren l'ecosistema *mobile* i que, per tant, poden beneficiar-se directament d'aquest creixement del sector es representen a la Figura 5. De tots aquests sectors, el més important, tant pel que fa al nombre d'empreses com per l'ocupació i el volum de negoci que genera, és el sector de les activitats de consultoria de tecnologies de la informació, que representa un 29% de les empreses de l'ecosistema del mòbil, ocupa el 32% dels treballadors i genera un terç de la xifra de negocis del total.

Dos dels altres sectors que també són rellevants, tot i que a més distància que les activitats de consultoria, són els sectors de programació informàtica i d'altres activitats de les telecomunicacions. En conjunt, aquests dos subsectors, representen el 40% de les empreses de l'ecosistema de la telefonia mòbil, ocupen el 34% dels treballadors i aporten el 22% de la xifra de negocis.

En l'àmbit industrial, el sector de la fabricació d'instruments i aparells de mesura, verificació i navegació que engloba des de la producció de sensors fins als sistemes de navegació per satèl·lit com el GPS és, juntament de fabricació de components electrònics, el sector d'activitat més representatiu dins de l'ecosistema de la telefonia mòbil. Aquests dos sectors industrials representen en conjunt una mica més del 10% de les empreses, ocupen el 12% dels treballadors i generen el 16% del volum de negoci.

D'altra banda, en l'estructura de l'ecosistema *mobile*, les telecomunicacions sense fils —la branca més pròpiament *mobile*— representa el 9% de la xifra de negocis, el 4% del nombre de treballadors i l'1% del nombre d'empreses.

4.2. Anàlisi de la demanda

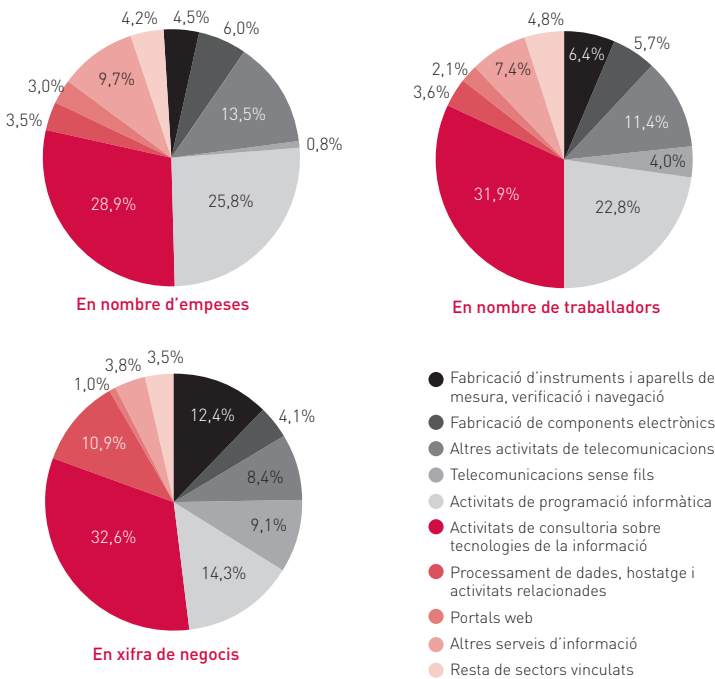
El creixement i la consolidació tant del sector del mòbil com dels seus sectors vinculats depenen, en gran mesura de l'existència d'un sectors potents que facin de tractors. I aquests sectors es troben en determinats àmbits empresarials, el sector públic i, també, en els propis usuaris de telefonia mòbil.

Com ja determinen les tendències internacionals anteriorment descrites, el creixement del sector de la telefonia mòbil en els darrers dos anys es deu a l'aparició i, sobretot, a l'ús més generalitzat, dels anomenats *smartphones* i *tablets* en el conjunt de la població.

Espanya se situa molt per sobre la mitjana europea pel que fa a les subscripcions a telèfons mòbils, al voltant dels 23 milions, dels quals un 51% ja són *smartphones*. I és precisament aquest tipus de dispositiu el que ha permès l'aparició d'un nou sector vinculat a la telefonia mòbil que, ara com ara, és, segurament, el de més perspectives de creixement. Es tracta del sector de les aplicacions per a telèfons mòbils, amb unes xifres relacionades cada vegada més eloqüents. A principis de l'any 2013, l'*App Store* d'Apple va superar 40.000 milions de descàrregues, de les quals a l'entorn de 20.000 es van fer al llarg del 2012. Mentre que al setembre del 2012, la Google Play Store va superar els 25.000 milions de descàrregues. El mercat, doncs, està en plena fase expansiva. Segons dades de la consultora tecnològica International Venture Consultants, s'estima que l'any 2014 el mercat mundial d'aplicacions per al mòbil ingressi al voltant de 6.170 milions d'euros, el que suposa més que doblar els ingressos actuals del sector. Per a Espanya la mateixa consultora estima uns ingressos per al 2014 del voltant dels 200 milions d'euros.

L'alta penetració en el mercat dels *smartphones* i les *tablets* obre una nova oportunitat per al sector del programari per a mòbils, o *apps*

Figura 5. Estructura de l'ecosistema *mobile* a Catalunya¹
Any 2011. Pes de cada subsector sobre el total de l'ecosistema *mobile*

Font: Elaboració pròpia a partir del Sistema de Anàlisis de Balances Ibèriques (SABI)

D'altra banda, segons dades de la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions, a la província de Barcelona hi ha contractades 4.047.976 línies de telefonia mòbil de postpagament l'any 2010, el que suposa una taxa de penetració del 73,5% molt per sobre la mitjana espanyola (que és del 66,9%). Aquesta alta penetració del telèfon mòbil, juntament amb l'alta penetració dels *smartphones*, fan de la ciutat de Barcelona i els seus ciutadans un ecosistema capaç d'actuar com a tractor de la demanda d'aplicacions per a telèfons mòbils, i, per tant, de generar un determinat clúster al voltant de la telefonia mòbil (i sobretot de les *apps*).

Aquesta és una tendència, doncs, que el sector català ha de saber aprofitar. Avui Barcelona es troba ben posicionada en la plataforma de sortida d'un mercat que està en ple desenvolupament i amb molta competència, però queda molt encara per recórrer i la capitalitat de Barcelona com a seu permanent del *Mobile World Congress* fins al 2018 és una oportunitat oberta per assentar aquest sector.

Però a més, les tendències mundials també assenyalen alguns sectors específics com a clars tractors del propi ecosistema *mobile*. Es tracta de sectors que tenen una notable importància tant a la ciutat de Barcelona com al conjunt de Catalunya, que en alguns casos els converteix en referents internacionals en l'àmbit corresponent. En una primera onada de creixement del mercat de les aplicacions i atesa la seva rellevància en l'economia local, s'apunten com a sectors tractors d'aquest creixement: la banca, el turisme, la salut i els serveis als ciutadans des de l'administració pública.

Els sectors de la banca, el turisme, la salut i els serveis als ciutadans són els que es posicionen com a tractors de l'ecosistema *mobile* que s'estima doblarà els seus ingressos en menys d'un any

1. Banca: Tot i l'actual conjuntura tant de l'economia com del sector de la banca espanyola, la inversió en tecnologia i sistemes del sector no ha caigut. De fet, el sector financer està traslladant la seva activitat de banca per Internet cap a banca al mòbil. El 60% dels grans bancs espanyols ja tenen un portal mòbil i l'any 2012 s'espera haver arribat a gairebé el 90% dels bancs. El 10% de la població espanyola usuària d'*smartphones* ja accedeix als seus comptes a través del telèfon mòbil i un 5,2% fa pagaments electrònics mitjançant un dispositiu mòbil, uns percentatges molt per sobre la mitjana europea i de països més avançats en l'àmbit de les telecomunicacions com, per exemple, la Gran Bretanya.

La banca a través del mòbil permet oferir tots els serveis accessibles des de les pàgines web de les entitats, enviar alertes d'operacions i fins i tot fer ofertes de crèdits personalitzats. Les millores tant en les possibilitats de pagament com en la seguretat d'aquests que ofereix la banca mòbil generen, a la vegada, sinèrgies en d'altres sectors que poden créixer a través de la telefonia mòbil com per exemple el comerç electrònic, relativament consolidat a través d'Internet, però encara en una etapa molt inicial pel que fa als dispositius mòbils.

2. Turisme: Tal com indica l'*European Cluster Observatory*, el sector del turisme és un dels sectors que més clarament es posicionen com a tractors del sector de la telefonia mòbil i de les aplicacions.

L'aparició de la tecnologia mòbil ha suposat una revolució en quant a la forma en què els consumidors trien els seus hotels, reserven vols i es posen en contacte amb altres viatgers. Ara tot això és tan senzill com prémer un botó. L'impacte del mòbil en el sector turístic és evident: tres de cada quatre viatgers utilitza un dispositiu mòbil mentre està de viatge, el 17% ha buscat un viatge en una aplicació mòbil o en un lloc web per a mòbils, el 12% s'ha descarregat una aplicació per mòbil relacionada amb viatges, el 75% dels viatgers usuaris de *smartphones* es connecta al Wi-Fi de l'aeroport per consultar detalls del vol, el temps fins a la porta d'embarcament o el temps d'espera en el control de seguretat. Així doncs, avui qualsevol persona amb un telèfon avançat (*smartphone*) disposa de nombroses aplicacions que li poden facilitar aspectes com el transport, la cultura o l'oci en una ciutat determinada.

Atesa la importància del sector turístic a la ciutat de Barcelona, aquests és un camp que té, a priori, un gran recorregut. De fet a les grans botigues d'aplicacions per a mòbils ja es troben nombroses guies en diferents idiomes sobre la ciutat de Barcelona a més d'aplicacions més extenses de geolocalització dins la ciutat que permeten la localització d'espais d'oci (com bars o restaurants) fins a equipaments culturals o punts d'interès a la ciutat.

3. Salut: Les aplicacions mòbils per millorar la salut i el benestar són una tendència que ha experimentat un creixement exponencial durant l'últim any. Segons les previsions actuals, s'espera que el sector augmenti un 800% fins a 2013, i que el 2015 les aplicacions mèdiques per a dispositius mòbils siguin utilitzades per 500 milions de persones a tot el món.

Les aplicacions mòbils en l'àmbit de la salut abasten un conjunt d'usuaris molt divers, des d'empreses farmacèutiques, proveïdors de material mèdic i consultors de la indústria de la salut fins a metges, pacients i organitzacions governamentals. El nou mercat de les aplicacions mèdiques mòbils, que ja concentra més de 6.000 aplicacions, s'ha creat en poc més de dos anys. Avui dia, el nombre de metges que utilitzen *smartphones* ha crescut fins al 72% i el 2012 s'espera que la xifra hagi arribat al 82%. Aquesta última dada és significativa ja que es calcula que el 95% dels facultatius que disposen de *smartphones* usen aplicacions mèdiques.

4. Serveis al ciutadà: La mobilitat, doncs, és ja una realitat en la nostra societat, i els ciutadans la utilitzen no només com a eina de comunicació personal sinó també com a eina professional, gràcies al fet que les empreses han començat a apostar per la innovació que representa poder disposar de tota la informació de l'empresa en qualsevol lloc i moment per millorar la productivitat dels seus treballadors. En el cas de l'administració pública, el salt a la mobilitat li permet oferir dues categories principals de serveis:

- Els serveis orientats al ciutadà que millorin la seva interacció amb l'administració, com els serveis d'atenció per SMS, alertes i missatges de text, consulta d'informació bàsica del municipi, o localització de col·lectius sensibles.

- Els serveis orientats als treballadors públics per augmentar la seva productivitat, com per exemple aplicacions de gestió d'inspectors, suport a serveis municipals (transports, residus, etc.) o suport a la sanitat pública.

La tecnologia mòbil, doncs, permet "reinventar" la relació entre l'administració i el ciutadà, millorar l'eficiència i l'eficàcia del servei que s'ofereix als ciutadans, i fins i tot, afegir nous serveis i noves interaccions. I és en aquesta nova relació entre el ciutadà i el sector públic que neix el nou model de ciutat intel·ligent o *smart city*. La ciutat intel·ligent, doncs, ha de ser capaç de processar i comunicar informació, capaç d'aprendre, preveure i reaccionar al comportament de la ciutadania.

La ciutat de Barcelona ja ha començat a treballar per aplicar les TIC sobre el terreny amb l'objectiu de proveir la ciutat d'una infraestructura que garanteixi un desenvolupament sostenible i un major increment de la qualitat de vida dels ciutadans. De moment s'estan fent proves al 22@ dirigides bàsicament a 5 àrees temàtiques relacionades amb les *smart cities*: medi ambient, mobilitat i transport, energia sostenible, col·laboracions públiques-privades i qualitat de vida, cultura i coneixement. El projecte batejat amb el nom de *Smart City Campus*, és un espai de prova en el mateix 22@ de solucions innovadores per a empreses que desitgin treballar en qualsevol d'aquests àmbits.

Però s'ha d'entendre que l'*smart city* no ha de servir només per a què les grans empreses generin negoci, sinó que ha de repercutir en millores reals per als ciutadans i també per a impulsar projectes en les empreses, els clústers i els sistemes d'innovació locals. Per tant, un repte clau per a les ciutats és poder integrar les iniciatives privades com a valor públic per tal que donin solució a les problemàtiques que actualment no tenen resoltes des del punt de vista de la gestió de les seves infraestructures i equipaments que, al cap i a la fi, donen servei al ciutadà.

5. L'ecosistema *mobile* de Barcelona: reptes de futur i noves oportunitats

Davant el repte de convertir Barcelona en referent internacional de l'ecosistema *mobile*, resulta rellevant conèixer el posicionament actual de la ciutat en l'àmbit de les telecomunicacions i de l'economia global. En aquest sentit, s'aporten dos indicadors sintètics considerats de referència que contribueixen a aproximar la intensitat de l'esforç necessari per assolir els objectius marcats en un termini raonable, com és l'horitzó 2020.

En primer lloc, es presenta l'indicador de qualitat de les telecomunicacions que la consultora Cushman & Wakefield publica anualment en el marc de l'*European Cities Monitor* a partir de l'enquesta de percepció a alts executius europeus. La ciutat de Barcelona, l'any 2011, ocupava el lloc número 20 en aquest rànquing encapçalat per les ciutats de Londres, París i Frankfurt. Cal tenir present, però, que la posició de la ciutat ha anat oscil·lant al llarg de la última dècada entre el lloc 13 i el 21, fins ara sempre alguns esglaons per sota del *top ten* europeu.

Figura 6. Les millors ciutats europees en qualitat de les telecomunicacions
Evolució del posicionament de Barcelona

Font: Cushman & Wakefield, *European Cities Monitor*. Diversos anys

Taula 5. Les millors ciutats europees en qualitat de les telecomunicacions
Any 2010 i 2011

Rànquing 2010	Ciutat	Rànquing 2011
1	Londres	1
2	París	2
3	Frankfurt	3
4	Escoltom	4
5	Munic	5
6	Berlín	6
7	Amsterdam	7
8	Hèlsinki	8
11	Brussel·les	9
13	Zuric	10
9	Madrid	11
9	Manchester	12
18	Hamburg	13
15	Birmingham	13
12	Düsseldorf	15
13	Ginebra	16
20	Leeds	17
19	Copenhaguen	17
24	Glasgow	19
15	Barcelona	20
27	Oslo	21
22	Lió	21
17	Milà	21
24	Viena	24
24	Edinburgh	25
21	Dublín	25
33	Bratislava	27
23	Roma	28
33	Moscú	29
30	Varsòvia	29
36	Istanbul	31
27	Lisboa	31
30	Atenes	33
35	Praga	34
30	Budapest	34
29	Bucarest	34

Font: Cushman & Wakefield, *European Cities Monitor* 2011

En segona instància, s’ha recollit l’indicador d’atractiu global (*global appeal*) de l’informe *Benchmarking global city competitiveness* publicat pel programa de recerca *Hot spots*, desenvolupat per *The Economist Intelligence Unit* que analitza la competitivitat de les 120 principals ciutats del món. Segons aquest informe, Barcelona ocupa el lloc 41 del rànquing general, que considera vuit factors d’anàlisi, un dels quals és l’atractiu global, en el que la ciutat ocupa el lloc 9 a nivell mundial i que valora la presència de seus d’institucions de reputació mundial a la ciutat (empreses, universitats, escoles de negocis i *think-tanks*) i la seva orientació internacional (quantificada en termes de freqüència de vols internacionals i d’organització de convencions i congressos internacionals).

Taula 6. Atractiu global de les 120 principals ciutats del món
Any 2011

Rànquing	Ciutat	Puntuació (sobre 100)
1	Londres	65,1
2	París	64,8
3	Tòquio	44,4
4	Singapur	43,2
5	Pequín	41,5
6	Hong Kong	37,7
7	Amsterdam	36,3
8	Nova York	35,7
9	Barcelona	33,8
10	Viena	33,3
11	Washington	32,7
12	Madrid	32,3
13	Seül	30,6
14	Berlín	30,3
15	Boston	27,2
16	Toronto	26,8
17	Zuric	26,1
18	Sydney	25,5
19	Taipei	24,8
19	Copenhaguen	24,8

Font: The Economist Intelligence Unit, *Hot spots - Benchmarking global city competitiveness* 2012

En conseqüència i com a valoració de conjunt, es pot concloure que Barcelona se situa en un bon lloc a escala mundial per “fer que les coses passin”, com demostrarien el fet d’ocupar un lloc al *top ten* mundial al rànquing d’atractiu global o la contundència de l’aposta formalitzada per un actor internacional de la rellevància de GSMA al designar-la *Mobile World Capital* fins al 2018. A més, tot i que resulta evident que ha de fer un esforç intens per guanyar dimensió ràpidament fins a fer-se visible tant a escala europea com mundial, l’ecosistema *mobile* de Barcelona i els projectes que l’animen constitueixen un prometedor punt de partida per erigir-se com un dels sectors estratègics de l’economia local en l’horitzó 2020.

En aquest sentit, les dades analitzades apunten l’emergència a casa nostra i al nostre entorn del sector del mòbil i d’aquells altres que, sigui de manera directa o de manera tangencial, hi estan vinculats. Aquesta tendència al creixement es veu reforçada dia a dia per les notícies que el sector genera en termes de nous projectes i noves inversions relacionats específicament amb la ciutat de Barcelona, tot i la situació global de crisi. A mig i llarg termini, tot allò que estigui relacionat amb l’àmbit del mòbil serà un motor indubtable de creixement. A més es tracta d’un entorn amb un model de negoci de ràpida escalabilitat, així com amb facilitat per a la internacionalització. Ara bé, malgrat els fermes indicis i les bones expectatives, com ja s’ha anat apuntant, encara són molts els reptes que cal afrontar per tal de consolidar al nostre país un ecosistema *mobile* de referència.

Amb l'aprofundiment de l'impuls institucional iniciat als anys 90, Barcelona aposta per convertir-se en una ciutat amb infraestructures i serveis intel·ligents que facilitin el desenvolupament de l'economia del coneixement i on les TIC juguen un paper clau per a la competitivitat empresarial. Els dos pilars més visibles d'aquesta estratègia són la capitalitat mundial del mòbil i l'aplicació del concepte d'*smart city*. Del grau d'èxit d'aquestes dues iniciatives dependrà en bona mesura en quina escala (global, regional o local) Barcelona pot aspirar a exercir efectivament de referent urbà, amb les corresponents repercussions econòmiques que cada cas implica.

Per començar, Barcelona vol anar més enllà de la dimensió congressual en l'exercici de la capitalitat del mòbil, liderant la definició d'aspectes com la governança o la implicació empresarial en el projecte i vetllant des de l'inici pel llegat que aquesta designació deixarà a la ciutat des del punt de vista productiu i industrial.

El GSMA estima que des de que l'any 2006 va començar a organitzar a Barcelona el seu congrés mundial de telefonia mòbil, aquest esdeveniment ha tingut una repercussió en l'economia local de 1.500 milions d'euros. Però l'evolució de les diferents iniciatives vinculades a la designació de Barcelona com a *Mobile World Capital* amplia la repercussió econòmica estimada per a tot el període fins als 3.500 milions d'euros, dels quals uns 300 milions correspondrien al primer any.

Per tal de gestionar els programes i projectes que suposa aquesta designació, s'ha constituït la Fundació Barcelona Mobile World Capital amb cinc patrons fundadors: l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya, el Ministeri d'Indústria, Turisme i Energia, la Fira de Barcelona i la pròpia GSMA.

El desplegament de la capitalitat inclourà quatre eixos d'activitat:

- el *Mobile World Congress*,
- el *Mobile World Hub* o el projecte de llegat industrial (*legacy*), que és la dimensió més transcendent per la ciutat,
- el *Mobile World Festival*
- el *Mobile World Centre* -de major incidència social i ciutadana-,

En síntesi, l'esmentat projecte de llegat industrial consisteix en desenvolupar un nou sector industrial a l'entorn de la mobilitat i en transformar Barcelona en ciutat de referència tecnològica global, amb la visió de:

- Promocionar Barcelona com a *mobile hub* global, a partir de:
 - i. La producció i disseny de solucions mòbils.
 - ii. El desplegament de solucions mòbils per millorar la qualitat de vida dels ciutadans.
 - iii. La creació d'iniciatives de negocis, formació i serveis diferencials orientades a d'altres ciutats.

- Posicionar Barcelona arreu del món com a ciutat tecnològica amb serveis d'alt valor afegit, sumant aquest element als atributs habitualment associats a la marca Barcelona.
- Desenvolupar clústers d'alta tecnologia.

Així, la promoció de Barcelona com a *Mobile World Hub* inclou l'habilitació d'un espai de negocis on es pugui desenvolupar el projecte industrial al voltant de les comunicacions mòbils. Aquest espai de negocis es concep com la clau de volta que agrega totes les capacitats per desenvolupar el pla de mobilitat de Barcelona, que es concreta en sis accions estratègiques (*M-Program*, *M-Law*, *M-News*, *M-Talent*, *M-Entrepreneurship* i *M-Cluster*). Una d'aquestes sis accions, el *M-Program*, està destinada a ser el catalitzador de les iniciatives innovadores multisectorials amb impacte socioeconòmic, a partir del compromís de tots els agents rellevants de l'ecosistema local, tant públics com privats. De moment, aquesta acció incorpora cinc àmbits de treball: *m-Wallet*, *m-Smart City*, *m-Health*, *m-Contents* i *m-Travel*.

De fet, els sectors productius clau per a l'economia del territori ofereixen un enorme potencial de desenvolupament a l'ecosistema *mobile* local, per l'efecte tractor de la demanda. En general, es tracta de sectors madurs però on els hàbits dels consumidors finals estan evolucionant, de manera que existeix un incentiu immediat per a aplicacions tecnològiques més intenses (per exemple, en el cas concret del turisme, nous sistemes de promoció o guies i experiències de viatge personalitzades) i constitueixen una oportunitat real per al sector. A més, de retruc suposarien també un important revulsiu per a l'economia de Barcelona i de Catalunya.

D'altra banda, les ciutats intel·ligents (*smart cities*) estan a l'agenda d'interès polític i ciutadà de manera creixent. Barcelona ha fet un esforç en aquesta àrea, arribant a acords amb grans empreses (com Cisco Systems, Schneider Electric, Telefónica, Indra, Abertis Telecom, Agbar o NXP) per esdevenir un laboratori internacional, i és una de les ciutats que lideren aquest canvi arreu del món. Les tecnologies al voltant de les ciutats intel·ligents tenen també una escalabilitat i capacitat d'internacionalització relativament ràpida (tot i que no tant com el mòbil), i és convenient seguir concentrant recursos per donar resposta a la creació d'*smart cities* arreu del món.

Com a iniciativa pionera, l'aposta de Barcelona en aquest sentit és el *City Protocol*, concebut com a sistema de certificació de ciutats propi de la societat de la informació, atesa la creixent rellevància de les noves tecnologies i el seu impacte sobre la transformació urbana. Aquest protocol es concreta en la mesura del grau d'eficiència i qualitat de la ciutat a partir d'indicadors que avaluen aspectes estructurals, funcionals, metabòlics i socials de la ciutat en el curt, mig i llarg termini. El *City Protocol* promou la incorporació de ciutats, empreses i centres de coneixement

capdavanter en el desenvolupament i la transformació urbana, amb la finalitat de crear un estàndard d'avaluació mundial que ajudi a definir futurs models, propostes, projectes i solucions.

Altres iniciatives destacades en la mateixa direcció de propulsar el desenvolupament de l'ecosistema *mobile* local figuren entre les 30 mesures plantejades per la Taula Barcelona Creixement per reactivar l'economia. Així, es preveu implantar una zona franca d'empreses al districte 22@ de Barcelona, que ofereixi incentius de tota mena (també fiscals) a les companyies amb projectes emprenedors i innovadors que desenvolupin o apliquin per als seus nous models de negoci l'ús de les tecnologies mòbils. També es pretén crear un mercat de treball anual que connecti les *startups* i altres empreses amb elevat potencial de creixement de la ciutat amb el talent més qualificat disponible. O actualitzar en clau de promoció econòmica i cooperació empresarial els acords de col·laboració i *crosslanding* amb les principals ciutats del món (per començar, Nova York, San Francisco, Boston, Ciutat del Cap, Sao Paulo, Xangai i Berlín). Tot plegat, els resultats esperats passen per l'atracció de talent i de noves iniciatives que projectin ocupació futura i un compromís de retorn a la ciutat.

Per acabar, es destaquen algunes iniciatives concretes ja llençades el 2012 a la ciutat:

D'una banda, l'Ajuntament impulsa el desplegament massiu a Barcelona de la tecnologia de pagament sense contacte amb el mòbil. En una primera fase, abans que es generalitzin els terminals amb tecnologia *Near Field Communication* (NFC), el pagament es podrà fer a través de targetes. *Tap and Go*, tal com s'anomena aquest projecte, és liderat pel Consistori, conjuntament amb La Caixa, Telefónica i Indra, i estarà implantat de manera global a la ciutat d'aquí a poc més de tres anys. El sistema, basat en la tecnologia NFC, permet fer pagaments ràpids sense contacte de manera còmoda i segura i fa possible la identificació dels ciutadans per fer pagaments, accedir a informació i serveis i utilitzar de manera més accessible els caixers automàtics.

Així mateix l'Ajuntament de Barcelona ha posat en marxa la mesura de govern MES –Mobilitat, E-Administració i Smart Cities – per aprofitar les dades obertes en el marc del projecte OpenDataBCN i convoca els concursos *APPS:Apps4bcn* amb l'objectiu de premiar les aplicacions més innovadores que contribueixin clarament a crear o millorar serveis relacionats amb Barcelona i les seves persones, empreses, emprenedors i administracions. A més, s'ha aprovat una altra mesura de govern per a la dinamització de la indústria d'aplicacions mòbils a Barcelona que pretén l'elaboració periòdica de concursos d'idees innovadores anomenats *Bcn APPS Jam* de temàtiques específiques - amb la participació dels diferents actors de la ciutat (Fundació Barcelona Digital, Barcelona Acti-

va, Universitats ...) - pel disseny de prototips que serveixin de base per a posteriors models de producte o servei desenvolupats sobre plataformes mòbils.

En conjunt, i en un entorn global en el que la tecnologia mòbil es perfila com un vector de creixement tant de les telecomunicacions com del conjunt de l'economia, la designació de Barcelona com a *Mobile World Capital* fins al 2018 constitueix una oportunitat estratègica per a posicionar la ciutat com a referent internacional en l'àmbit tecnològic. A partir de l'actual dimensió econòmica de l'ecosistema *mobile* de Barcelona i Catalunya, els projectes en curs per al seu desenvolupament –en particular el de llegat industrial o *legacy* i l'aplicació del concepte d'*smart city*- junt amb l'atractivitat global de la ciutat, li donen el potencial d'erigir-se en un dels sectors estratègics de l'economia local en l'horitzó 2020.

Bibliografia i fonts consultades:

Documents consultats:

- Baròmetre del sector tecnològic a Catalunya 2012. Cercle Tecnològic de Catalunya [CTecnol]. 2012.
- 2012 *Mobile Future in focus. Key insights from 2011 and what they mean for the coming year.* ComScore. Febrer 2012.
- *OECD Communications Outlook 2011.* OECD. Juny 2011.
- Estudio de mercado del sector de aplicaciones móviles en España. IVC International Venture Consultants. Abril 2012.
- La movilidad en la administración pública. Tempos 21, Innovación en Aplicaciones móviles. Juny 2011.
- *Tech Cities Ranking 2012.* Buck Consultants International. Març 2012.
- El sector empresarial de les TIC a Catalunya 2009. I2TIC, UOC, Secretaria de Telecomunicacions de la Generalitat i FOBSIC (Fundació Observatori per la Societat de la Informació de Catalunya). Abril 2010.
- *Clusters in the Mobility Industry.* European Cluster Observatory. Desembre 2010.
- *European Mobile Industry Observatory 2011.* GSMA. Novembre 2011.
- *European Cities Monitor.* Cushman and Wakefield. Diversos anys.
- *Hot spots - Benchmarking global city competitiveness, 2012.* The Economist Intelligence Unit.

Fonts consultades:

- Institut d'Estadística de Catalunya.
- Instituto Nacional de Estadística.
- OECD Database.
- Eurostat.
- Sistema de Análisis de Balances Ibéricos (SABI).
- Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones.

